לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ז בסיון תשמ"ח, 2 ביוני 1988 / שנה מ"ח מס' 13663 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

נער מטול־כרם נהרג מחבית של מחסום שבנה צה"ל

עתיים

נער בן 12 מטול־כרם נהרג כאשר חבית ממחסום שבנה צה"ל נפלה עליו. אתמול בשעות הערב ניסתה חבורת צעירים להסיר מחסום חביות שצה"ל הניח בסימטת בורג' סעיד בטול־כרם. במהלך הפירוק התמוטטה אחת החביות ונפלה על מג'די אבו ספקא בן 12. הנער הובא לבית החולים בטול־כרם שם נקבע מותו.
בטול כרם היו הפגנות לאחר מכן במחאה על מות הילד.

בעוד הישיבה בלשכת שר־האוצר נמשכת אל תוך הלילה

החלה שביתת האזהרה של 120 אלף אקדמאים

התנועה האווירית תשותק, יופסקו הלימודים באוניברסיטאות ויושבתו שידורי הרדיו והטלוויזיה ● שלושת הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והאקדמאים מקיימים שביתת אזהרה בת 24 שעות במחאה על העדר התקדמות במו"מ על הסכם שכר חדש ● יותר משש שעות נמשכה הישיבה בלשכת שר־האוצר – המיסמך שגובש במהלכה לא ענה על דרישות העובדים

כתבנו הכלכלי בירושלים, כתבנו לענייני עבודה

120 אלף חברי הסתדרויות המהנדסים, ההנדסאים והאקד־מאים פתחו אמש בחצות בשביתת אזהרה בת 24 שעות במחאה של העדר התקדמות במו"מ לקראת הסכם עבודה חדש.

ראשי הסתדרויות המהנדסים וההנדסאים והאקדמאים, היו מכונ־סים אמש עם שר־האוצר משה ניסים בלשכתו, בפגישה שנמשכה אל תוך הלילה. המשתתפים בפגישה הביעו פסימיות ביחס לאפשרות למנוע את השביתה אשר אמורה לפגוש בעיריות, מוסדות להשכלה גבוהה, חברת בזק, רשות שדות התעופה ועוד סידרה ארוכה של גופים במשק.

(סוף בעמוד 4)

גם שמיר מתכוון להיפגש עם אישים פלשתינים מהשטחים

פנחס ענברי

ראש־הממשלה יצחק שמיר מתכוון אף הוא להיוועד עם אישים פלשתינים מן השטחים, כך נודע מפי מקורות ישראליים. לא ברור אם כבר פתח ראש הממשלה במגעים לצורך הפגי־שות האלה, ועם מי בדעתו להיוועד. קרוב לוודאי שראש הממשלה יעלה לפני הפלש־תינים את תוכניתו לכונן אוטונ־ומיה, בלי להזדקק לוועידה בינלאומית. שמיר כבר נועד בעבר עם פלשתינים, והיו אלה בעיקרו של דבר תומכי ירדן.

אסון טבע בחקלאות — נזקי השרב במאי: 300 מיליון ש"ח

חיים מרגלית

הנזקים שגרמו ימי השרב הכבד בחודש מאי למטעים, פרדסים, פרחים, שדות חיטה ושעורה ולמגדלי בעלי־חיים (לולים ועופות) נאמדים ביותר מ־300 מיליון ש"ח — על כך מסר אתמול חיים מולכו, יו"ר האגף המשקי במרכז החקלאי, לאחר ישיבת חירום של מועצות הייצור של ענף ההדרים, הפירות, העופות, הפרחים ומזכיר ארגון עובדי הפלחה. מולכו קבע שאין מדובר בנזקים, אלא באסון טבע וככך יש להתייחס למה שקרה. לדעתו בנוסף לנזקים הישירים ולפגיעה ביבולים, צפויים הפסדים עקיפים נוספים בשל המחסור בפירות במיוחד אבוקדו, אפרסמון, מנגו, הדרים וזיתים בשוק המקומי. כן ייפגעו תעשיות השימורים שבמעבדות הדרים וזיתים. בקרוב צפוי גם מחסור בסטימים וכביצים. גם העבודה בבתי־האריזה תהיה מצומצמת וכן כל השירותים הנלווים, כמו מפעלי אריזה, תחבורה ונמלים.

חברים

מוסקבה. – יריבים נעשו ידידים: גורבאצ'וב וריגן בנעילת הפיסגה אתמול (צילום: אי. פי.)

ועדת הכספים תדון בשערוריה בבל"ל ● עמוד 2
שיטת לוי לקיצור תורים תוגש לממשלה ● עמוד 3
ועדת קופ"ח בחרה הנהלה חדשה ● עמוד 4
סולחה בין האסירות ל„דרך הניצוץ" ● עמוד 4
הפגנה אלימה של עובדי בית־שמש ● עמוד 19
תדיראן זכתה במכרז ענק לצבא ארה"ב ● עמוד 11

„חלה התקרבות בין עמדותינו בעניין הסכסוך במזה"ת" — הכריז גורבצ'וב בנעילת הפיסגה

„כאשר תיפתח הוועידה הבי"ל – שלא תהיה מטריה בלבד – נחדש קשרינו עם ישראל", אמר ● עוד ציין כי ארה"ב הסכימה שהשתתפות בריה"מ היא חלק מתהליך השלום ● הפיסגה ננעלה בהרגשה של „הצלחה יחסית" ● שני המנהיגים חתמו סופית על ההסכם לצמצום הטילים לטווח בינוני והכריזו: עידן פירוק הנשק החל ● יימשכו הדיונים בז'נבה על פירוק הנשק האסטרטגי

דליה רמאל (וושינגטון), רויטר, סי"צ

מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב אמר אתמול, כי חלה התקרבות בעמדות מעצמות העל בעניין הסיכסוך במזה"ת, אך הוסיף כי יש עדיין חילוקי דיעות באשר לכינוס ועידה בינ"ל ופיתרון הבעייה הפלש־תינית.

„ישנם יסודות המאפשרים לנו להעריך שניכרת התקרבות מסויימת בין עמדותינו. עם זה קיימים אי־אלו יסודות, המצריכים דיון נוסף ופרוט, ובהם תוכן הוועידה הבינ"ל, פתרון הבעייה הפלשתינית והשתתפות אש"ף במו"מ". גורבצ'וב אמר, כי ארצות הברית הסכימה שוועידה בינ"ל בהשתתפות בריה"מ תהיה חלק מתהליך השלום.

תאינטרסים של הצדדים

עוד אמר גורבצ'וב: „קיימת הכרה בקהילייה הבינ"ל, שיש לטפל

(המשך בעמוד 2)

לנקות את הכספות

התלקחות החדשה של פרשת כספי הפרישה ששולמו לבכירי בנק לאומי, עשוייה להביא לצעד נוסף בתיקון החולי העמוק שחלה בו הבנק בתקופת כהונתו של ארנסט יפת. לכאורה, נסתיימה הפרשה בכך שנעשה נסיון להקטין ככל האפשר את דמי הפרישה בתוך מסגרת ההסכמים הקיימים, זאת על־ידי שינויים חלקיים ומשא־ומתן עם הזכאים לדמי פרישה. צדיק בינו, שנכנס לעובי הקורה, הצליח להפחית את סכום דמי הפרישה הכולל ל־23 בכירי הבנק מ־85 מיליון ש"ח ל־61 מיליון, גם זה הוא סכום עתק, ונראה היה שבזאת נסתיימה הפרשה.

שמחה שנקר, לשעבר רואה חשבון בבנק, ניסה להביא לחקירה מעמיקה יותר. נסיונותיו לא נשאו פרי. מוסדות הציבור אליהם פנה, כמו היועץ המשפטי, מבקר המדינה, בנק ישראל וכו', וכן דירקטוריון הבנק, לא נענו לפניותיו. מר חת, יו"ר הדירקטוריון, לא היה מעוניין לפתוח את הפרשה. נראה, שהאנשים והמוסדות האמורים להגן על המשק הכספי של המדינה, על המנהל התקין ושלטון החוק, ועל הבנק עצמו, העדיפו לשמור על שקט מדומה במערכות הענק הפיננסיות, שכבר ספגו זעזוע בעקבות ועדת בייסקי, גם במחיר של עשרות מיליוני שקלים ומימוש חוזי־פרישה מושחתים.

יוזמתו של שמעון שיטרית לחקור בפרשה מבורכת. התערבותו אינה מאפשרת לפרשה ולכספים הקשורים בה לשקוע, ובחקירתו הביא לגילוי העשוי להביא למפנה בנושא כולו. העובדה שאישור ההסכמים נעשה על־סמך דיווח השונה במידה מדהימה מן הסכום האמיתי, מעוררת חשד להעלמת העובדות בכוונה תחילה, ומאפשרת לפתוח את הנושא. גילוייו של שיטרית זיעזעו כבר את הגורמים שהתבקשו לחקור בפרשה מלכתחילה ונמנעו מכך, כמו בנק ישראל והרשות לניירות ערך, והביאו אותם להתערב בפרשה ולבדוק אותה. על דירקטוריון הבנק, ובעיקר על ראשו של מאיר חת, מוטל, לעומת זאת, צל עקב נסיונם לטייח את הנושא עד כה. נראה שחת מעוניין גם עתה למנוע פתיחת הנושא, והוא יוצא למלחמה בשיטרית דווקא. תגובתו אינה מעידה על חפותו מאחריות למצב שנתהווה, והיא עלולה להוות בומרנג כנגדו.

מתמודד: מיקה מאיר ויד"ב

שמיר לאחר היבחרו במרכז „חרות" מעניק לטיפה למיקה מאיר מאשדוד, היחיד שהעז להתמודד נגד ראש־הממשלה וזכה בשני קולות. יושב לפניו המתמודד האמיתי, דוד לוי (צילום: מאיר פרטוש)

שמיר נבחר והכריז: גורלנו לא ייקבע במוסקבה או בוושינגטון, אלא בירושלים

בתגובה להכרזות גורבצ'וב בפיסגה אמר שמיר: כבר שמענו אמירות כאלה, אנו מעוניינים ביחסים טובים עם בריה"מ, אבל אין להסתמך על קטעי דברים וצריך להמתין ● רמז כי הוא עשוי להיפגש עם שוורנאדזה בניו־יורק ● מיקה מאיר מאשדוד, המתמודד היחיד במרכז „חרות" מול שמיר, לא הוזמן רשמית לבמה ואיש לא הקשיב לדבריו

דורית גפן

„גורלנו, גורל ארץ ישראל ועם ישראל לא ייקבע ולא יוכרע במוסקווה ולא בוושינגטון אלא — בירושלים", אמר אמש ראש־הממשלה יצחק שמיר, לאחר שגו־רלו שלו הוכרע ע"י באלפיים חברי מרכז „חרות" שבחרו או־תו כמעט פה־אחד, לעמוד שוב בראש רשימת הליכוד לכנסת הי"ב, וכמועמד לראשות הממש־לה הבאה.

ישיבת מרכז „חרות" החגיגית בכפר המכביה החלה באיחור רב.

(סוף בעמוד 4)

מדף/רומן היסטורי

לטייל עם אפלטון

מרי רנו: „היין האחרון"; מאנגלית: חנה קסלן זמורת, ביתן — מוציאים לאור; מאי 1988; 311 עמודים.

„היין האחרון" הוא רק חולייה בשרשרת. שרשרת של ששה ספרים, באמצעותם שחזרה מרי רנו את יוון העתיקה, המופלאה, הכל־כך מרתקת.

את „מות יומת המלך" (עם עובד) — סיפורם של תזיאוס ואריארנה — קראתי לפני שנים. אחרי כן בא „משורר התהילה" (זב"מ) על המאה השישית לפני הספירה — סוף תקופת הטראנים ותחילת הדמוקרטיה. „היין האחרון" עוקב אחריו למאה ה־5 לפנה"ס ואחרי־כן באה הטרילוגיה הבלתי נשכחת על אלכסנדר מוקדון הגדול ויורשיו (זב"מ).

„היין האחרון" מתאר את ימי המלחמה הפלופונסית הגדולה בין ספרטה לאתונה, תקופה בה הדמוקרטיה (זוכרים את המושג?) באתונה, פרי חזונו של פריקלס, עומדת על כנה ומתערערת עם התבוסה הגדולה לספרטנים.

אתה קורא את רנו וחש שיכור. וכי איך לא? לשוחח עם סיקרטס ותלמידיו; לטייל בין שדרות העמודים עם אפלטון; לראות את הקומדיות של אריסטופנס ולבכות בטרגדיות של אוריפידס.

ומרי רנו משחזרת בפרטי פרטים את אתונה באותה תקופה ובעיקר את האנשים בה. זו היתה תקופה שהאהבה היתה שורה רק בין שני גברים. זו הידידות האמיתית, הטהורה. במקביל, היה קיים מוסד הנישואין, מכובד לכשעצמו, ושתי המסגרות היו זו לצד זו בפתיחות שהיתה — כך מסתבר — גדולה מאשר בימינו.

לא פלא ששני הפילוסופים הגדולים של העולם הקדמון — סוקרטס ואפלטון — חיו בתקופה עתירת־רוח זו.

אפי לנדאו

סניף מפ"ם תל־אביב־יפו

היום, יום שלישי, 31.5.88, בשעה 19.00

ישיבת מועצת סניף מורחבת

בהשתתפות:

החבר יעקב חזן

הנושא:

מפ"ם לקראת הבאות

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים ביום ד' - 8.6.88 – בשעה 15.30
באולם קולנוע „לימור", ליד „צוותא"
בפאסז' „לונדון מיניסטור"

על סדר היום:
1. אישור סדר בחירת מועמדינו לכנסת
2. אישור מועמדות למסיימי שתי כהונות בכנסת

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם ולדייק

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

הסתדרות המהנדסים
הסתדרות האקדמאים במח"ר
הסתדרות ההנדסאים והטכנאים

כלל ציבור המהנדסים, ההנדסאים והאקדמאים במח"ר

יקיימו

שביתת אזהרה
בת יום אחד

ביום חמישי, 2 ביוני 1988
תוך העדרות מוחלטת ממקומות העבודה

במטרה לחייב את המעסיקים להכנס למו"מ ענייני לחתימת הסכם שכר ארצי

השביתה הנ"ל היא בהתאם להחלטת מוסדות ההסתדרויות המקצועיות הנ"ל ובאישור מוסדות ההסתדרות הכללית

מטה המאבק המשותף

תמונת־מצב/בתי־החולים

הלם הבכירים

במחלקה שלי, מחלקה פנימית בתל־אביב, מתפקד במשך יומיים רופא בודק. מתמחה צעיר ששיבוץ התורנויות החודשי גזר עליו להיות התורן בימי השביתה. כך היה בימי השביתה הקודמים, וכך יהיה באלה שיבואו. אותו רופא יקבל את יאשר החולים החדשים הזורמים למחלקה, יאבחן את בעייתם, יתכנן את הטיפול בהם, ישחרר את החולים הוותיקים ויפתור את כל מכלול הבעיות המתעוררות בחיי יום־יום הרפואיים.

חלק ניכר מתוכניות הבירור שלו יעלה על שרטון, שכן מרבית בדיקות ההדמיה המתוחכמות, המבוצעות על־ידי רופאים, יידחו. הוא גם לא יוכל להעזר ביועצים מקצועיים, שכן בימי השביתה הללו לא יבואו. הוא יעשה, משוכנעני, כמיטב יכולתו. „יקרע את התחת" מבוקר ועד בוקר, יתרוצץ, יאלתר, ישאג בועמו בטלפון, יתמודד עם חולים דוויים ומשפחות תובעניות, ובתום התורנות — תשוש, טרוט־עיניים, מלא תסכול ושאט־נפש — ימסור את המפתחות לבא אחריו.

בין החולים שיטפל בהם לא יהיה אף לא שר אחד, גם לא חבר־כנסת או איש ציבור בכיר אחר. בחמש שנותי כרופא בתל־אביב — איזור אישפוז המרכז כששית מחברי־הכנסת למשל — טרם שופה עיני „סלבריטי" כלשהו. אם נקלע אי־מי מהם לחדר המיון שלנו — כמקרה רחוק — נמצאה תמיד הדרך לנתבו למסלולים המיוחדים, אל היחידות המיוחדות והנתיבים העוקפים, ללא תורים, ללא עיכובים, ללא תלאות ותלאובות, ללא שלילת הכבוד ואיבוד הצלם.

יותר משמרגיזה אותי העדר הרציפות בטיפול במשבר הבריאות — ממשלת ישראל, אני קורא, שוב החליטה שלא להחליט — מקוממת אותי הבורות, השרלטנות וההתכבנות שבה מתמודדים קברניטי המדינה עם הבעיה. הקורא ההדיוט — השואב את המידע מדפי העיתונות — לומד שהבעיה מתמקדת בשני אפיקים: התורים המתמשכים לניתוחים וכמיהתם של הרופאים נושכי־הנשך לעוד ועוד מלקות.

שורה שלמה של בעיות נוספות, כמו ההתפוצצות הגיריאטרית של המחלקות הפנימיות בהעדר מוסדות סיעודיים במספר הולם, צפיפות האישפוז, הציוד המיושן, התקנים המגוהכים במחלקות, תנאי העבודה, המחסור הכרוני בתרופות, באמצעים, בכלי מיטה, בנייר טואלט — כל אלה אינם מטופלים, אינם זוכים להתייחסות, אינם עומדים על סדר היום הציבורי.

שורת בעיות אלה ורבות אחרות לא תיפתר אפילו אם יתחילו הרופאים „לחלטר" אחר הצהריים, ותוך שנה יכרתו את כל הפרוסטטות הממתינות בתור.

שורת בעיות זו לא תיפתר אלא עד ש„מסי" גרופר ימתין לתור לצינטור שמונה חודשים כמו כהן או בוזגלו, עד שמוטה גור ייתקע למשך שעות בחדר מיון עמוס לעייפה, עד שרופא עייף עד מוות „יפספס" לרוני מילוא את הוורידי אחרי שלושים שעות על הרגליים, או עד — לדאבון הלב — שחבר־כנסת יטופל באיזור קריטי, כי המוניטור המיושן לא יצפצף בזמן, בשוכבו במיטה מרוחקת, כיוון שלא נמצא לו מקום ביחידה לטיפול נמרץ.

ד"ר קובי אדד

מוטה גור מבקר: מכיר רק צד אחד של המתרס

ציורמצב

בשטח / כדורים פורחים

המעבר ללטרון

ב־6.30 היו הכדורים הפורחים אמורים לרחף איתנו — העיתונאים — מעל עמק איילון המופלא. כמה עשרות עיתונאים קמו לצורך העניין בשעת בוקר בלתי־אפשרית, מצפים לחווית חייהם — ריחוף קסום בשחקים, בין העמק וההר, כמו בסרטים.

כל העניין בא, כמובן, לפרסם את פסטיבל הכדורים הפורחים בערד, שיתחולל בקיץ. גם בייגה שוחט הופיע, ונשא מלים קצרות על הפסטיבל העתידי. הבאלון־מייסטר מטקסאס ועמיתו החלו לנפח את באלון המשי העצום במאוורר גדול המחובר לסנוללה. הכדור נפתח לאט לאט כמו אוהל קרקס. המנפחים הדליקו מבער־גז, הכדור עמד זקוף, בייגה נכנס לקול תשואות הקהל; ואז החל הסיפור האמיתי.

ריחוף קל ושקט. העיניים למטה כלות...

מסתבר, שלתוך סל הכדור יכולים להיכנס שני אנשים בבת־אחת ותו־לא. משמע, כדי לספק את כולם חייבים שני הכדורים לעלות ולרדת חמש־עשרה פעם, לפחות. כבר בשלב זה התברר שלא כולם יצברו דקות ריחוף. העיתונאים, שמרפקיהם חודדו במהלך השנים, החלו בתרגילי התקדמות.

כתבת „מעריב", שאת שמה לא אגלה, טענה באוזני המארגנים, תוך שכנוע פנימי עמוק, ש„קודם יעלו „מעריב", „ידיעות" ו„חדשות". היא הצליחה, אבל אומץ־הלב שלה פג ברגע בו החל הכדור לעשות דרכו השמיימה. היא התיישבה בחרדה בסל עד הנחיתה ורק כשעמד על קרקע מוצקה התייצבה והצטלמה בגאווה. הבלון המריא מן המשטרה ונחת איישם מאחור, בשדה בור.

העיתונאים והצלמים החלו לרוץ בין הקוצים. הפעם ניצלתי ידע אישי, עליתי על המכונית, ובעקיפה מזהירה הגעתי אל הכדור שנחת ליד כביש לטרון, לעיני נהגים משתאים שעצרו בצד הדרך. אשה אחת, פעורת־עיניים, לא הבינה: איך העיתונאים האלה מצליחים להגיע ראשונים לכל מקום?!"...

הסתערתי עם עיתונאי נוסף על הסל, המראנו, חצינו ברחוף שקט וקל את הכביש ונחתנו בצידו השני, בצד הסוללה, לעיניהם הכלות של עיתונאים לרוב.

כך חציתי את כביש לטרון בכדור פורח. מה אומר לכם, חוויה.

רוביק רוזנטל

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

ועדת הכספים תדון היום בשערוריית הפיצוי הכספי לבכירים מבנק־לאומי

הוועדה זומנה ביוזמת הח"כים צבן, צוקר ותיכון - יופיעו בה נגיד בנק ישראל וראשי בל"ל ● משפטנים: מימצאי שיטרית מהווים עילה להרחבת התביעה נגד יפת ● יו"ר הבנק, ד"ר חת, מגייס תומכים בקרב הדירקטוריון ● מיכה גולדמן קורא לחקלאים להפסיק תשלום חובות לבנק

אורי נחשון, יורם בר, שלמה גלזר

ממצאיו של פרופ' שמעון שטרית על הטעיית דירקטוריון בנק לאומי בעניין עלות ההסדרים האישיים עם הבכירים מהווים עילה להרחבת התביעה נגד ארנסט יפת, שמילא תפקיד מרכזי בהטעיה הזו — טענו אתמול גורמים משפטיים.

ועדת הכספים של הכנסת תדון היום בשערוריה שפרצה בעקבות גילויו של שטרית.

דיון בוועדת הכספים

היוזמה לדיון באה מצד חברי הכנסת יאיר צבן, דדי צוקר ודן תיכון. יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, אמר כי הנושא יעלה היום בדיון שאליו זומן נגיד בנק ישראל בנושא הדו"ח השנתי של הבנק המרכזי. בעקבות הפרשה החדשה יופיעו היום לדיון גם נציגי דירקטוריון בל"ל.

מכתבו של פרופ' שטרית עורר אתמול סערה וחברים במועצת אוצר התיישבות היהודים, חברת האם של בל"ל, דרשו לכנס את המועצה ברחיפות. הנושא גם יעלה ביום ראשון הקרוב בישיבת דירקטוריון בל"ל, ועשוי להתפתח עימות בין הדירקטורים סביב השלכותיו של המכתב.

ד"ר חת מגייס תומכים

אתמול כבר הביעו מספר חברים בדירקטוריון תמיכה ביו"ר, מאיר חת, וטענו כי לא היה מקום לביקורת עליו. תומכיו של חת מציינים, כי הטענות נגד הדירקטוריון הקודם והנהלת הבנק הקודמת אינם חדשים ונמצאים בגוף התביעה נגד יפת. כמה חברים גם ערערו על המספרים שהביא שטרית וטענו כי הבסיס לחישובי העלות של ההסכמים האישיים הוא מעוות.

עם זאת, בדירקטוריון בל"ל מודים, כי ייתכן שהיה מקום להגשת בקשה לפסקדין הצהרתי בעניין החוזים האישיים, אבל חוזרים ומחזקים את עמדתו של מאיר חת, כי הדירקטוריון קיבל חוות דעת משפטיות שהחוזים תקפים, ולכן הוא פעל בצורה סבירה.

בדירקטוריון גם נמתחה ביקורת על תפוצת המכתב של שטרית. על־פי החוק הוא מחוייב לשלוח מכתב כזה ליו"ר הרשות לניירות ערך, והוא יכול היה להסתפק בכך — טענו כמה מעמיתיו של שטרית בדירקטוריון.

שליש מהרווחים

ועדת הכספים פסקה אתמול בפרסומים לפיהם בכירי בל"ל שפרשו השנה, זכו לפיצויים בסכום שהסתכם ב־61 מיליון שקלים. ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע לזמן לוועדה את היועץ המשפטי לממשלה ואת מפכ"ל המשטרה כדי לדון בעניין. לדבריו, אמר היועץ המשפטי בפברואר השנה כי הורה למשטרה לפתוח בחקירה בחשדות לעבירות פליליות שביצעו, לכאורה, מספר בנקים וממלאי תפקידים בהם. צבן תבע שהיועץ והמפכ"ל ידווחו לממשלה על יישום מסקנות דו"ח בייסקי.

ח"כ חיים רמון (מערך) תבע להדיח את דירקטוריון הבנק וקרא לזמן לוועדה את ראשי הבנק ואת גזבר הסוכנות מאיר שטרית. ח"כ דן תיכון (ליכוד) ביקש לזמן את מנכ"ל הבנק בינו צדיק כיוון שלהיקף הפיצויים הענק יש השלכה על בנק לאומי ופעולתו.

ח"כ דדי צוקר (רצ) טען שסך כל הפיצויים שווה בגודלו לשליש מן הרווחים נטו של הבנק משנת 1987. הוא תבע לבדוק אם היקף פיצויים שכזה תקף מבחינה משפטית.

להפסיק לשלם חובות

ראש המועצה המקומית כפר חבור, מיכה גולדמן, קורא לחקלאים להפסיק לפרוע את חובותיו לבנק לאומי. "לא ייתכן" אומר גולדמן, המתמודד על מקום ברשימת מפלגת העבודה לכנסת, כי "בימים בהם מתמוטט המשק החקלאי היצרני ישלם בנק לאומי פיצויים בסכום של 61 מיליון ש"ח לראשיו. סכום כזה יכול להציל עשרות קיבוצים ומושבים מהתמוטטות".

לדעת גולדמן לא יעלה על הדעת שהחקלאים ימשיכו לשלם סכומי עתק הנובעים מהריבית הרצחנית המוטלת על הלוואות הבנק, כדי שתחולק כפיצוי לבכירים בבנק.

שולץ יבוא ביום ראשון — ידווח על שיחות הפיסגה

דליה שחורי

שר־החוץ שמעון פרס אמר אתמול, בעקבות דבריו הפומביים של מנהיג בריה"מ מיכאל גורבצ'וב בקשר לישראל כי "נבורך על כך אם בריה"מ אכן תעבור מתמיכה חד־צדדית בערבים אל פתרון הסכסוך באיזור, שיושג על ידי הצדדים עצמם". מקורות בלשכת שר־החוץ ציינו אמש את העובדה שמנהיג בריה"מ עצמו מצא לנכון להציג, מול התקשורת העולמית, את עמדתו כלפי ישראל, שעיקרה הכרה בישראל ובצרכי הבטחון שלה והתייחסות אליה כמו אל יתר הצדדים בסכסוך, בשיוויון מלא.

בירושלים מצפים, כי מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, שיגיע לירושלים ביום א' ידווח על שיחות הפיסגה במוסקבה.

חלה התקרבות בין עמדותינו

(סוף מעמוד ראשון)

באינטרסים של סוריה, העם הפלשתיני, ישראל ומדינות נוספות המעורבות בסיכסוך.

אנו בעד פתרון פוליטי שיקח בחשבון את האינטרסים של כל הצדדים. קיימים עקרונות שאושרו בפורומים שונים ביניהם החזרת כל השטחים שנכבשו, ופתרון הבעייה הפלשתינית. "איננו יכולים להחליט כיצד ישתתפו הפלשתינים בוועידה, הניחו להם להחליט בעצמם. כמו כן עלינו להכיר בזכותה של ישראל לביטחון.

חידוש יחסים עם ישראל

"כאשר תיפתח ועידה בינ"ל, שלא תהיה מטרייה למו"מ נפרד, נדון בחידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל. זהו אלמנט נוסף של ריאליזם והתחשבות באינטרסים מאוזנים". דובר אמריקני בכיר אישר אף הוא אתמול, כי יש הסכמה בין מעצמות העל בכמה עקרונות כלליים בעניין הסדר שלום במזה"ת. הדובר אמר "אנו חלוקים בדעותינו לגבי הפיכת עקרונות כלליים אלה לפעולות. גישות הצדדים מבוססות למעשה על הנחות יסוד שונות".

פיסגה — הצלחה יחסית

ועידת הפיסגה במוסקווה הסתיימה אתמול תחת רושם של הצלחה יחסית. הנשיא רייגן ציין, כי היתה התקדמות חשובה ואילו גורבצ'וב הגדיר את השיחות כ"דו־שיח ריאליסטי", אך מתח ביקורת על עמדות מסויימות של ארצות־הברית.

"דו־קיום בשלום" נמחק

שני המנהיגים שוחחו עם עיתונאים בהפרש של שעה. גורבצ'וב הדגיש את הדו־שיח המציאותי, אך העיר שכמה פעמים חסמו עמדות של ארצות־הברית התקדמות בעניין פירוק הנשק. הוא גילה, כי הביטוי "דו־קיום בשלום", שאמור היה להיכלל בהודעה הסופית נמחק ברגע האחרון על־פי דרישת יועציו של הנשיא רייגן, למרות אישור מוקדם של הנשיא ביום ג'.

גורבצ'וב מתח ביקורת על מיבצעי התעמולה של נשיא ארצות־הברית בעניין זכויות האדם. "היו כל מיני הצגות", אמר באירוניה כשהוא מרמז לפגישת רייגן עם כמאה מסורבי עלייה. רייגן מצידו אמר, כי לא ביקש להתערב בענייניה הפנימיים של בריה"מ. הוא העלה על נס את גורבצ'וב ואת מדיניות הדמוקרטיזציה שלו.

חתמו על הסכם

מנהיג בריה"מ ונשיא ארצות־הברית חתמו אתמול על ההסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני וקצר. הם נפגשו אתמול בבוקר באולם "קטרינה" בקרמלין וחתמו על ההסכם. בעת ניתן להתחיל ביישומו המיידי. שני המנהיגים שילבו ידיים לאחר החתימה והכריזו על "זריחתו של עידן חדש בפירוק הנשק הגרעיני".

בעת שהשניים החליפו את מיסמכי האישרור אמר גורבצ'וב, "עידן פירוק הנשק הגרעיני החל". הנשיא רייגן אמר כי זהו רגע היסטורי. "אני מקווה כי נפתח עידן של שלום ושל הרחבת חרויות האדם".

רייגן מביע תודה

הנשיא האמריקני בירך את גורבצ'וב על התפקיד שמילא בהשגת ההסכם ואמר "אתה יודע, כי דרכינו כאן לא היו קלות. ברגעי הכרעה התערבותך האישית נדרשה, הוכיחה עצמה ועל כך אנו מביעים תודה", אמר הנשיא האמריקני.

שני המנהיגים הביעו תיקווה, כי חתימת ההסכם תעניק תנופה חדשה לצעד מקיף ומשמעותי יותר בתהליך פירוק הנשק הגרעיני.

לקראת חוזה סטארט

בהודעה משותפת שפורסמה יום לפני סיום ועידת הפיסגה הצהירו שני המנהיגים, כי הושגה התקדמות ניכרת לקראת חוזה אפשרי לצמצום הנשק האסטרטגי הגרעיני "סטארט". בהודעה המשותפת מפורטים המישורים, שבהם הושגה התקדמות. מדובר בצמצום טילי השיוט, המשוגרים מן האוויר ואימות הטילים הניידים המוצבים בקרקע. התקדמות פחותה הושגה באשר לטילי השיוט המשוגרים מצוללות.

בהודעה המשותפת נאמר, "רונלד רייגן ומיכאיל גורבצ'וב הביעו את בטחונם כי העבודה הנרחבת שנעשתה מספקת את הבסיס לחתימת חוזה על צמצום והגבלה של הנשק האסטרטגי ההתקפתי. בסיס זה יקדם יציבות אסטרטגית ויחזק את בטחון האנושות כולה. מן ההודעה עולה, כי נציגים סובייטים ואמריקנים ישובו לדון בחתימת חוזה "סטארט" ב־12 ביולי בז'נווה.

שתי מעצמות העל מתכוונות להגיע להסכם שיביא לצמצום של מלאי הנשק הגרעיני הבין יבשתי שבידיהן בחמישים אחוזים. גורבצ'וב היתנה ועידת פיסגה חמישית עם הנשיא רייגן באפשרות להגיע לחתימה על חוזה "סטארט". הוא גם קרא לארצות־הברית לחדש את מעמד מדינה מועדפת ביותר לבריה"מ, מעמד שנשלל ממנה ב־1974 בעת שהקונגרס אישר את תיקון ג'קסון־ואניק.

גורבצ'וב גם הזהיר מפני אי־כיבוד הסכם ז'נווה בעניין נסיגת הכוחות הסובייטיים מאפגניסטן ואמר, שכשלון אפשרי ביישום ההסכם ישפיע לרעה על יישוב סכסוכים אזוריים במקומות אחרים בעולם. נראה, כי בעניין אנגולה הושגה התקדמות של ממש וגורבצ'וב אמר, כי ארצו מוכנה להשתתף בשיחות שלום אם תתבקש.

היום אמור הנשיא רייגן לצאת ממוסקווה אחרי טכס פרידה בקרמלין.

הח"כים ביטון וטובי ביקרו בנווה־תרצה

שלמה סלוצקי

בעקבות הארועים שהתרחשו בכלא נווה־תרצה בימים האחרונים, ושבהם הוכו מיכל שורץ ורוני בן אפרת, מעורבות "דרך הניצוץ" ביקרו במקום חברי הכנסת צ'ארלי ביטון, תופיק טובי, ועורכת הדין נטע גולדמן מהאגודה לזכויות האזרח. ביטון וטובי נפגשו עם מנהלת בית הסוהר חיה שוהם ומחו בחריפות על כך שהתאפשרה התקפה "ברוטאלית" שכזו על שתי העצורות והטילו את האחריות לכך על הנהלת הכלא.

בפגישה עם שתי העצירות אמרו השתיים כי הזהירו בעוד מועד את הנהלת הכלא לגבי האפשרות שיתממשו האיומים כנגדם, שהושמעו כבר בעת שהותם במעצר במגרש הרוסים בירושלים. יחד עם זאת ציינו השתיים שהודות להדים ולרעש בעיתונות נרגעה האווירה אתמול והתקיימה פגישת התפייסות, בין מיכל ורוני לבין יתר האסירות, כולל אלו שהתקיפו אותן ושהתנצלו בהזדמנות זו (ידיעה בעמוד 4). השתיים דרשו בתוקף שיעבירו אותן לאגף הכללי, בו כלואות אסירות ביטחוניות ופליליות בתנאים נפרדים, ויוצאו מאגף ההפרדה המיועד לענישה. מנהלת הכלא הבטיחה לחברי הכנסת לטפל בנושא.

עורכת הדין נטע גולדמן מהאגודה לזכויות האזרח, אמרה אתמול לכתבנו שהתרשמה בביקורה שהנהלת הכלא עושה לתיקון המצב, ולמניעת חזרה על ההתקפות והפגיעות שהתרחשו בימים האחרונים.

הפורום מתכנס
ביום ב', 6.6.88
הנושא:
מפים לאחר ועידתה
המרצה:
פרופ' אלקנה מרגלית

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378853 חשבון בבנק הדואר 4—45360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

משפט טלוויזיוני לוולדהיים ביום א'

דפנה ורדי (בריטניה)

חמישה שופטים מחמש ארצות שונות יקבעו ביום ראשון הקרוב אם לפי העדויות שיוצגו בפניהם במסגרת תוכנית טלוויזיה, אכן יש מקום להעמדתו של ד"ר קורט וולדהיים לדין על מעורבות במעשי מלחמה. התכנית אשר תהיה במתכונת של בית־משפט, תשודר סימולטנית בארצות־הברית, בריטניה וישראל. הגירסה שתשודר בארץ תהיה מקוצרת, ותכלול רק שעתיים מתוך ארבע השעות אשר ישודרו בבריטניה וארה"ב.

מפיק התכנית, ג'ק סלטמן, אשר הציג אתמול בלונדון קטע קצר מהמשפט, אשר הוקלט במשך תשעה ימים, הדגיש כי הכוונה היא לבדוק מבחינה משפטית, ועל־ידי משפטנים בעלי שם עולמי, אם אכן מעבר לסנסציות והוויכוחים שכבר התגלו בעניין זה, ניתן לקבוע בהסתמך על מסמכים ועדויות בלבד שד"ר וולדהיים אכן צריך היה לעמוד לדין. הצוות ריאיין למעלה מ־250 עדים, וביקרו כ־29 ארכיונים שונים בעולם. פסק הדין יוקלט רק ביום שידור התכנית כדי להבטיח שלא תהיינה הדלפות, וישודר סימולטנית. הטלוויזיה האוסטרית הודיעה אתמול שגם שם ישודר החלק האחרון של המשפט במקביל לשידור בארצות הברית, בריטניה וישראל.

נסיון "התחיה" להחיל החוק הישראלי בשטחים — נכשל

בצלאל עמיקם

נסיונה של סיעת התחיה לכפות על הליכוד החלטה להחיל את החוק הישראלי על שומרון וחבל עזה, שמשמעותו סיפוח, נכשל אתמול.

גאולה כהן (התחיה) האיצה לשוא בחברי כנסת של הליכוד בהבטיחה אפילו הצטרפות לקואליציה בראשיתם לאחר הבחירות. "כדי שנוכל לשבת יחד בממשלה הבאה אני מבקשת מכם להרים ידכם בעד החוק" — התחננה מעל הדוכן.

שני ח"כים בודדים מהליכוד שהיו באולם, גדעון גדות ומאיר כהן אבירור אכן נעתרו, אולם יתר חבריהם חמקו מן האולם.

סגן השר רוני מילוא דחה את יוזמתה של כהן ואמר: "אני תומך בהצעה, אך חייב להרים את ידי, כנציג הממשלה, נגדה. אחרי הבחירות נשב בעזרת השם ליד שולחן הממשלה ואז... ואז...".

איתן: על ישראל להפסיק כל מגע עם מצרים

בצלאל עמיקם

ח"כ רפאל איתן (צומת) אומר בתגובה לדברי טהה אלפרניאי, ראש מדור פלשתין במשרד החוץ המצרי כי דבריו הם אישור רשמי לפתוח משרדים של פת"ח באל־עריש ולהחדרת חוליות מחבלים מגבול סיני.

הפרה גסה זו מלמדת על יחסה של מצרים להסכם השלום ומעידה, כי היא מעדיפה את השיבה לעולם הערבי על פני קירום יחסי השלום עם ישראל — סבור הרמטכ"ל לשעבר. ח"כ איתן אומר, כי מדינת ישראל חייבת להפסיק כל מו"מ עם מצרים בעניין טאבה ולנהוג בגבול סיני כבגבול שמעברו השני נמצאת מדינה עוינת.

פסטיבל ישראל 88'

"למשוגעים" למוסיקה עתיקה

"האטריום המוסיקלי של מדריד", שהופיע אמש במוזיאון ת"א, הוא ההרכב המוסיקלי הספרדי השני שמגיע לפסטיבל ישראל. בעוד ההרכב של פאקו בלוסיה עוסק בערכון הפלמנקו, ובשילובו עם סגנונות עכשוויים, מחפש גורגוריו פניאגואה, מייסד "האטריום" סגנונות מוסיקליים עתיקים ומבצע אותם כמעט ללא שינוי. "האטריום" מתבסס בהופעתו על מחקריו המוסיקליים של פניאגואה ובין היתר מנגנים חברי ההרכב בכלים עתיקים, אותם אספו או בנו, על פי דגמים המופיעים בפסלים ובמונומנטים גותיים שנמצאים בספרד ובאירופה. ההופעה בארץ יוחדה למחול "הפוליה", מחול פורטוגלי שמקורותיו נעוצים במאה ה־16. פוליה פירושו שוטה, מטורף, מישהו שאיבד את ראשו. המוסיקה עצמה מאופיינת לסירוגין באווירה ימי־ביניימית, רנסנסית וברוקית. מוסיקה מורכבת הבנויה על מקצבים משתנים, מעברים חדים ושימוש בכלים רבים היוצרים מרקם מוסיקלי עשיר, לא תמיד קל להאזנה. פניאגואה שמודע כנראה למורכבות המוסיקה, משלב במהלך המופע הרבה הומור, הן בנגינה והן במה שמסביב לה. באחד הקטעים מעיף המתופף כדור פינגפונג לעבר הקהל בעזרת תוף מרים. בהדרן עולה הלהקה, מתיישבת ומנגנת 20 שניות בפנטומימה, ואז מפוצץ המתופף בלון וזה גם סוף הקטע, יופי של סיום.

יוסי ונונו

אנו משתתפים באבלם הכבד של חברנו
יאן בר ובני משפחתו
על מות
האם
קיבוץ עין דור

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
שלמה בן־דוד
נעלה את זכרו ביום ראשון, 5.6.88
בשעה 21.15, בחדר האוכל
מוקירי זכרו מוזמנים
המשפחה ובית שמרת

לוי: להפעיל את תוכנית האוצר חד־צדדית בבתיה"ח הממשלתיים

בינתיים נמשכים השיבושים בכל מערכת הבריאות ● הרפלד: אפשר לחתום על הסדר בתוך שעה, אבל נסים רוצה להפוך את מערכת הרפואה לפרטית

רונית מורגנשטרן

השר דוד לוי יציע בישיבת הממשלה הקרובה להפעיל את תכנית קיצור התורים שגיבש משרד האוצר באופן חד־צדדי בבתי החולים הממשלתיים, אם קופ"ח לא תתקן תיקון רדיקלי את ההסכם שחתמה עם רופאיה.

הוא גם יציע לברר את הנקודות השנויות במחלוקת בין משרד הבריאות למשרד האוצר בנושא התקציב, ולחייב אותם בפתרון שתגבש הממשלה. במקביל יציע השר לוי ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את מצב המערכת לטווח ארוך.

להרפלד יש הסכם

ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הרפלד, גילה אתמול במסיבת עיתונאים כי לאחר מו"מ ארוך ומייגע שניהל עם רופאי בתי החולים של קופ"ח הגיע עימם להסדר, שיש בו השינויים והתיקונים שדרש האוצר להכניס בהסכם המקורי מנובמבר. "לא תינתן תמורה לעבודה שלא תבוצע", אמר.

תוקף ההסכם הוגבל ל־22 חודשים. הרפלד טען, שההסכם המתוקן הוא על דעת סגן היועץ המשפטי לממשלה, ולמרות זאת, שר האוצר התנגד לו.

נסים מתעקש, לדברי הרפלד, לשלב בהסכם לקיצור תורים חברה פרטית, שתעסיק את הרופאים לא ביחסי עובד־מעביד. "מה שנסים רוצה זה להפוך את מערכת הרפואה לפרטית, באיצטלה של חברה שתיתן שירותים במתקנים צבוריים. מה הם רוצים? שרופא יעבוד משמונה עד שתיים עבור קופ"ח, ומשתיים, במשמרת שנייה, עבור איזו חברה פרטית במתקנים של ביה"ח של הקופה? לקופ"ח יש 3 ורבע מיליון מבוטחים, מה הם אשמים בכל הוויכוח האידיאולוגי הזה?", שאל הרפלד והוסיף, כי יש לו הסדר, שניתן לחתום עליו תוך שעה, ולכן שמיר חייב לכנס את כל הגורמים ולהכריח אותם לא לצאת מהחדר עד שיוכרע העניין.

השיבושים נמשכים

בינתיים נמשכים השיבושים במערכת הבריאות. עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים החליטו להחריף את עיצומיהם הנמשכים זה שלושה ימים. בישיבה של ראשי הוועדים של "העובדים הוחלט, כי בנוסף על אי קבלת קהל במרפאות החוץ, השבתת מרכזיות הטלפון ואי גביית כספים במיון, לא יוציאו עובדי הגזברות שיקים לספקים וימנעו בכך את האספקה לבתי החולים.

מליל שבת עד יום א' בבוקר ישבתו עובדי התחבורה, ובשבת לא יהיו הסעות לביה"ח וממנו. עובדי הניקיון ישבתו אף הם עד יום א' בבוקר. העובדים שומרים לעצמם גם אופציה לנקוט בצעדים מפתיעים, ללא הודעה מראש. יו"ר עובדי המינהל והמשק, משה אבגוש, הזהיר כי אם לא תהיה התקדמות לפתרון עניינם, לא יהיה מנוס מהשבתה כללית.

לא יהיו ניתוחים אלקטיביים

בבתי החולים הממשלתיים יבוצעו עד סוף השבוע רק ניתוחים להסרת גידולים ממאירים או ניתוחי חירום. ניתוחים אלקטיביים לא יבוצעו. גם בבתי החולים של קופ"ח נמשכים העיצומים לאחר שני ימי שביתה כללית — מרפאות החוץ והמכונים סגורים, ובחדרי הניתוח מנתחים רק מקרי חירום. היום יתכנס הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית להחליט על צעדיהם הבאים של הרופאים.

גם עובדי המעבדות בבתי החולים הממשלתיים מתכנסים היום, להחליט אם לפתוח בעיצומים.

ח"כ וייס: פרס לא העלים מסמכים ממשרד ראש הממשלה הפרסומים בעניין – שקריים

בצלאל עמיקם

האם רשאי היה ראש הממשלה לשעבר שמעון פרס, בעת יציאתו מלשכת ראש הממשלה, ליטול עמו תיקים ומסמכים? האם מותר היה לו להורות למחוק או להעלים ממחשב משרד ראש הממשלה פרטים ושיחות עם גורמים בינ"לאומיים ואחרים, לרבות עם ריצ'רד מרפי ומנהיגים בממשלת מצרים?

שאלות אלה העלה אתמול בכנסת איש הליכוד חיים קופמן. לטענתו פורסם בעיתונות ששיחות מדיניות, שניהלו פרס ועוזריו בנוגע לתהליך השלום, נמחקו מן המחשב ומסמכי הנייר, נעלמו מהתיק. בעובדה זו יש עבירה על חוק הארכיונים האוסר על שר שפורש להוציא חומר ממשרדו, טוען ח"כ קופמן.

ח"כ שבח וייס התנצל בשם פרס, העסוק בישיבת קבינט, והסביר כי הפרסום העתונאי עליו התבסס קופמן הוא שקרי. לא ניתנה כל הנחיה על ידי ראש הממשלה דאז או מי מעוזריו, למחוק פרוטוקולים.

היו"ר שלמה הלל העיר, אנחנו משתמשים בביטוי "איננו נכון". ומקפידים שלא להשתמש במלה "שקר".

שבח וייס: כלתי נכון ומתעתע. האם זה זה פרלמנטרי?

הלל: זה יותר פרלמנטרי.

וייס ציין, כי הנושאים המחייבים המשכיות בטיפול עברו ללשכת שר החוץ, וההצעה הורדה מסדר היום.

יד אחת אוחזת בעט ואחת בברזון מהתחיה

שלמה סלוצקי

תכנית הערב ביום ג' בגלריה בוגרשוב בת"א היתה כנס של תנועת "הלאה הכיבוש" לרגל 21 שנה למלחמת ששת־הימים, כולל הרצאות של עודד פילבסקי — מוותיקי מצפן, עו"ד לאה צמל, וסרט טלוויזיה על היד הקשה בשטחים.

כ־20 דקות לאחר תחילת הרצאתו של פילבסקי, בפני כ־80 איש, בקעו מהמדרגות המובילות למרתף הגלריה, צריחות "אסף הביתה" בקצב הולך וגובר. מבעד לדלת הזכוכית של האולם ניתן היה לראות קבוצה של כ־10 אנשי נוער התחיה עם כרזות נאצה בידיהם, נגד סרבני הגיוס ו"האש"פיסטים" שבאולם לדבריהם.

הצעירים לובשי חולצות התחיה דרשו להיכנס, ונתקלו בסירוב. האחראי על המקום, אהוד אלוני, הבהיר להם שמדובר בשטח פרטי ופעולתם היא הסגת גבול. ההודעה למשטרה הביאה למנוסתם של כמה מהצעירים, שהורידו את החולצות אך כמה מהאורחים הלא רצויים "התחממו".

כותב שורות אלו מצא את עצמו בתווך, עין אחת באקרן, שבו משתקפות אלה ענקית מונפת מעל ראשי מפגינים פלשתינים, ועין אחת במפגיני התחיה הקורעים את הפוסטרים במסדרון ובמדרגות, ומאיימים לקרוע גם את הבוגרים מהשמאל.

אחד ממפגיני הימין נתקף זעם, פרץ לעצמו דרך במכות, ודחף לקיר צעירה מהמשתתפות בכינוס, תפס אותה בצוואר, ופנה לבעוט בגופה. יד ארוכה מסתורית צרה מאחור, כיסתה את פניו והשכיבה אותו על הרצפה. היתה זו היד שכותבת שורות, אלו שלא יכלה להמשיך ולהחזיק את העט ו"התצתה את הקווים" למנוע סכנת נפשות.

אינני בטוח מה אומר תקנון האתיקה העיתונאית לגבי סיטואציה כזו, אני בטוח במה שאומר התקנון המוסרי.

בינתיים הגיעו הניידות, והשוטרים לקחו פרטים וערכו מעצרים. באולם המשיכו לדבר על מדיניות היד הקשה בשטחים.

בן פורת מועמדת יחידה לתפקיד מבקר המדינה; מועמדות נחמיאס — תרגיל של ורדיגר

יורם בר

אתמול בצהריים הגיש ליו"ר הוועדה לביקורת המדינה, ח"כ דוד ליבאי, ליו"ר הכנסת את מכתב ההמלצה על מועמדותה של השופטת בדימוס מרים בן פורת, למשרת מבקר המדינה.

מועמדותה של בן פורת הוגשה על ידי חברי הכנסת: דוד ליבאי, אהרון נחמיאס ואמנון לין (המערך) דן מרידור, עוזי לנדאו ושרה דורון (ליכוד), חייקה גרוסמן ויאיר צבן (מפ"ם), גאולה כהן (התחיה) שולמית אלוני (רצ) אבנר שאקי (מפד"ל), אמנון רובינשטיין (המרכז) ורפאל איתן (צומת).

מרים בן פורת היא המועמדת היחידה לתפקיד, ויו"ר הכנסת קבע את בחירתה בהצבעה חשאית במליאת הכנסת ליום 14.6.88.

בכך באה לסיומה פרשה עגומה בה גרמו מספר חברי כנסת עוול לח"כ אהרן נחמיאס, כשהעלו את שמו כמועמד למשרת מבקר המדינה ללא בסיס כלשהו להצעה. נחמיאס, מוכה ונדוכא מכשלונו בשבוע שעבר בבחירות הפנימיות במערך, נפל בפח וחשב שמדובר בהצעה רצינית.

ביום שני בבוקר כאשר ח"כ אברהם ורדיגר (פא"י), שכנראה לא שבע נחת מהגשת מועמדותה של אשה למשרת מבקר המדינה, ניסה להכשיל את ההצעה בתואנה שגילה המתקדם של השופטת בדימוס בת ה־70 מחייב לפעול למינוי אחר.

הדבר גרם לשמועות בכנסת שהשופטת חוזרת בה מהסכמתה לגשת לתפקיד. כריעבר הסתבר שלא היה להן בסיס. בן פורת השהתה את מתן תשובתה, אך הסיבה לכך היתה העובדה שהיה עליה לחתום על מספר פסקי דין, והיא לא היתה מעוניינת לערב רשות ברשות, ולחתום עליהם בשעה, כבר מוגש רשמית למשרת מבקר המדינה. על רצינות תעיד העובדה שכבר לפני שלושה שבועות ביקרה בן פורת במשרדי מבקר המדינה לפגישות היכרות עם העובדים.

ח"כ ורדיגר ידע למי לפנות כדי לקדם את הצעתו. הוא פנה לחבר סיעתו של נחמיאס, שבח וייס, שכמו נחמיאס, שייך למחנה רבין — המחנה שלא [illegible] לנחמיאס בבחירות הפנימיות. [illegible] וכריעת.

פרס, שהבטיח לבן פורת ביחד עם שמיר שתהיה מועמדת יחידה, זעם על ההצעה ותבע להסירה על הסף. "תרדי מזה מיד", אמר. שבח וייס יכול היה למנוע מצב לא נעים זה אילו בירר את הנושא עם מי שהיה איש הקשר עם בן פורת, יו"ר הוועדה לביקורת המדינה, דוד ליבאי, הוא לא עשה זאת.

מאוחר, הצעת מועמדותו של נחמיאס הגיעה לאוזני של אליעזר שוסטק מהליכוד בישיבת הנשיאות. בכנסת הציע שוסטק בהלצה, להציע את נחמיאס למשרה. הצעה זו גרמה לשמועות שגם הליכוד עשוי לתמוך במועמדות נחמיאס.

כשהגיע העניין לאוזניו של ליבאי, קרא מיד לנחמיאס, והציע לו [illegible]

נשיא בראזיל: אני מברך את העם — אנו עשירים בנפט

רויטר

ריו דה ז'נירו — נשיא בראזיל ז'וזה סארני הודיע אתמול כי חברת הנפט הממלכתית הבראזיליאנית גילתה מאגר נפט גדול בשטח נהר האמזונס. סארני לא גילה מה גודל מרבצי הנפט שנתגלו אך אמר כי ניתן [illegible] 4,500 [illegible] 90,000 [illegible]

● אם יתברר שהילדה מבראזיל במחלוקת נחטפה מידי הוריה, חובה להחזיר להם, ואילו הגיור שנעשה לה, כאילו לא נעשה כלל — קבעה אתמול הרבנות הראשית.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הודעה למגדלי השקדים

מועצת הפירות (ייצור ושיווק) מודיעה בזאת, כי אישרה המשווקים המורשים לשקדים לשנת 1988/9:

1. "השקד", אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, שדרות שאול המלך 41 (בית הדר־דפנה), תל־אביב.
2. מפעלים למזון, קבוצת גבע.

ככל שיאושרו משווקים מורשים נוספים תבוא על כך הודעה.

עזרא מאיר, מנכ"ל
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

תנועות המחאה הסכימו על 3 סיסמאות בהפגנה נגד הכיבוש, שיקיימו בשבת

"שלום עכשיו" סירבה להשתתף, והפגינה כבר בשבת שעברה, בסיסמה אחרת

שלמה סלוצקי

מאחורי שלוש סיסמאות תתאחדו כעשרים תנועות מחאה להפגנה בעצרת לציון 21 שנה לכיבוש. ההפגנה תערך במוצאי שבת, ותצעד משדרות בן גוריון, פינת דיזנגוף, עד כיכר מלכי ישראל, שם יישאו דברים אנשי רוח יהודים וערבים.

שלושת הסיסמאות, "שלום ישראלי פלשתיני עכשיו", "הקץ לכיבוש" ו"החזירו את החיילים הביתה", היוו את מצע המינימום המקובל על התנועות: "די לכיבוש", "השנה ה־21", "החזית המזרחית", "יש גבול", "קו אדום", "ועד ראשי הרשויות הערביות", "הלאה הכיבוש", "המזרח אל השלום", "הנשים בשחור", "רעות", "קמפוס", "התאחדות הסטודנטים הערביים", "עולים נגד הכיבוש", "הוועד לדיאלוג ישראלי פלשתיני", ו"נוער נגד כיבוש". המגעים שנערכו בין מטה תנועות המחאה לבין ראשי "שלום עכשיו" לשיתוף פעולה ועריכת אירוע מחאה משותף, עלו על שרטון, בשל סירובם של אנשי "שלום עכשיו" להשתתף בהפגנה, מה שהביא את "שלום עכשיו", להפגין בשבת שעברה תחת הכותרת "לגרה והחוצה".

"השבוע" בקיבוץ הארצי
יופיע ביום חמישי הבא
9.6.88

21 שנה לכיבוש יש גבול!!!
החזירו החיילים הביתה!
שוחררו סרבני הכיבוש!
הצטרפו לגוש "יש גבול" בהפגנת תנועות המחאה בשבת, 4.6, בשעה 6 בערב, בת"א שד' בן־גוריון פינת דיזנגוף
פרטים על הסעות ובכל עניין "גבולי": 03-5131462, "יש גבול", ת.ד. 4172 ת"א, ת.ד. 6953 ירושלים

המשכים

שמיר נבחר והכריז

(סוף מעמוד ראשון)

דבר שלא הפריע לחברי המרכז. אלה זכו אתמול לתשומת לב מיוחדת מצד עשרות רבות של מועמדים, המתכוונים לרוץ בבחירות הפנימיות של חרות לרשימה לכנסת. לאהדה וללחיצות ידיים רבות זכה דווקא השר הליברלי גדעון פת. גם השר מודעי הסתובב על המידשאות. שמיר בחליפה כהה ועניבת בורדו נראה שלו מאוד.

דוד לוי, עלה לבמה כמה דקות אחרי שמיר, ואילו שרון אשר היה בחו"ל, „נחת" בעיתוי מדהים והספיק לברך את שמיר על בחירתו ולמסור לו את רשות הדיבור.

המתמודד מאשדוד

מיקה מאיר מאשדוד, שהציג אף הוא את מועמדותו, וזכה בשתי קולות, עושה את דרכו באיטיות רבה אל עבר הבמה. הוא לא הוזמן לעלות אליה ואיש לא שם לב כאשר ביקש רשות דיבור. הוא לוחץ את ידי שמיר וזה מחבק אותו ומלטף את פניו.

לאחר ששמיר מודה על בחירתו הוא מסביר לאנשי המרכז: „לאדם כמוני זאת היא זכות גדולה להיות עבד לרעיון ולמאבק על חרות ישראל".

מוכן לדיאלוג עם בריה"מ

שמיר אשר התייחס בנאומו הארוך לפיסגת מוסקווה אמר על חידוש היחסים עם בריה"מ, כי היא בלבד חייבת לשנות את התייחסותה של מדינת ישראל לבעיותיהם של אחינו בתוך בריה"מ. עוד הוסיף כי ישראל מצידה מוכנה להתחיל בכל עת בדיאלוג רציני ופורה עם מעצמת העל הסובייטית. בהתייחסו לממשלת האחדות הלאומית אמר כי למרות אכזבתו ממנה לא נואש ולא וויתר על הצורך העקרוני והחיוני בה, אך יש לדבריו ללמוד לקח מהניסיון ולהקים ממשלה שבה תהיה הפרת הסכמים בלתי אפשרית. לשם כך יש צורך רק בדבר אחד, הוסיף, ניצחון הליכוד בבחירות הבאות.

התקוממות תיכשל

שמיר התייחס גם למצב בשטחים ואמר הצורה החדשה הזו של מלחמה ערבית בעם ישראל תיכשל כפי שנכשלו קודמותיה. הוא קרא לראשי המדינות הערביות להשתחרר מאשליות והזיות ולחזור למציאות המדינית ההגיונית של הסכמי קימפ דיוויד. בפנותו לערביי יהודה, שומרון ועזה אמר — כי יש להם מקום מכובד בתוכניות המבוססות על הסכמים אלה.

„האם צריך עוד להוכיח שבכוחנו לגדוע כל יד שתורם נגדנו? אם לא הוכחנו עדיין — יהיה צורך להכביד את הגריעה ולהגביר את הלחץ".

חשבון עם העבודה

יצחק שמיר לא פסח על עשיית חשבון עם מפלגת העבודה באומרו „אנחנו לא הפרנו הסכמים, לא פעלנו מאחורי גבה של הממשלה, לא הוצאנו מחלוקות פנימיות לזירה הבי"ל ולא הצגנו מדיניות שלא אושרה ע"י הממשלה".

שמיר חזר והציג את עקרונותיו המדיניים. מו"מ ישיר ותופשי בין כל אותן משכנותיה של ישראל, נקבל ברצון את עזרתה של ארה"ב לקידום תהליך השלום ע"י מו"מ ישיר, פיתרון בעייתם של ערביי ארץ ישראל יתממש ע"י הסכמי קימפ דיוויד.

תגובה לגורבצ'וב

במסיבת עתונאים מאולתרת שקיים מר שמיר לאחר בחירתו כמועמד הליכוד לראשות הממשלה הבאה הוא נשאל לתגובתו על דבריו של גורבצ'וב, כפי שפורסמו, כאילו אמר המנהיג הסובייטי שיפעל לחידוש היחסים עם ישראל, אם זו תתמוך בוועידה בינלאומית. על כך השיב שמיר: „זו לא פעם ראשונה שאנו שומעים אמירות כאלו, אך הייתי מציע שלא להסתמך על קטעי דברים אלא כאשר נקבל את התמונה במלואה נוכל להתייחס".

ראש הממשלה הוסיף, כי ביום א' הקרוב הוא נוסע לאו"ם, ויתכן מאד שייפגש שם עם שר החוץ הסובייטי שוורנאדזה, אם זה יהיה בעצרת. הוא מסר, כי עתה בודקים בניו־יורק אפשרות של פגישה כזו. מכל מקום הטעים ראש הממשלה „אנו מעוניינים בדיאלוג רציני, איננו אויביה של בריה"מ ורוצים ביחסי ידידות עימה".

לשאלה נוספת, האם הצהרה כזו של גורבצ'וב, במידה שהושמעה, עשויה לשנות עמדתו לגבי הוועידה הבינלאומית, אמר ראש הממשלה: „אני לא חושב כך הרי עוד בפגישתי בעבר עם מר גרומיקו הסברתי לו את עמדתי והתנגדותי לוועידה בינלאומית".

120 אלף אקדמאים

(סוף מעמוד ראשון)

שידורי הרדיו והטלוויזיה יושבתו גם הם, להוציא מהדורות „מבט".

לא מותיר ברירה

ראשי האיגודים טענו שרק אם יסכים שר האוצר לנהל מו"מ על הסכמי שכר חדשים ויראה נכונות להיענות לפתוח לחלק מדרישותיהם, תוכל השביתה להימנע.

יצויין ששר־האוצר כבר הביע בעבר, בכמה הזדמנויות, את התנגדותו לנהל מו"מ נפרד עם איגודים מקצועיים. ניסים גם הביע בעבר התנגדות נמרצת להעניק תוספות שכר לעובדים השנה.

הצהרות אלה לא נשאירות מקום לאופטימיות. בכל מה שנוגע לאפשרות למנוע התרפה ביחסי העבודה במשק. בפגישה השתתף מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר אשר עזב אותה זמן קצר לאחר שהחלה.

מיסמך לא מספק

במהלך הפגישה גובש בין הצדדים מיסמך עקרונות לניהול המו"מ, אך לדיברי נציגי האיגודים שנכחו בפגישה לא היה במיסמך כדי להיענות לתביעותיהם.

יצויין כי בפגישה נוכחו גם נציגי עובדי המדינה ונציגי ההסתדרות הפקידים אשר עתידים להצטרף למעגל סיכסוכי העבודה בעוד כשבועיים.

המיגזרים שישותקו

שביתת כ־120 אלף חברי ההסתדרויות של המהנדסים, ההנדסאים, הטכנאים והאקדמאים במדעי החברה היא שביתת אזהרה ל־24 שעות. השביתה תגרום, בין היתר, לשיתוק בטיסות היוצאות והנכנסות, להשבתה של שידורי הטלוויזיה והרדיו — למעט מהדורות חדשות שיותרו לשידור על ידי מטה השביתה — לאי־תיקון טלפונים וחיבורם, אי־תיקון של רמזורים, כמו גם לביטולי בחינות באוניברסיטאות. כן ייגרמו שיבושים שינבעו מהאטת עבודה במקום שבהם מועסקים בעלי מקצועות טכנולוגיים במספר גדול, כגון התעשיה האווירית והצבאית, חברת החשמל ושורה של חברות ממשלתיות.

ראשי שלושת האיגודים האקדמאים הבהירו שהשביתה תקיף גם את המשק ההסתדרותי כמו „כור" ו„סולל בונה". יצויין, שהאגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות תומך בצעד זה של האיגודים האקדמאים, לנוכח העובדה שחודשיים לאחר שפג תוקפם של הסכמי השכר האחרונים, עדיין רחוקה החתימה על ההסכמים החדשים.

משפט חוזר לחייל שהורשע בעבירות ביטחון

כתבנו הצבאי

בית הדין הצבאי לערעורים החליט להורות על עריכת משפט חוזר בעניינו של החייל דניאל שושן שהורשע בעבירות בטחוניות.

ההחלטה נובעת מקיומן של ראיות חדשות, כי יהיה בהן כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת החייל.

שושן נידון לפני כשנתיים לעשר שנות מאסר ולאחר מכן קוצר עונשו לשש שנים לאחר שהגיש ערעור. חייל נוסף עמי אשור, שנידון לשלוש וחצי שנות מאסר לא זוכה לפני שעה למשפט חוזר, אך בית הדין הצבאי קבע, כי ניתן יהיה לדון שנית בבקשה לאחר שיסתיים המשפט החוזר של דניאל שושן. אורח שהואשם באותן עבירות והועמד לדין בבית המשפט המחוזי בירושלים, זוכה לפני כשנה מכל אשמה. עירעור על זיכויו תלוי ועומד בבית המשפט העליון.

ועידת קופ"ח ננעלה בבחירת הנהלה; שללה גביית תשלום נוסף מהמבוטחים

נחום פסה נבחר ליו"ר ההנהלה ופרופ' סרוודיו ליו"ר הדירקטוריון ◻ ויקטור שם־טוב קרא לפתוח בשביתה כללית בעקבות טיפולה הכושל של הממשלה במשבר הבריאות

יוסף שמי, עתי"ם

אתמול הסתיימה הוועידה ה־12 של קופ"ח אשר בחרה בוועד ארצי מצומצם, במקום המועצה הארצית. הוועד המצומצם אשר תרכב הדירקטוריון החדש, ובחר בפרופ' ציירו סרוודיו ליו"ר הדירקטוריון, ובנחום פסה כיו"ר הנהלת קופ"ח. השניים נכנסים לתפקידם הבוקר.

הדיונים היו אתמול סוערים כאשר ח"כ שמאי, יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות, האשים את קיסר בגרימת מפולת בקופ"ח ואת סיעת המערך בכנסת שנתנה יד להרס הקופה.

בעת השמעת דברים אלו הגיעו הצעקות מהאולם לשיאם. בין הדוברים היה גם ח"כ לשעבר, ויקטור שם־טוב אשר האשים את הליכוד בהתנכלות לקופ"ח מטעמים אידיאולוגיים, ורצון להביא לצמיחת רפואה פרטית במקום ציבורית. הוא ברך את עובדי רשות שרות התעופה על ההשבתה הקצרה שנועדה להפגין חוסר שביעות רצון מטיפול הממשלה במשבר בשירותי הבריאות, וקרא להכריז על שביתה כללית במדינה.

דב פלג אמר, כי האוצר אינו מעוניין ביעול הקופה אלא בהכנסת רפואה פרטית לתוך מוסדות ציבור. אין זה ויכוח רעיוני אמר אלא ויכוח על כסף. בתום הדיון התקבלה הצעת שינוי התקנון ונבחר הוועד המספקה החדש בן 101 חברים ולפורום זה הועברו הנושאים העומדים על הפרק בין השאר גם קבלת השינויים בתקנון ושיטות ניהול של המוסד והחנהלה.

לא לרפואה הפרטית והשחורה

בהחלטותיה שוללת הוועידה כל נסיון לגבות תשלום ישיר או עקיף מן הנזקק כאשר תשלום זה עלול ליצור שתי רמות של רפואה: לבעלי יכולת ולמעוטי יכולת. כמו כן מגנה ועידת קופת חולים ושוללת כל גילוי של „רפואה שחורה".

בתחום הרפואה המקצועית קוראת הוועידה להנהלת קופת חולים לעשות כדי להגביר את מערך זימון התורים הממוחשב המשפט את תהליך קביעת התור וזמן ההמתנה הן בקהילה והן בבית החולים.

קריאה מיוחדת השמיעה הוועידה כלפי הנהלת קופת חולים להמשיך במאמצים כדי לצמצם למינימום את התורים לניתוחים, ולוודא כי תורים ייקבעו על פי אמות מידה רפואיות בלבד.

הוועידה הביעה תמיכה בתוכנית משרד הבריאות להקמת רשות אישפוז ממלכתית על מנת לייעל את המערכת האישפוזית הכללית בארץ.

הוועידה מחייבת גם את תוכנית משרד הבריאות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי באמצעות קופות החולים הקיימות.

ועדות המנהלות את ההתקוממות הן „המנהיגות שצמחה בשטחים"

בשלב מסויים הטיל אש"ף את מרותו עליהן

מנחם ענברי, בצלאל עמיקם

מקור בטחוני בכיר במינהל האזרחי חיווה אתמול את דעתו, כי האינתיפאדה הוכיחה כי יש בשטחים פוטנציאל של מנהיגות, אבל בשלב הזה עדיין שולט הפחד מפני אש"ף, ואיש לא יעז לפעול בלי הנחייה מבחוץ. הוא ביסס את דעתו על כך שהאינתיפאדה התחילה בשטח, ופרק זמן ממושך התנהלה בידי גורמים מקומיים, ולא מבחוץ, אבל במשך הזמן השתלטו הארגונים בחוץ על האינתיפאדה.

בעניין עריכת בחירות לעיריות בשטחים אמר אותו מקור, כי הזמן הנוכחי אינו מתאים. זמן מתאים היה אולי בנובמבר שעבר, לפני שפרצה ההתקוממות. כתבנו אומר כי מדבריו אפשר היה להתרשם, כי עקרונית אין הוא פוסל אפשרות לקיום בחירות, אלא שהנסיבות הנוכחיות אינן מתאימות.

הוא אמר כי בעקבות ההתקוממות הוקמו בגדה ועדות שונות המנהלות את ההתקוממות והן ממשיכות לפעול. ישראל מועלת נגדן, אם הן מנסות לתחליף את המוסדות הקיימים, כמו העיריות או מוסדות המינהל האזרחי.

חלק ניכר מן השיחה ייחד אותו מקור למצב הכלכלי הגרוע בשטחים, וציין כי תקציב המינהל האזרחי נפגע מכך, וכי נשקלים צעדים שונים להתגבר על הבעיה. כבר עכשיו הפסיק המימשל הצבאי לשלם לנצרכי סעד, הקפיא את כספי הפיתוח ונשקלים צעדים אחרים. הוא הדגיש כי מדובר בשלב של בחינת המצב, ויתכן כי לא יהיה צורך בסופו של דבר לנקוט צעדים כלכליים כלשהם.

הוא מסר כי באחרונה מתרחבת התופעה שערבים פוגעים בערבים על רקע חיסול חשבונות פנימי ומתפתחת אוירה של תוהו ובוהו.

שר הבטחון יצחק רבין חזר אתמול והשתבח בדעיכת האלימות בשטחים. הירידה המשמעותית בפעילות האלימה, שליוותה אותנו מאז ה־9 בדצמבר 1987, נובעת לדעתו של רבין מהפעלת מערכת אמצעים תקיפה המעוגנת בחוק.

שר הבטחון הופיע אתמול במליאת הכנסת כדי לדחות מספר הצעות לסדר היום שהגישו לו סיעות השמאל ושהקו המשותף שלהם: הסלמה במספר המעצרים והפעלת יתר של נשק, ומעצרים אדמיניסטרטיביים.

„האלימות בשטחים מיועדת להשיג מטרות מרחיקות לכת, מטרות שמדינות ערב נכשלו בהשגתן במשך כל המלחמות, ולא עלו בידי ארגוני הטרור בכל שנות פעילותם".

על מערכת האמצעים המינהליים אמר שר הבטחון: זהו אמצעי חוקי גם על פי אמנות בינלאומיות (כולל אמנת ג'נבה).

על מיתקני הכליאה — המערכת ממוחשבת ואין כל קושי לאתר אסירים. התנאים נאותים והתזונה בהתאם ללוח מזון מקובל.

שר הבטחון דחה בתוקף את תמונת המעצרים ההמוניים שציירו דיברי חר"ש, הרשימה המתקדמת ור"צ, ובהתאם להצעתו הורדו היוזמות לדיון במליאה מעל סדר יומה של הכנסת.

נהרס ביתו של מחבל

כוחות הבטחון הרסו אתמול בלילה ביתו של מחבל מחאן יונס, שהחוליה שלו נחשפה בתחילת החודש שעבר והכריה נעצרו. לחוליה מיוחסים ניסיון פיגוע התאבדות בתחנה המרכזית בתל אביב וביצוע מספר פעולות חבלה ברצועת עזה ובשטח ישראל.

צור: ישראל הפכה לסוכנות נסיעות של העם היהודי

דני בירן

עקב הידיעות על העליה המדאיגה במימדי הנשירה של היוצאים מבריה"מ פנה שר הקליטה יעקב צור במכתב אל ראש הממשלה בו הוא מבקש לקיים דיון דחוף בממשלה בשאלה זו.

„השימוש הציני באשרות הכניסה לישראל לצורכי הגירה לארה"ב, או למדינות אחרות תורם לדימויה של ישראל כסוכנות נסיעות של העם היהודי, במקום שתהיה בית ומולדת" כותב השר במכתבו.

„תופעת הנשירה, ככל שהיא מתמשכת, מחלישה את צדקת מאבקנו וטיעוננו, כי פתיחת שערי בריה"מ ליהודים איננה שאלה של זכויות האדם בלבד", אמר צור.

חיזבאללה שיחרר 200 אנשי „אמל"

אורי הורוביץ

אתמול שיחרר ארגון „חיזבאללה" 200 מאנשי „אמל", שנשבו במהלך הקרבות בחודש האחרון בביירות. מנהיג „אמל" נביה ברי הכריז כי, הוא עומד לשחרר שבויים פלשתינים ושל „חיזבאללה", שנפלו בידי ארגונו בדרום לבנון בשנה האחרונה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"
הוד־השרון, דרך רמתיים 36, טלפון: 052-21178

הודעה
לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון, בקשה לבניית סככה [illegible] ברח' הסביונים, [illegible], הוד־השרון, בגוש 6411, חלקה 62, על ידי [illegible]. היתר הגדלת שטח הבניה בתוספת 6% מעבר למותר על פי תכנית הר/4/2 א'. כל מעוניין, אם כבעל ואם כבחינה אחרת, בקרקע, בבניין או בנכס אחרים שהבקשה עשויה לפגוע בו, יוכל לעיין בתיק התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

צ. חרות
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

„סולחה" בין האסירות הפליליות לבין רוני בן אפרת ומיכל שוורץ

זהבה מזוז

הנהלת כלא נוה תרצה החליטה להמשיך ולהחזיק את רוני בן אפרת ומיכל שוורץ, שתי עורכות „דרך הניצוץ", העצורות עד תום ההליכים נגדן, באגף ההפרדה שבכלא.

ההחלטה נתקבלה בעקבות ההתנכלויות לשתיים.

מנהלת הכלא, סגן גונדר חיה שוהם, כינסה את האסירות הפליליות, לשיחה על התקריות, ובמהלכה יושרו ההדורים בינן לבין שתי העצורות.

בשיחה עלה כי האסירות הפליליות טוענות ששתי עורכות „דרך הניצוץ" נוהגות בפרובוקטיביות, מסמנות „וי" באצבעותיהן, ומתחבקות ומתנשקות עם האסירות הבטחוניות. בשיחה סוכם כי האסירות ימנעו מוויכוחים פוליטיים עם השתיים.

לאחר השיחה זומנו בן אפרת ושוורץ לפגישה עם האסירות הפליליות שתקפו אותן ונערכה מעין „סולחה".

האסירות הפליליות הזמינו את שתי העצורות לשהות באגפן, אך הנהלת הכלא סירבה, והחליטה כאמור להמשיך לשכנן באגף ההפרדה, לבטחונן.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הודעה לציבור מגדלי הפירות ליצוא:

מנגו, ליצ'י, רימונים, צבר, שזיפים, פיג'ויה, קרמבולה, גויאבות ופפאיה

מגדלים המעוניינים לבצע יצוא פירות אלו בשנת 1988, מתבקשים מיידית לחתום על חוזי יצוא עם מועצת הפירות. הודעה זו מבטלת את החוזים משנים קודמות.

מגדלי המנגו יחתמו באמצעות בית האריזה אליהם הם קשורים.

נא לסור למשרדי המועצה בימים א'-ה' בין השעות 14.00-08.00, מחלקת יצוא.

גמר חתימת חוזים – 15/7/88.

מחלקת היצוא

1,145 יהודים יצאו במאי מבריה"מ

רויטר, סי"צ

זינווה. — 1,145 יהודים יצאו מבריה"מ בחודש מאי והגיעו למחנה מעבר בווינה, 68 יותר מבחודש הקודם. רק 97 שהם 8.5 אחוז החליטו לעלות לישראל.

מנתונים שפורסמו במהלך ביקורו של הנשיא רייגן במוסקווה עולה, כי זה המספר הגדול ביותר של יהודים שהורשו לצאת בחודש אחד מאז אפריל 1981.

בשנת 1979 הגיע מספר היהודים שקיבלו אשרת יציאה מבריה"מ לשיא של 51,000, אך לאחר מכן היתה ירידה תלולה במספר היתרי היציאה ורק 943 יהודים יצאו מבריה"מ בכל 1986.

בשנה שעברה חל מפנה ובמהלכה, העניקו שלטונות בריה"מ היתרי יציאה ל־8,011 יהודים.

בחמשת החודשים הראשונים של השנה כבר יצאו מבריה"מ 4,547 יהודים.

וושינגטון: אנו מודאגים מתוצאות הפעלת הגז המדמיע בשטחים

עלייה במספר התקריות האנטישמיות בארה"ב בעקבות ההתקוממות

דליה רפאל (ארה"ב), רויטר, סי"צ, עתי"ם

וושינגטון. — ארה"ב הודיעה ביום ג', כי הביעה לפני ישראל את דאגתה לנוכח הפעלת גז מדמיע נגד מפגינים בשטחים המוחזקים. „אנו מודעים להאשמות בדבר שימוש לרעה בגז מדמיע בידי צה"ל בשטחים הכבושים" — אמרה דוברת משרד החוץ, פיליס אוקלי.

ה„וושינגטון פוסט" ציטט דברים של רופאים פלשתיניים ושל עובדי אונר"א, שהעידו, כי היו יותר מאלף ומאתיים נפגעים, עשרות הפלות ולפחות אחד עשר מקרי מוות כתוצאה מגז מדמיע, מאז שהחלה ההתקוממות בשטחים בתשעה בדצמבר.

מנהיגים פלשתיניים ונציגים של האו"ם, שביקרו במחנות הפליטים הפלשתיניים בגדה המערבית ובעזה טוענים, שכוחות צה"ל מפעילים רימוני גז מדמיע במבנים, למרות שהגאז נועד להפעלה רק בשטח פתוח.

דוברת הסטייט דיפרטמנט אמרה עוד: „חזרנו והפצרנו בממשלת ישראל להשתמש באמצעים לא־קטלניים כדי להתגבר על הפגנות אלימות". היא הדגישה, כי שלטונות ארה"ב אינם מוכרים גז מדמיע ישירות לישראל, אולם ציינה, כי מימשל רייגן אישר היתרי יצוא למכירה מסחרית לישראל של גז, באמצעות חברות אמריקניות. בכל מקרה מדובר בגז, שבו משתמשים הכוחות המזויינים של ארה"ב וכוחות המשטרה שלה.

ניו יורק. — מספר התקריות האנטישמיות שעליהן דווח בארה"ב מאז תחילת השנה גדל במידה ניכרת עקב יחס האיבה כלפי המדיניות שישראל נוקטת בשטחים הכבושים — דיווחה הליגה נגד השמצה של ארגון בני־ברית.

מתוך 443 תקריות אנטישמיות שעליהן דווח השנה 88 היו על רקע תחושה אנטי־ישראלית, קובע הדו"ח, שפורסם ביום ג'. מבין 1,018 תקריות אנטישמיות שדווח עליהן בארה"ב ב־1987 רק לשמונה היה רקע דומה. „זו פעם ראשונה מאז שהוקמה מדינת ישראל, שמספר גדול של תקריות אנטישמיות היה על רקע המצב במזה"ת, ציין אברהם פוקסמן, נשיא בני־ברית בארה"ב.

מן הדו"ח עולה שקליפורניה צועדת בראש, מספר התקריות האנטישמיות על רקע איבה לישראל, עם 12 מקרים של פגיעה בבתי כנסת ו־13 מקרים של מעשי תוקפנות נגד מוסדות יהודיים.

פצצה הרסה משרדו של סגן ראש עיריית פאריס, היהודי ז'אן בלוך

על הקירות נכתב: „מוות ליהודים"

ארנון יפה (צרפת)

פאריס. — „מוות ליהודים, מוות לבלוך", כתובות אנטישמיות אלה רוססו על קירות מול שרידי מטהו של ציר יהודי וסגן ראש עיריית פאריס, ז'אן פייר בלוך, שנהרס ביום שלישי בלילה בהתפוצצות במטען חומר נפץ. זו האחרונה בסידרת התקפות אנטישמיות וגזעניות במערכת הבחירות לאסיפה הלאומית שכמעט אינה מורגשת.

בלוך ציר ימני מנהל העיתון „פראנס סואר" איבד בפיצוץ את מטהו שנשרף כליל ברובע ה־19. השלטונות תיארו את ההתנקשות כהסלמה בהתקפות גיזעניות.

יום קודם צויירו על מצבות זיכרון בעיר דראנסי, שבה ריכזו בשעתו את היהודים לפני גירושם למחנות ההשמדה, סיסמאות אנטישמיות וצלבי קרס. „יהודים מלוכלכים אל התנורים", נכתב בצבע שחור. גם צויירו סיסמאות „מוות לקומוניסטים". בסוף השבוע תקפו מאות מגולחי ראש, הקשורים לאירגונים נאו־נאציים, מהגרים בכמה ערי שדה בצרפת. שבעה אפריקנים ניפצעו קשה. המשטרה עצרה 24 מגולחים. באלזס חוללו בתי קברות יהודיים.

בלוך, בנו של נשיא הליגה נגד האנטישמיות והגזעניות, ה„ליקרה" התבלט במאבקו החריף נגד להי־פן. משערים, כי ההתנקשות נגדו משקפת את תיסכול אנשי להי־פן על תבוסתם הצפויה בבחירות ביום ראשון. כל המישאלים צופים שלא יעלה בידי להי־פן אפילו להשיג מושב אחד באסיפה הלאומית. להי־פן כבר הבטיח „שהעם יבטא עצמו ברחובות מאחר שחוסמים לו את הדרך אל הפרלמנט".

אסיר ציון סעד את ואלנברג ב־1972 במשך ארבעה ימים

עתי"ם

אסיר ציון, אברהם חיימובסקי סעד את ראול ואלנברג במשך ארבעה ימים בבית חולים של כלא סוורדלובסק בהרי אורל ב־1972 — מסרה אתמול הוועדה להצלת ואלנברג בירושלים. חיימובסקי שנאסר באשמת ציונות סיפר, כי בעת שסעד והאכיל דייסה את ראל ואלנברג חשב כי הוא יהודי ממוצא אשכנזי מאחר שדיבר רוסית במבטא גרמני כבד.

חיימובסקי סיפר לחולה, כי נאסר על היותו ציוני. החולה אמר, כי הוא ראול ואלנברג.

לדברי חיימובסקי, סיפר לו ואלנברג שהרוסים אסרו אותו משום שעזר ליהודים. מאז שנאסר עבד במחצבות מתחת לפני הקרקע ובאחרונה נשלח למחנה האסירים הידוע לשימצה באי וראנגל ליד אלסקה, שם קיים מגע עם ואלנברג אסיר ציון יפים מושינסקי בשנים 62־1960. הסבל שעבר על ואלנברג היה בו כדי להסביר את בטנו הנפוחה.

חיימובסקי סיפר עוד, כי ואלנברג נתן לו תמונה קטנה עם דיוקנו, אולם כאשר הוא, חיימובסקי, יצא מבית החולים, הסוהרים חיפשו אצלו והוא נאלץ לבלוע את התצלום.

לדברי חיימובסקי, אמר לו ואלנברג שבסופו של דבר הוא יגיע לישראל וביקש ממנו לומר לאנשים שם כי הוא עדיין חי.

אנשי ק.ג.ב. בכלא הזהירו את חיימובסקי שלא לדבר עם ואלנברג, אולם הוא המשיך לשוחח עימו בלחש.

ג'ונבלאט: מלחמת האזרחים בלבנון עלולה להתחדש

אורי הורוביץ

מנהיג הדרוזים בלבנון ואליד ג'ונבלאט צופה אפשרות של חידוש מלחמת האזרחים בארצו אם ינסה הנשיא אמין ג'מייל לדחות את הבחירות לנשיאות, הצפויות ביולי.

ג'ונבלאט טוען שהוא חושש שג'מייל עושה יד אחת עם ראשי הכוחות הלבנוניים הנוצרים על מנת לדחות את הבחירות ולשמור על השלטון באמצעות ממשלת מעבר.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 1.6.1988

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7034	1.7247	1.7157
דולר אמריקאי	1	1.54	1.61	1.5702	1.5898	1.5810
מרק גרמני	1	0.90	0.94	0.9117	0.9231	0.9177
לירה סטרלינג	1	2.82	2.95	2.8684	2.9042	2.8956
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2702	0.2736	0.2724
ין יפני	100	1.23	1.29	1.2542	1.2698	1.2635
גילדן הולנדי	1	0.80	0.84	0.8136	0.8237	0.8188
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.13	1.0939	1.1076	1.1014
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2617	0.2650	0.2639
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2509	0.2541	0.2527
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2394	0.2424	0.2410
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3852	0.3900	0.3880
דולר קנדי	1	1.25	1.31	1.2749	1.2908	1.2822
דולר אוסטרלי	1	1.23	1.32	1.2750	1.2909	1.2848
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.84	0.7006	0.7093	0.7046
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4373	0.4427	0.4394
שילינג אוסטרי	10	1.27	1.33	1.2950	1.3112	1.3052
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.28	1.2295	1.2449	1.2356

... אנחנו ממריאים!

הצטרף להצלחה, פרסם ב־ כולנו

רק "כולנו" מאפשר לך לפנות ישירות ל־140,000 ילדים בכל שבוע!

שבועון צעיר

אגוד המפרסמים בישראל
ADVERTISERS ASSOCIATION OF ISRAEL

דוחות ביקורת תפוצה לשנת 1987.

ביקורת תפוצה של "כולנו" לתקופת ינואר — דצמבר 1987.

פוח התפוצה לפי
מספר הגליונות שהודפסו, הופצו, הוחזרו ונמכרו

החודש	מספר הפעמים שהופיע בחודש	מספר הגליונות שהודפסו	מספר הגליונות שנמסרו להפצה	מספר הגליונות שהוחזרו	אחוז החזרה	מספר הגליונות הכולל שנמכר (במחיר מלא, בהנחה וכו') לאחר ניכוי ההחזרות	תפוצה ממוצעת לגליון אחת
1.87	4	103,080	103,020	8,850	8.6	94,170	23,543
2.87	4	96,000	95,982	9,298	9.7	86,684	21,671
3.87	5	124,500	124,480	11,725	9.4	112,755	22,551
4.87	4	104,000	103,975	12,438	12.0	91,537	22,884
5.87	4	106,000	105,990	12,300	11.6	93,690	23,423
6.87	5	141,000	140,980	15,275	10.8	125,705	25,141
7.87	4	116,000	115,985	13,618	11.7	102,367	25,592
8.87	4	116,000	115,940	16,045	13.8	99,895	24,974
9.87	5	147,000	136,892	13,681	10.0	123,211	24,642
10.87	4	124,000	123,984	13,470	10.9	110,514	27,629
11.87	4	140,000	139,981	12,532	9.0	127,449	31,862
12.87	5	216,000	215,978	14,525	6.7	201,453	40,291

לפי הסקר האחרון של איגוד המפרסמים; תפוצתו של "כולנו" המריאה ב־71% במשך שנה אחת. את ההמראה הזאת אי אפשר להפסיק. את ההמראה הזאת כדאי לך לנצל.

תפוצתו של "כולנו" עולה באופן רצוף וקבוע מיום הווסדו: בשלש השנים האחרונות עלתה התפוצה ביותר מ־400%.

עליה מרשימה שכזו בתפוצה הינה תופעה יוצאת־דופן בעולם התקשורת. היא מוכיחה את אשר ידענו מהיום הראשון:

"כולנו" הוא עיתון משובח שהילדים אוהבים!

"כולנו" נקרא בכל שבוע ע"י כ־140,000 ילדים בני 3 - 12 (כל גליון נקרא ע"י 3-4 ילדים)

140,000 ילדים שקובעים איזה מעדן חלב אמא קונה, איזה קטשופ ואיזה משקה קל יימצאו במקרר, איזה ג'ינס הם ילבשו ואילו נעלים הם ינעלו.

140,000 ילדים הם כוח צרכני אדיר שלא תרצה להתעלם ממנו.

פרסם ב"כולנו" ותוכל להשפיע על 140,000 ילדים בכל שבוע.

ההצלחה היא של כולנו

שבועון צעיר

על היום

החוק והשורה התחתונה

ארבע עמדות הובעו בכנס באוניברסיטת ת"א על ההיערכות המשפטית בשטחים לאור האינתיפאדה — אך השורה התחתונה נשמעה מן הקהל: „האם בחיים כאלה אנו מעוניינים?"

שלמה סלוצקי

לכמה מאות סטודנטים למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, זו היתה הזמנה להצגה הטובה ביותר בעיר. באותו יום הזמין פרופ' ברוך ברכה, מהמרצים הבולטים והאהודים בפקולטה, לכנס שעסק ביום ה' שעבר, בין כתלי האוניברסיטה, בנושא „מהחיים", והוא ההיערכות המשפטית בשטחים לאור השינויים שחלו בה מאז פרוץ ההתקוממות שם. פרופ' ברכה גם הנחה את הכנס.

פרופ' ברכה הגדיר את הדברים כשיעור חובה לתלמידיו והזמין את הפרקליט הצבאי הראשי (פצ"ר) תא"ל אמנון סטרשנוב, את חברי הכנסת שולמית אלוני ואהוד אולמרט ואת פרופ' יורם דינשטיין, מומחה למשפט בינלאומי. ועל דבר אחד הסכימו הכל: יש בעיה.

פרופ' ברכה בדברי הפתיחה שלו מעלה כהצעה למסגרת דיון 3 סוגיות, והן: הגירושים, המעצרים המנהליים והריסת הבתים, שהן 3 הסוגיות הפרובלמטיות, בהיותן נתונות כוויכוח ציבורי לגבי חוקיותן ובהתאם לאמנות המשפט הבי"ל.

בינתיים מסתודדים ח"כ אולמרט ותא"ל סטרשנוב ומתלחשים, כאילו כדי לתאם ביניהם עמדות. ואומנם, למרבה הפלא, כל אחד בעיתו חזר ואמר, ששנתו „אינה מוטרדת ואני ישן טוב מאוד בלילה" (אולמרט), ו„אינני מזועזע" (סטרשנוב) מכ־20 מגורשים במשך חודשי האינתיפאדה. תא"ל סטרשנוב יצא מנקודת הנחה בדבריו, שבשטחים מתבצעים דברים לא נעימים, אלא שכולם מתבצעים במסגרת החוק, ולדעתו כמשפטן, הם נתונים לביקורת משפטית.

לדעת תא"ל סטרשנוב, הביקורת הציבורית בארץ ובחו"ל על אמצעי הענישה המנהלתיים והאחרים בשטחים, ובמיוחד לגבי השינויים וההחמרות שהוכנסו בחודשים האחרונים, אינה לוקחת בחשבון את הסיבות שהביאו לתוצאות הללו, את ההתנכלויות נגד צה"ל והאוכלוסיה הישראלית ואת הפרות החוק והסדר הקשות.

הפצ"ר רואה בחיוב את הכנסתם של שינויים במערכת הענישה בהתאם למצב בשטח ולנסיבות, כל עוד נשמר הכלל על מה שהוא מכנה: „חוקיות" ו„ביקורת שיפוטית". מכאן שאמצעים מנהליים כמו הטלת אחריות פלילית על הורים בגין מעשי בניהם הקטינים מתחת לגיל או מעצרים מנהליים המבוססים לדבריו, על סעיף 68 באמנת ג'נבה ובתקנות לשעת חירום של המנדט הבריטי מ־1945, ואפילו גירושים על בסיס פרטיקולרי, נראים בעיניו כפתרונות ראויים וחוקיים.

בסיכום דבריו אומר סטרשנוב, שהפרקליטות הצבאית עומדת במצב קשה ובלחצים מהשטח, שממנו עולות דרישות של „תן לנו חופש פעולה ונגמור את האנתיפאדה בשבועיים", אך הוא ואנשיו עומדים כפרץ, אינם מתירים את התגובה באשר לפתיחה באש, ואף לא משתמשים בכלל העונשים — כולל עונש מוות.

מצב קשה ביותר

ח"כ שולמית אלוני, מסכימה עם תא"ל סטרשנוב רק בפרט אחד, והוא, שצה"ל אכן נמצא במצוקה קשה בשטחים. „זהו מצב קשה ביותר" אומרת אלוני, „כי קשה להילחם נגד אוכלוסיה הנלחמת בחירוף נפש על חירותה, כפי שעושים זאת הפלשתינים בשטחים. את זאת יכולנו ללמוד מהתוצאות המרות של צרפת באלג'יר, ארה"ב בוויאטנם ואפילו הסובייטים, באפגניסטאן."

כהצביעה על תא"ל סטרשנוב, היא מציגה אותו בפני קהל השומעים כמקרה מוזר של „מחוקק, שופט ומבצע בגוף אחד", תוך הגדרתה את מניעת חלוקת הרשויות כמסוכנת ביותר ומקור כל רע. לדעת שולמית אלוני חייבת ישראל לנסות ולפעול על פי מה שהיא מגדירה „כחוק הראוי" שבבסיסו ההנחות, שאדם נחשב זכאי עד שהוכחה אשמתו, האחריות היא אישית ולא קולקטיבית, ומכאן שיש להימנע מענישה קולקטיבית ועוד הנחות שלא תקיפות על־פי מעשי שלטונות הביטחון בשטחים.

„כשאומרים שיש התפרעויות ושיש להחזיר את החוק והסדר", שואלת שולמית אלוני, „האם מתכוונים לחוק שעומד לצידו של החוק ומשתנה בהתאם לנוחיותו ועל פי צרכיו והאם זהו הסדר לשירות התושבים או שמא מדובר בהסדר. שהוא תוצאה של הרוכה והאלה לטובת המשך מצב הכיבוש?" ח"כ אלוני רואה שימוש ציני בשימוש שעושים בחוקים מסויימים המתבססים על אמנת ג'נבה לגבי התנהגות צבא בשטח כיבוש. „באמנה הכוונה היא לפרק זמן קצר ולשעת חירום בעוד שבשטחים מדובר על הנצחת מצב של הגבלת חירויות הנמשכת 21 שנה."

לדעת אהוד אולמרט הוויכוח איננו נסוב על העובדות ותיאור המצב, וכן לא על החוקיות של האמצעים הננקטים, אלא שהוא מתנהל בעיקר על התבונה והמידה שבה משתמשים באמצעים הנ"ל. אולמרט מודאג מהעובדה, שקיימים תריגים מסויימים, אבל לא רואה כנמצא אמצעים טובים ויעילים יותר לפתרון הבעיה ולניהול תקין וסדיר של השטחים, כמתחייב מהחזקתם בידינו. „אין לי בעיה מצפונית עם מה שמתרחש בשטחים, ואני ישן טוב מאוד בלילה עם התנהגותו של צה"ל בשטחים."

לא שימוש ציני

לדבריו של פרופ' יורם דינשטיין צפוי הכל בכליון עיניים, בשל מומחיותו בפסיקה ומשפט בינלאומי, אשר תיאורטית אמורה להסביר את פעולתה של ישראל בשטחים. פרופ' דינשטיין חולק על שולמית אלוני בהקשר של „המשפט הראוי" ואומר ש„לא נכנסנו לשטחים המוחזקים בשליחות הציביליזציה המודרנית ולא להביא אור לגויים", וכן חולק על תא"ל סטרשנוב, שהגדיר את המצב כ„לא מצב מלחמה", באומרו ש„אילולא היה מצב מלחמה, אזי שההצדקה לישיבתנו בשטחים היתה נעלמת ולא היה לנו מה לעשות שם."

פרופ' דינשטיין קובע, שעל ישראל אכן לנהוג בשטחים על פי האמור באמנת ג'נבה הרביעית, ולקבלה כמיקשה אחת ולא לעשות בה שימוש ציני, תוך קבלת סעיף מסויים הנוח לשלטונות, בעוד שנמנעים מלכבד סעיפים אחרים, המגינים על האוכלוסיה המקומית מפני הצבא הכובש. כדוגמה לכך ציין את העובדה שאין ועדות ערעור רשמיות לרשויות המיועדים לגירוש וכן בוטל פורום כזה לגבי העצירים המנהליים אשר הפכו לתופעה המונית, ולא אינדיבידואלית כפי שהיה נהוג.

מסקנתו של פרופ' דינשטיין היא שנקשר שלפרקליטות הצבאית מגיעה לא רק ביקורת, אלא גם שבחים על עמידתה על הפרץ ואי־התרת צורות ענישה המותרות באמנת ג'נבה, כמו עונש מוות. לגבי הפוליטיקאים ניתן רק לומר, שאלו משתלים בהצלחה רבה להפר את החוק הבינלאומי, בכל עת שאפשר לצורך ושלא לצורך.

השורה התחתונה

הוויכוח בין ארבעת נציגי העמדות השונות לגבי המתרחש בשטחים מבחינת המערכת המשפטית נמשך עוד שעה ארוכה, לטובת התלמידים שדאגו לרשום את עיקרי הדברים, אלא שאת הסיכום לכינוס המעניין ניתן לראות בדבריו של ד"ר קנטמן, שהוזמן להעיר מתוך מקום מושבו בקהל ואמר שמעבר לפלפול המשפטי, הדבר החשוב כאן, כמו בכל נושא, הוא השורה התחתונה. ו„השורה התחתונה כאן היא התשובה לשאלה" — „האם החוקים והתקנות הללו, מעבר להיותם תקפים וקבלתם בפורומים חוקיים, האם הם מקיימים את צורת החיים שאנו מעוניינים בה. התשובה שלי לפחות — היא שלילית", אמר קנטמן.

פיסגת ההתקוממות

אורי הורוביץ

ב־7 ביוני יתכנסו כל שועי מדינות ערב, מלכים, נשיאים, שליטים ואמירים, לפיסגה שלא מן המניין באלג'יר. הנושא המרכזי: ההתקוממות בשטחים הנמשכת מאז 9 בדצמבר 87. לאחר תהליך ממושך ולחץ בלתי־פוסק של אש"ף לכינוס הפיסגה, בצד לחץ של מספר מדינות ערביות שלא לכנסה כדי לתת הזדמנות לתוכנית שולץ — גבר קולם של התומכים.

אולם בעוד הפיסגה מתוכננת לעסוק „רק" בהתקוממות, כבר מנסות מדינות שונות לתפוס „טרמפ" ולהעלות על סדר יומה את ענייניהן — בראש ובראשונה לבנון. זו לחצה על מזכ"ל הליגה הערבית, שגם הנושא הלבנוני „לא פחות בוער" מהנושא הפלשתיני, וחייב לעלות בפיסגה. ואכן, מזכ"ל הליגה הערבית שדלי קליבי, הבטיח לראש ממשלת לבנון במועל, סאלים אל חוס, שגם עניין לבנון יידון בפיסגה.

גם שובה של מצרים רשמית לליגה הערבית תידון בפיסגה. שתי שושבינות כבר מכריזות זה ימים מספר כי ייאבקו על כך בכל מחיר. ראש־ממשלת מארוקו, שביקר השבוע במצרים, הבטיח זאת למובארק וגם חוסיין המלך אמר כי ייתן לכך גיבוי.

בשולי הפיסגה עמד הנאום שלא נאם, של המלך חוסיין. הנאום היה אמור להישמע לרגל חגיגות העצמאות של ירדן, ובו היה אמור המלך להכריז על הינתקות מוחלטת של ארצו מהגדה המערבית. ברגע האחרון בוטל הנאום בלחצם של אסד ומובארק. אולם, אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, אמור הנאום להינשא בפיסגה באלג'יר או אחריה. כנראה, בציפייה נוספת של חוסיין לראות כיצד יטפלו מדינות ערב במעמדה של ירדן בנושא הפלשתיני.

בשולי הוועידה נמצאת גם התקרבות המואצת שחלה לאחרונה בין מדינות צפון אפריקה, ובראשן חידוש היחסים הדיפלומטיים בין מארוקו לאלג'יריה ב־17 במאי וביקורו הצפוי של מלך מארוקו, חסאן השני, באלג'יריה יומיים לפני הוועידה, בהמשך לפתיחת הגבולות בין שתי המדינות אחרי 12 שנה של יריבות עקב מאבק „פוליסאריו" במארוקו בסהרה המערבית, מאבק שזוכה בתמיכת אלג'יריה. כתוצאה מהתקרבות זו, צפויה גם פיסגה־זוטא של כל מדינות צפון־אפריקה לאחר שבחודשים האחרונים חלה התקרבות משמעותית בין לוב (קדאפי) לבין תוניסיה ומארוקו. בפיסגה זו יועלה שוב רעיון „המגרב הגדול" על־פי הדגם של השוק האירופי המשותף.

ובחזרה לפיסגת ההתקוממות. לאש"ף ציפיות גדולות מן הפיסגה. הוא מצפה לסיוע מאסיבי ממדינות ערב, סיוע מדיני וכלכלי. באש"ף חשים שהאינתיפאדה לא מתנהלת כבעבר, ואחרי חצי שנה מרגישים חובה להוריק לה זריקות מרץ. ומה יותר טוב מדולרים כדי לשמן את ההתקוממות. לשם כך זקוק אש"ף לכסף ממדינות ערב.

אם יוחלט על סיוע כזה, השאלה היא כיצד ייעשה: האם טוב כשיתוף ירדן או על־ידי אש"ף לבדו?

אש"ף הבהיר השבוע כי הוא מצפה מראשי מדינות ערב שיפסיקו ל„גמגם" בנושא תוכנית שולץ למזרח־התיכון, המתעלמת — על־פי הארגון — מן הפלשתינים ומדרישתם להקמת מדינה פלשתינית עצמאית. אש"ף מצפה להבעת התנגדות ברורה של מדינות ערב לתוכנית שולץ. באש"ף גם טרחו בשבועות האחרונים להכין מסמך אותו כבר הגישו למזכ"ל הליגה הערבית, מסמך שיונח בפני מתכנסי הפיסגה. עיקרי המסמך הם דרישות אש"ף בנושאים הבאים:

● דחיית תוכנית שולץ.
● התייצבות מדינות ערב לצד האינתיפאדה.
● מימון האינתיפאדה וקביעת מועדים מדוייקים לתשלום הכסף.
● קריאה לכינוס ועידה בינלאומית לשלום במזרח־התיכון תחת חסות האו"ם בשיתוף אש"ף כמשלחת נפרדת או במסגרת משלחת ערבית מאוחדת במעמד שווה לשאר מדינות ערב.
● דרישה לחזור על החלטת פיסגת ראשי מדינות ערב בפאס ב־82, הדוגלת בהקמת מדינה פלשתינית עצמאית והכרה באש"ף כנציג לגיטימי יחיד של הפלשתינים.

פיסגת ראשי מדינות ערב תכונס אחרי פיסגת רייגן־גורבצ'וב ומשקיפים במדינות ערב כבר טוענים שלהחלטות פיסגת ראשי המעצמות תהיה השפעה על משתתפי הפיסגה הערבית. דטנט בין־מעצמתי ישפיע גם על משתתפי אלג'יר. הפיסגה תכונס גם בתום סיורו הרביעי של שר החוץ האמריקני שולץ באיזור, כשיתברר סופית מה עלה בגורל תוכניתו. עמדתה של בריה"מ בפיסגה, המבחינה בנקודות חיוביות בתוכנית שולץ, עשויה להועיל לשר החוץ האמריקני במסע הדילוגים הקרוב.

עתה נותר להמתין להתרחשויות בפיסגה — השנייה תוך שנה — של ראשי מדינות ערב: האם תסייע לתהליך המדיני במזרח־התיכון או תחזור על נוסחאות שעלולות להפריע למהלכים המדיניים; האם כתוצאה מפיסגה זו תהיה נקודת זינוק חדשה לאינתיפאדה בשטחים או שהתושבים יתאכזבו ממדינות ערב, כפי שכבר אירע לא אחת בעבר. והאם יגושרו חילוקי דעות נוספים בעולם הערבי שעדיין לא נפתרו.

בדבר אחד אין ספק: מאז פיסגות הסירוב המפורסמות של מדינות ערב, בשנות ה־60 וה־70, צעד העולם הערבי צעד גדול קדימה. החלטותיו היום בנושא הסכסוך הערבי־ישראלי, אף אם נשאר בהן „הגרעין הקשה" — מנוסחות היום בצורה יותר דיפלומטית המתקבלת בעולם כאור חיובי — לפעמים יותר חיובי מתוכניות השלום של ישראל.

רק"ח בסבך הגלאסנוסט

קאסם זייד

ה„גלאסנוסט" — הפתיחות החדשה שמגלה מנהיג בריה"מ, מיכאל גורבצ'וב הוא למורת רוחם של מנהיגי רק"ח, הידועה כאחת המפלגות הקומוניסטיות הנאמנות ביותר לקו הסובייטי הנוקשה.

גורבצ'וב מביך בוודאי את מפלגת־האחות הקטנה, שנוקטת מימים ימימה בקו קשוח ובלתי מתפשר עם יריביה הפוליטיים. הפתיחות הסובייטית בנושא הסכסוך הישראלי־פלשתיני גורמת בוודאי חריקת שיניים לאנשי רק"ח ברחוב הערבי. היא מטרפדת את האסטרטגיה של המפלגה הנקוטה בידיה זה 40 שנה. המדיניות של בריה"מ מקשה על אנשי רק"ח להסביר לציבור הערבי את הצהרותיו החד־משמעיות של גורבצ'וב, שזכותה של ישראל להתקיים היא כזכותם של הפלשתינים להקים את מדינתם העצמאית בצד מדינת ישראל. קריאתו של גורבצ'וב למנהיג אש"ף יאסר ערפאת להכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 אינה עושה חיים קלים למנהיגי רק"ח. כיצד יסבירו אנשי רק"ח בשנת בחירות את נסיונות ההתקרבות של בריה"מ לישראל בעיצומה של האינתיפאדה?

גם המדיניות הליברלית שמגלה בריה"מ כלפי מצרים, כפי שבאה לביטוי, בין היתר, בקבלת הפנים שערך שר החוץ הסובייטי שוורנאדזה לעמיתו המצרי עיסמאת עבד אל מגיד, אינה מוסיפה נקודות להנהגת רק"ח שמותחת השכם והערב ביקורת קשה על מנהיגי מצרים, הנחשבים בעיניה כבוגדים.

תפנית חדה

עם זאת, מנהיגי רק"ח התיישרו באחרונה עם הקו הסובייטי החדש, אך בוודאי הם אינם עושים זאת בחדווה ובלב שלם. הציבור הערבי בישראל קיבל בהשתאות את התפנית החדה שעשתה הנהגת רק"ח. צעד זה מחזק את הדעה, שרק"ח אינה נוקטת מדיניות עצמאית, השאובה מהמציאות שלה כמפלגה ישראלית. רבים שואלים: כיצד תסביר רק"ח לציבור הבוחרים שלה את המדיניות הליברלית שעומדת לנקוט בריה"מ בנושא הגירת היהודים מבריה"מ לישראל? הפתיחות שמגלה בריה"מ מבטלת במחי יד את הקו המיליטנטי הנקוט על־ידי רק"ח מאז ומתמיד.

במצב זה, רק"ח עומדת בפני אחת משתי אפשרויות: או שהיא תתיישר עם הקו הסובייטי לאורך כל הדרך ותאמץ לעצמה קו דומה ביחסיה עם יריביה הפוליטיים בארץ, או שהיא תאמץ את הקו הסובייטי למראית עין בלבד ותמשיך לנהוג כתמול שלשום כלפי יריביה הפוליטיים.

שינוי בלתי נראה

אך השינוי במדיניות של רק"ח לא נראה עד עכשיו לעין. רק"ח ממשיכה לתקוף את יריביה הפוליטיים ברחוב הערבי כאילו דבר לא השתנה במציאות העולמית והפנים־ישראלית. כל מי ששומע את מנהיגי רק"ח וקורא את העיתונות שלה אינו מבחין עדיין בפתיחות.

השינוי שרק"ח עומדת לחולל ברשימתה לכנסת ה־12 גורמת לה בעיות מבית. רק"ח, המבקשת לשנות את התדמית שלה כמפלגה זקנה ושמרנית, מתכוונת להחליף את המזכ"ל מאיר וילנר ואת סגנו תופיק טובי. את וילנר היא רוצה להחליף בתמר ג'וז'ינסקי. נראה, שהציבור הערבי יתנגד שבראש סיעת רק"ח בכנסת תעמוד אשה. גם החלפתו של טובי במועמד אחר עלולה לעורר מחלוקת בין שני מרכיבי חד"ש. בעוד שרק"ח מתכוונת להחליף את טובי במועמד שהוא חבר רק"ח, טוענת קבוצת ראשי המועצות הערביים, שותפתה של רק"ח בחד"ש, שהמקום החמישי ברשימה שמור לקבוצה זו. כפי שנודע לי, תתנגד קבוצת ראשי המועצות לקבל את המקום השישי ברשימה, שהוא לכל הדעות אינו ריאלי. בסיעת חד"ש בכנסת הנוכחית אין ייצוג לקבוצת ראשי המועצות הערביים, המהווה את הצלע השניה של חד"ש. קרוב לוודאי, שהמחלוקת בעניין זה תחריף ויהיה קשה להסתירה ערב הבחירות.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מעגל הגיר הברזילאי

בדיקת רקמות משפטית

זהבה מוזס

עירנים רבים מאוד לאחר מתן פסק־הדין המפורסם במשפט שלמה המלך, עומד בג"ץ במדינת ישראל להכריע בשאלה דומה: למי תינתן ילדה בת שנתיים, שזוג הורים אחד אומר — זו שלי, והשני אומרת: לא, זו שלי. הכבר אמר החכם מכל אדם, שאין חדש תחת השמש.

הבדיקה, שנערכה בבית־החולים „הדסה", העלתה בוודאות של 99 אחוז, כי בני הזוג מברזיל הם הוריה הביולוגיים של הילדה. בפני השופטים עומדת להכרעה פרשה עדינה וסבוכה. אחד השופטים כבר אמר, כי אל להם לשופטים להתייחס לרגשות המעורבים בפרשה. ביום ג' הקרוב יכריעו שלושת שופטי בית־המשפט העליון — מנחם אלון, משה בייסקי והנוך אריאל — בידי מי תהיה ההורות החוקית על התינוקת בת השנתיים.

תחילתה של הפרשה בסוף שנת 1986, בעיר קורטיבה שבדרום ברזיל. ברונה בת הארבעה חודשים, בתה של רוסילדה קונסלוס בת ה־34, נחטפה מביתה. שנה וחצי לאחר מכן, טוענת האם כי מצאה את בתה בישראל, שאליה הובאה לאחר שאומצה על־ידי בני־הזוג תורג'מן מלוד. האם, שהגיעה לארץ בעזרת אנשי רשת הטלוויזיה הברזילית, פנתה לבית־המשפט בישראל, ותבעה כי בתה תוחזר לה. לדברי האשה הברזילאית, באמצע יוני 86' נולדה לה וללואין אמריקו קונסלוס, שעימו היא מתגוררת, בת בבית־החולים נוסה סנהורה דרוסריה. כארבעה חודשים לאחר מכן נחטפה ממנה ילדתה.

פתק עם שם בני הזוג

על־פי שיחזור תחקירני הטלוויזיה, הילדה נחטפה על־ידי מריסה ויירה (23) [illegible] נרקומנית [illegible] האומנת למרי כל דרוסה פרוה. לדברי הבריטים, האחרונה עומדת כיום בראש רשת אימוץ וחטיפת ילדים — תפקיד שהתפנה עבורה לאחר שארלט הילו, המוכרת בארץ בין המשפחות שאימצו ילדים, נעצרה בעקבות פעולתה.

לפי השיחזור, שכרה האם הברזילאית את שירותיה של מריסה ויירה כשמרטף לביתה. ביום החטיפה הגיעה השמרטפית ללא תיאום מראש לבית המשפחה, שם שהו אותה עת שני ילדיה של רוסילדה לבדם. היא הלבישה את הילדה וסיפרה לבן בן ה־12, שהיא יוצאת עם אחותו לטיול. מאחר שלא שבה, צלצל הילד לאימו. אך בינתיים, גלגלי הרשת המשומנת היטב החלו לפעול: התינוקת החטופה הועברה מיד לידי אנשי הקשר של הרשת לאימוץ ילדים. אלה מכרוה תמורת סכום כסף נכבד לזוג הורים מאמצים, ששהה באותה עת בברזיל.

האם הברזילאית פונה לעזרת המשטרה ותמונתה של החוטפת הנרקומנית מתפרסמת בעיתון. חברה מזהה אותה על־פי התמונה והאומנת נעצרת. בעקבות חיפוש שנערך בכליה, נמצא בארנקה פתק עם שמם של בני הזוג תורג'מן וכתובתם בישראל.

בתצהיר שהגישו בני הזוג תורג'מן לבית־המשפט בארץ, הם מאשרים כי שהו בברזיל, כדי לאמץ ילד. לדבריהם, הם חשוכי־ילדים ונבצר מהם, בשל גילם, לאמץ ילד בארץ. בני הזוג תורג'מן סיפרו, כי פעלו בברזיל באמצעות עורך־דין ומתווכת לאימוץ. לאורך כל הדרך הסבירו להם, כי ההליך ומסמכי האימוץ שעליהם הם חותמים הינם חוקיים ביותר. עוד סיפרו, כי היה עליהם לנסוע לפרגוואי, ולהמתין שם לסיום הליכי האימוץ. לאחר ששהו כחודש בפרגוואי, הובאה אליהם הילדה. מאז היא גדלה בביתם כבתם לכל דבר.

[illegible] שקונסלוס היא אכן אמה של הילדה, יאפשר בית־המשפט, משום טובת הילד, להשאיר את הילדה בידיה. זאת, משום שהיא נמצאת אצלם כשנה וחצי, מדברת עברית ומגוּדלת כהלכה. לדעת ההורים המאמצים, אם תנותק מהם הפעוטה — ייגרם לה נזק נפשי חמור. לכן, לדעתם, יש להמתין עד שתגיע לגיל בגרות, ואז לקבל את ההחלטות המתאימות ביחס אליה.

פרופ' פנחס שיפמן, מומחה לדיני משפחה מהפקולטה למשפטים שבאוניברסיטה העברית בירושלים, אומר כי השאלה החשובה במקרה זה היא ערכית. כאשר מתקבל הרושם, כי קיים ניגוד בין טובת הילד לבין זכות ההורים הטבעיים, איזה שיקול על בית־המשפט להעדיף — את טובת ההורים, או שמא את טובת הילד; האם על טובת הילד להכריע תמיד, או אולי שיקולים אחרים כמו קשרי דם.

שאלה אחרת העולה מהפרשה היא, האם בנסיבות, שבהן בית־משפט במדינה אחרת מוציא צו־אימוץ לתושבי ישראל — האם אפשר להכיר בו כפסק־אימוץ מוחלט: האם תושב ישראל, שאימץ ילד במדינה זרה, אינו צריך ליזום הליכי אימוץ מחודשים בישראל, והוא יכול להסתפק באישור האימוץ ממדינה זרה. לדברי פרופ' שיפמן, קיימים בפסיקה זרמים שונים. יש הטוענים, כי יש לשקול לטובת הילד, ואחרים אומרים, כי לעיתים יש לתת משקל לזכויות ההורים הטבעיים.

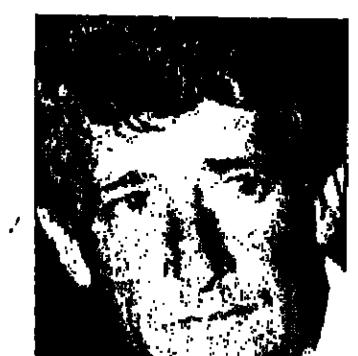

● רוסילדה ואמריקו קונסלוס: החזירו לנו את הילדה!

● שמחת תורג'מן ובעלה: אמרו לנו שזה חוקי!

(צילומים באדיבות „חדשות")

ילדים עם תוויות מחיר

ייתכן מאוד שעבור ילדי ברזיל המשוטטים ברחובות בחיפוש אחר מזון, החטיפה היא ההצלה

יהודית צור

בלי להתייחס לפרשות המתבררות עתה בבתי־משפט בישראל, המציאות השוררת בברזיל מספיקה, כדי להאיר את המצב הקשה בו נתונים מיליוני ילדים. ילדים אשר מתהלכים ברחובותיהן של הערים הגדולות ובכפרים של מדינות הדרום והמזרח ללא בית, ומהווים טרף קל לניצולם בכל הדרכים האפשריות.

דווקא סעיף היצוא של ילדי ברזיל, אשר על פי הטענה, נחטפים כדי להימכר להורים המבקשים לאמצם בחו"ל, איננו החמור ביותר כנגד אותה מציאות. יתכן מאוד שעבור הילדים עצמם זהו אולי הפתרון הטוב ביותר ברוב המקרים, כדי לחלצם ממצבם הקשה וחסר התקווה לחלוטין.

בשנות הארבעים והחמישים תאר הסופר הברזילאי, ג'ורג' אמדו, מציאות עגומה של מאות אלפי ילדים בעריה הגדולות של ברזיל. ילדים ללא בית, ללא הורים הדואגים להם. ילדים הנאלצים להתמודד עם עולם אכזר של פשע וניצול מיני, כאשר מעליהם מרחפת אפשרות חטיפה, כדי להימכר לכל המרבה במחיר לכל מטרה שהיא: מין, עבודה בחינם ועוד.

מציאות זו עדיין נמשכת בברזיל של היום, המורכבת למעשה משתי מדינות. בשנות השישים והשבעים, כאשר על שולחנות השרטוט של המתכננים הברזילאים היו שפע תוכניות גרנדיוזיות, נהגו הברזילאים לספר על עצמם בדיחה עצובה: „ברזיל, אמרו, היא ארץ העתיד ותמיד תהיה כזאת". הדבר נראה כנבואה שהתגשמה בשנים שחלפו מאז. למעשה, תמיד היו שתי מדינות ברזיל. ברזיל הדמיונית, חזון נוצץ של עושר, קידמה וניידות כלפי מעלה, וברזיל האמיתית, שבה יאוש וחוסר שוויון משתק, הם כמעט נחלת הכל.

ברזיל היא הכלכלה השמינית בעולם, טוענים, והיא בעלת תעשיה טכנולוגית מתוחכמת ואוניברסיטאות מצויינות, אך בו בזמן היא סובלת מכל הרעות החולות: רעב, בריאות לקויה, אנאלפביתיות בקנה מידה רחב ותמותת תינוקות גבוהה.

מקרה נפוץ

בדרום־מזרח המדינה הפדרלית הגדולה ישנן תשע מדינות המאכלסות היום כ־40 מיליון תושבים, אשר מיליונים מהם מתמודדים אך ורק עם השאלה — איך לאכול, לא למחרת, אלא היום. משפחות ובהן תשעה, עשרה ואחד־עשר ילדים, הן מקרה נפוץ באותן המדינות. החל מראשית שנות ה־60 ועד היום, עקרו משם לעריה הגדולות של ברזיל — 42 מיליון איש, על פי האומדנים. העקירה לא מתנהלת תוך יום או יומיים של נסיעה, אלא לעיתים קרובות מדובר בהליכה רגלית של מאות אלפי ק"מ, כאשר [illegible] בני־המשפחה [illegible] התשישות. לעיתים ילדים נמכרים על־ידי הוריהם לא, חס וחלילה, למען שיפור תנאי החיים, אלא אך ורק כדי למצוא מזון ליתר בני המשפחה.

חלק מאותם ילדים, עם הוריהם או בלעדיהם, מאכלסים את החווילות הענקיות, שמסביב לסן־פאולו וריו־דה־ז'נרו. על פי מחקר, שפורסם בברזיל ב־1984, 86 מיליון אנשים מתוך 130 מיליון התושבים, אוכלים הרבה פחות מן המינימום שהוא 2000 קלוריות ליום, והדבר מוביל לכך שהם לוקים ברככת. לדברי קלאודיה ומאורו קאסטרו, אחד ממחברי המחקר, הברזילאי יצטרך לחכות עוד 60 שנה, כדי לזכות בהכנסה מספקת על מנת לקנות את המזון הדרוש, גם כאשר הכנסתו הריאלית הממשית תעלה ב־3 אחוזים בשנה."

לא בכדי אם כן, שילדים מסויימים ועמם הוריהם בברזיל, מעדיפים אולי עתיד טוב יותר, גם אם מבחינה רגשית־מוסרית הוא נראה חמור לארצות המערב. עתיד כמו מכירה או מסירת ילדים לאימוץ, הוא בברזיל תופעה נפוצה ואולי [illegible] קשה [illegible] יותר. ועיתוני ברזיל מפרסמים מפעם לפעם ידיעות על מכירת ילדים וילדות במחוזות הנידחים של ברזיל. מכירה שנעשית לעיתים בסומכי בקרחות יער של האמזונה, בכפרים הנידחים ולעיתים אף בסתר יותר, בחווילות של ריו.

אחת מהחווילות האלו „לובה איוווו", בה מתגוררים מיליון וחצי איש, זכתה בשנים האחרונות לפרסום רב עקב העליה בפשיעה וזונות של ילדים וילדות במקום. מתוך 300 אלף בתים, אם אפשר לכנות כך את המבנים בהם מתגוררים תושבי המקום, פחות מ־30 אחוז מקבלים מים שאינם מזוהמים. אין בתי־חולים, אין רשת ביוב וכל אחד מהרופאים מטפל בכ־6000 איש לעומת רופא אחד לכל 500 בריו עצמה.

75 אחוז מן התושבים שייכים לזרם שהגיע מהמדינות הדרום־מזרחיות של ברזיל. רוב רובם מובטלים. הפתרון היחיד שנותר בפניהם, וכמובן בפני הילדים, הוא חיפוש יומיומי אחר ההישרדות, פשוטו כמשמעו.

פתרונות כואבים

ניתוק מהמשפחה המאמצת עלול לגרום לילדה חרדות עמוקות מנטישה — אומרת רינה גורן, פסיכולוגית חינוכית

ורד לוי

[illegible]

„ההורים הטבעיים רק הולידו"

קיבוצניק, אב לילד מאומץ מברזיל

„ברור לי שאילו, חס וחלילה, הייתי במצבה של המשפחה מלוד, הייתי עושה הכל" — אומר חבר קיבוץ שבנו המאומץ, יליד ברזיל, בן שנתיים. „הייתי נוקט את כל האמצעים, עד כלות הכוחות, נאבק כדי להשאיר אותו אצלי. יש פה דילמה קשה — משפטית ומוסרית. אני לא מתעלם מן הצד של ההורים הטבעיים — זה אסון לשני הצדדים, אני יכול לחוש גם אליהם מידה מסוימת של אמפטיה. אני אבא גם לילדים ביולוגיים וגם לילד מאומץ. משום כך ברור לי, בלי צל של ספק, שהילדים צריכים להישאר עם המשפחה המאמצת. גם מבחינת ההורים, ובעיקר מבחינת טובתה של הילדה.

„אפשר להגדיר „הורות" כאוסף של פעולות שמתחילות בהולדת התינוק, אחר־כך — טיפול וגידול, הלבשה, והרעפת־אהבה וחינוך וכו'. עם כל הכבוד, ההורים הטבעיים עשו רק פעולה אחת. חשובה אומנם, אבל רק אחת. המשפחה המאמצת היא שגידלה וטיפחה ויצרה את הקשר האמיתי עם הילדה. מבחינתם זו הבת שלהם לכל דבר.

„כאב גם לבנים וגם לילד מאומץ, אני יכול לומר שמבחינה רגשית אין שום משמעות, לגבי הילד, לעובדת היותו מאומץ. העניין הגנטי — תכונות אופי דומות למשל — הוא שולי לעומת הצד האמוציונלי, זה ילד שלך. אתה מגדל אותו ואוהב אותו. פעמים רבות אנחנו שוכחים בכלל שהוא מאומץ. צריך שיקרו כל מיני דברים, כדי שניזכר שלא הולדנו אותו.

„כמובן, שעולות השאלות מי הוא, מי היא המשפחה המאמצת, ומה היא יכולה להעניק לילדה, לעומת המשפחה הטבעית. בתנאי, ששתיהן אוהבות וחמות ומסוגלות לספק צרכיה ולתת לה חינוך ואהבה — אין ספק, שטובת הילדה מחייבת להימנע מהטראומה של הניתוק, כלומר, להשאיר אותה אצל ההורים המאמצים, שהם משפחתה האמיתית בשנתיים הראשונות לחייה".

ורד לוי

בעריכת צביה בן־שלום

פרסום נוסח חרדי

משתלם להיות חרדי. כך מתברר לנו מדי יום שישי, כאשר אנו מוצאים לפתח דירתנו את השבועון הפרסומי החרדי „הכל־בי". משתלם יותר להיות קונה חרדי, מאשר להיות, למשל, קונה המשרת בכוחות הביטחון. השק"ם הרי פתוח מכבר לכל זכפין, ולא רק למשפחות אנשי צבא/משטרה.

הפריטים הכודרים, הנמכרים רק לאנשי צבא־קבע רחוקים מלהיות שווים את הטירחה, שלא לדבר על המחירים בכלל ברשת זו. גם במשביר לצרכן ביטלו את ההנחה למשפחות אנשי הצבא ונותנים הנחה רק לחייל המופיע במדים. אך לכמה חיילים בשירות פעיל יש זמן והזדמנות להגיע למשביר לצרכן.

לעומת זאת, אתה יכול לא לשרת בצבא בכלל ולקבל הנחות בבתי־מסחר ואצל נותני שירותים שונים, כלומר: ליהנות מכל העולמות, בתנאי שאתה לובש שחורים ומגדל זקן ופיאות. המודעות בשבועון הפרסומי הנ"ל מבטיחות בחלקן הנחות ותנאים מיוחדים לבחורי ישיבה ומוסדות דתיים. כך למשל, אצל חברה ירושלמית גדולה בשם סגל המספקת (ברומה ל„שילב" הארצית) כל צרכי הילד והתינוק; כך ב„בית הכלה", המציע שמלות־כלה, מספרה, צילום והסרטה, מכון יופי, תכשיטים ובגדי ערב. הם אף נותנים גמ"ח (גמילות חסד, כלומר הלוואות נוחות ללא ריבית) לכלות מעוטות־יכולת. כך עסק של מקררים ומקפיאים ועוד רבים אחרים.

בגדים, במיוחד לנשים, אפשר לקנות בשכונות הדתיות בין חצי מחיר למחיר סמלי. בעשרות דירות פרטיות מוכרים בגדים מחו"ל, שהגיעו כמתנות מקהילות חרדים בחו"ל. ואגב: נשים חרדיות מקפידות על הידור וטיפוח, במיוחד בשבתות וחגים, ולעתים קשה להאמין, שמדובר במשפחות מרובות ילדים, שתקציבן מועט.

המגזר החרדי עדיין מקיים אורח־חיים צנוע, יחסית, אבל הופך בקצב מהיר לחלק מחברת השפע והצריכה. המפרסמים הם הראשונים שחשו בעובדה, שכדאי להם לפנות גם לפלח־שוק זה, הצופן פוטנציאל לא קטן של כ־תיקנייה. באחרונה יש פריחה של עיתונות חרדית, המבוססת על פרסומת מסחרית ומרבה גם בכתבות פרסומיות. הניסוח של אלה הוא הומור־בידור ממש. הסופרלטיבים חוגגים יותר מאשר בעיתונות הרגילה. המלצות על חנות זו או אחרת יוצאות מגידרן במבול של הגזמות, אך כאשר מתעורר ספק הילכתי כלשהו, אין מתעלמים. למשל, אחרי מאות מלים המתארות את כל סוגי הטיפולים הניתנים אצל קוסמטיקאית מסויימת המסתיימת במבת־מחץ, כגון: „נשים יראות ה' רבות פוקדות את המכון של...", בא קטע כלהלן: „רק סוג טיפול אחר עדיין טעון שאלת חכם: הטיפול בפלצנטה המוחדרת לעור. פלצנטה מופקת מתמצית שיליית אדם ויש לשאול בדעת חכמים (קרי רבנים — מ.ג.), אם ראוי ומותר באופן עקרוני להעזר בחומר שלייתי זה."

חומר המערכת בעיתון „הכל־בי" דליל ורובו־ככולו הוא ידיעות מן המגזר הצר של הרחוב החרדי. לדוגמה: „השבוע העניקה שכונת בית וגן מעמד של קביעות ל„גוי־של־שבת" הפועל בשכונות בשבתות. הגוי הלז מסייע מאוד בהסעת יולדות לבתי־חולים ובביצוע עבודות חירום הכרחיות" ידיעות רבות קשורות ברבנים, באירועים תורניים, במאבקי דתיים־חילוניים.

המחקרים הטוענים, שהעולם החילוני פורץ לעולם החרדי למרות הכל, מקבלים חיזוק ממודעות קטנות מעניינות: חוגים לציור, כמובן לנשים בלבד, נפתחים בזה אחר זה; קורס שחייה לנשים בלבד, בהדרכת מורה חרדית; שיעורים באורגן; הקרנה של סרט קלאסי לנשים ובנות בלבד, בהדרכת מורה מבית־ספר בית־יעקב הוא בהחלט אקט יוצא־דופן אצל ציבור המדיר רגליו מקולנוע ושאין בביתו מכשיר טלוויזיה. חנות לתשמישי קדושה ברחוב מאה שערים מכריזה על הגרלה בין הקונים. פרס ראשון, לא תנחשו, הוא לא אחר מאשר... מכונית. אז מי אמר שהם אינם קשובים לרוחות הזמן?

מרים גורן

היכן קונים כיפות כשרות?

(צילמה: ריבה סגל)

הקשישים וסכנות־הקיץ

בעונת הקיץ קיימים גורמים כמו חום, יובש ומחלות זיהומיות העלולים להשפיע לרעה על מבוגרים. ד"ר צבי שפרלינג, מנהל מחלקה גריאטרי ארבל בפתח־תקווה, הנמנה עם אנשי בתי־החולים הגריאטריים הפרטיים, טוען כי בעזרת היערכות נכונה גם קשישים יכולים להימנע מהשפעתם של גורמים אלה. ד"ר שפרלינג ממליץ על שהות בסביבה ממוזגת — בדירה, במקום עבודה, ברכב, במרכזי קניות ובאתרי נופש. סביבה ממוזגת, אומר ד"ר שפרלינג, מקילה על מנגנוני־ההגנה שתפקידם לשמור על טמפרטורה קבועה של הגוף. למבוגרים המבקשים לשמור ולבצע פעילות גופנית (עבודה, ספורט) — מומלץ לבצע פעילויות אלה בשעות הקרירות, שהן שעות הבוקר המוקדמות ושעות הערב. ד"ר שפרלינג ממליץ לציבור המבוגרים על שתייה רבה — מכל הסוגים ולכל הטעמים. לדבריו אין לרוות צמא על־ידי הרגלים או פעולות כמו מציצת סוכריה. הרופא מסב את תשומת לבכם של הגילאים המבוגרים גם לתופעת השלשולים: בעונת האביב והקיץ קיימת שכיחות גבוהה יותר שלהם, מסיבות שונות. הגורם השכיח ביותר הוא ויראלי והטיפול כולל שתייה רבה ומנוחה. כל התקף שלשולים הנמשך יותר מ־24 שעות מחייב בדיקה צואה במעבדה, שתייה והתייעצות עם הרופא המטפל. התייבשות (דהידרציה) היא מסוכנת ביותר בקרב אוכלוסיית הקשישים. מכאן החשיבות, שאוכלוסיה זו והמטפלים בה צריכים לייחס להיערכות מוקדמת ולטיפול נכון.

סליחה שטעינו

בכתבה „זרע, מבחנה וכסף", שפורסמה במדור זה בשבוע שעבר (24.5.88) נפלה טעות משמעותית: „ביחידה להפריה חוץ־גופית" חגגו את הולדת הצאצא השביעי ולא השני, כפי שהיה כתוב. עם חמשת הצאצאים שנפלו בדפוס – הסליחה.

אי אפשר לטעות

„חשלוכת פולגת" מאכסנת תחת גג אחד את אופנת „פולגת", „בגיר", „לידי בגיר" ו„קארדה". „בגיר" הוא שם־דבר גם בארץ גם בחו"ל. אישה או גבר, שרוצים חליפה ודאי ימצאו משהו אצלם. מעצבי הבית אינם מסכנים את התדמית שלהם, ונשארים בדגמים א־לה אנגליה. מקטורנים מחויטים, מכנסיים נוחים וישרים. אין קריצות לשגעונות האופנה, המתחלפים מדי כמה חודשים.

חליפה של „בגיר" אפשר ללבוש שנים. כיוון שהגימור מצויין והבדים טובים — הם נראים גם אחרי עונות אחדות סבירים. כמובן שמתחשבים בצו האופנה — כגון, באורך החצאית, גיזרת המקטורן ברוחב המכנס. אבל — הכל בזהירות.

בגדי הנופש של „קארדה", הינה קולקציה קיצית קלילה ואופנתית והשומרת גם היא על קו קלאסי. קולקציה לכל המשפחה, בצבעי קיץ בהירים ובהדפסים עליזים. חולצות פולו, הנעימות בחודשי הקיץ החמים, מכנסי כותנה בכל האורכים, חולצות טי. המחירים סבירים: מכנסיים החל מ־44.90 ש"ח, חולצות טי 12.90 ו־14.90 ש"ח. חצאיות ־49.90, ואפילו נעלים — 45.00 ש"ח.

חיה יוסף

קארדה – קליל אבל אלגנטי

בגיר ולידי בגיר קלאסי

הצדעה לצרכניה

הגלגול הנוכחי של מסעדת בית לייסין נקרא „צרכניה" והוא מהווה „הצדעה" לצרכניה ההיא, מימי המדינה שבדרך, אשר הורתו של הקו־אופ, זה קשור איכשהו, כמו כל דבר ששומעים עליו השנה, ל־40 שנות המדינה.

על הקיר של ה„צרכניה" ציורים בסגנון שנות ה־50, המתארים את מה שנמכר אז בצרכניות הקטנות, כדי חלב מהול במים בקבוקי לבניה, מרגרינה בטעם סבון — כיוון שלציור אין טעם אפשר להתמסר לנוסטלגיה.

האוכל, יש להודות, לא בדיוק של ימי צנע. השבח לכשרון ולדמיון של השף איברהים וחד מכפר ערה, המקפיד להביא למטבח המסעדה תבלינים מגינתו. צרכניה מגישה שירותי אירוח (קייטרינג) וארוחות. בית הקפה פתוח מ־8 בבוקר עד 11 בלילה ומציע מטבח קלי מגוון מאד: סלטים מעניינים, גבינות, חביתות, אומלטים, מרקים, לחמים טריים ושפע של עוגות. המסעדה (כשרית) פתוחה מ־12 עד 16. ארוחה של סלטים, ופשטידה מהבר, עולה 12 ש"ח. ארוחה עיסקית (סלטים ופשטידה, מרק, מנה עיקרית ומנה אחרונה) — 17 ש"ח. יש במקום אפשרות לשכור „חדר לישיבה" אגב ארוחה או לאירוע חגיגי יותר ורב משתתפים. אפשר גם לקחת הביתה מהטעמים של השף איברהים, שאחדים מהם ראויים לתשומת לב מיוחדת.

את ה„צרכניה" מנהלים רחלי תשר וזיו רובינשטיין.

מרשמים למחברת

נקטף מאילנות גבוהים

הפעם נקטוף מפרי אילנות גבוהים ונביא מירשמים ממטבחים של טבחי מסעדות. שלושה מירשמים ראשונים באדיבותו של השף איברהים וחד מה„צרכניה", האחרים של שמעון ריישר, מבעלי מסעדת „פפיון" והם פורסמו בירחון „מזון ומטבח." תודה

מוס קרפיון

1 ק"ג קרפיון נקי ללא עור ואדרות 500 גרם חמאה; ½ כוס שמנת מתוקה; 50 גרם בצל; 5 ביצים קשות; 3 לימונים 150 גרם מלפפונים חמוצים; 1 חסה; 4 עגבניות; מלח; פלפל; מיץ לימון.

מבשלים את הדגים במים עם מלח, בצל, לימון ופלפל. מסננים, מורידים את שאריות העור והאידרה. מרסקים בבלנדר עם החמאה ומוסיפים מלח, פלפל ומיץ לימון לפי הטעם. מקציפים את השמנת, מקפלים לתוך עיסת הדג. מסדרים בצלוחיות הגשה ומקררים. לפני ההגשה הופכים את הצלוחיות ומקשטים בפרוסות עגבניות, מלפפון וביצים קשות; בעלי חסה ופלח לימון.

מרק וישי־סואז (חם/קר)

50 גרם שומן; 600 גרם כרישה חתוכה; 1 בצל חתוך; 1 ק"ג קוביות תפוחי אדמה; 2,5 ליטר מים; ½ כוס שמנת; צפורן; עלה דפנה; מלח; פלפל; 150 גר' קרוטונים.

ממיסים את השומן, מאדים את הכרישה והבצל. מוסיפים עלי דפנה וצפורן. מוסיפים את המים וקוביות התפודים ומבשלים עד שהתפודים מתרככים. מתבלים במלח ופלפל. מרסקים את הכל בבלנדר ומסננים. מגישים חם או קר, עם השמנת והקרוטונים. אפשר לקשט בעירית קצוצה.

דמפלינג פירות

(ל־10 איש) 1 ק"ג תפוחי אדמה; 40 גרם חמאה; 2 ביצים; 250 גרם קמח; 2 כפות סולת; קורט מלח; 30 שזיפים או מישמיש ללא חרצנים; 30 קוביות סוכר. לציפוי: 250 גרם חמאה; 250 גרם פרורי לחם; 200 גרם סוכר.

מבשלים את התפודים בקליפה, מקלפים ומועכים למחית חלקה מאד. מוסיפים את הסולת, הקמח, המלח, חמאה מומסת וביצים ולשים לבצק רך. מרדדים את הבצק על משטח מקומח לעלה בעובי ¼ סמ'. חוצים את השזיפים (או המישמישים) ובמקום חרצן לשים קוביות סוכר. שמים את השזיפים ברווחים שווים על הבצק, חותכים את הבצק לרבועים סביב לשזיפים ועוטפים כל שזיף בבצק. מרתיחים בסיר מים עם קורט מלח ומבשלים את הבצקיות עד שהן רכות. מטגנים את פרורי הלחם בחמאה. מגלגלים את הבצקיות בפרורים המטוגנים ובסוכר לבן.

תפוח אדמה נוסח „פפיון"

5־6 תפוחי אדמה; 5 בטטות בגודל בינוני; 600 מ"ל שמנת מתוקה; למלית: 5 בצלים; 2 כפות שמן זית; 1 כף חמאה; 2 שיני שום כתושות; 150 גרם חזה אווז מעושן חתוך לרצועות; 2 כפות אבקת מרק עוף.

מעבדים במעבד מזון את כל חומרי המלית, להוציא את רצועות חזה האווז, שאותו מוסיפים למלית מוכנה ומערבבים בה. קולפים ופורסים את תפוחי האדמה והבטטות לפרוסות בעובי 1 ס"מ, מניחים על תבנית (20×30 ס"מ) שכבת תפודים, מעליה שכבת מלית, מעליה שכבת בטטות וחוזר חלילה. מעל לשכבה העליונה יוצקים את השמנת המתוקה ואופים בחום בינוני עד שהמאפה מזהיב.

„אגס שיכור" בטעם אנגלי

3 ק"ג אגסים; 2 בקבוקי יין מתוק; 2 כפות סוכר חום; 2 עלה דפנה; 4 גרגרי פלפל אנגלי; מעט טימין; ½ כפות קנמון; 2 ניצני צפורן. לרוטב: 1 ליטר שמנת מתוקה; 200 גרם סוכר; 20 חלמוני ביצה; 1½ כפות תמצית וניל; לציפוי שוקולד: 500 גרם שוקולד מריר; 100 גרם חמאה; 100 גרם שמנת מתוקה.

קולפים את האגסים ומשאירים את העוקץ. שמים בסיר את כל החומרים מהרשימה הראשונה (עד לחומרים לרוטב) ואת האגסים ומבשלים עד שהם מתרככים מעט. מוציאים מיד ומקררים בנפרד. שומרים את האגסים במקרר בתוך מי הבישול שלהם. מכינים את הרוטב האנגלי: מבשלים את כל החומרים שנועדו לרוטב (חוץ מתמצית וניל) מעל אדים, תוך טריפה מתמדת, עד שהרוטב מתחיל להסמיך. מסירים מהאש לפני שיסמיך, ממשיכים לבחוש ומוסיפים את הוניל. מקררים ויוצקים לקעריות, כמספר האגסים. שומרים במקרר. מכינים את ציפוי השוקולד: ממיסים את כל החומרים שנועדו לו מעל לאדים — המסת השוקולד והכנת הציפוי חייבת להעשות סמוך להגשת המנה. לפני ההגשה: מושיבים כל אגס בתוך קערית עם רוטב אנגלי, יוצקים מעל לאגס את השוקולד החם ומגישים מיד.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

„הסוס" היוני נגמר לנצים

עד כמה מלאכותית ובלתי רצינית היתה המהומה שהקימו כמה אנשים, לאו דווקא מהשורה המפלגתית הראשונה, על „אופייה היוני" של רשימת נבחרי מרכז מפלגת העבודה לכנסת, אפשר היה לראות במהירות הרבה שבה נגמר להם „הסוס" הזה. מלכתחילה היתה זו מהומה על לא מאומה, שכן אל מי בדיוק היו אותן טענות מכוונות? הרי בחירת ה־29 לא נעשתה על־ידי „ועדה מסדרת" מצומצמת, שאפשר היה אולי לחשוד בה באיזו קונספירציה זדונית, לשינוי פניה של „העבודה".

את ה־29 בחרו כ־1200 חברי מרכז „העבודה", אשר משקפים את כל הגוונים במפלגה. ספק אמנם אם השיקול היוני־נצי שיחק תפקיד מרכזי בבחירת המועמדים על־ידי חברי המרכז, אך גם אם שיחק, הרי אי־אפשר לבוא בטענות כלפי הרצון הקולקטיבי של רוב חברי מרכז „העבודה". הוויכוח בין יונים ונצים נראה „תפור" מדי בימים אלה, ויותר מאשר יש בו ממש, ניסו כמה אנשים ב„עבודה" להשיג לעצמם באמצעותו כותרת לקראת הבחירות לדירוג הרשימה כ־15 ביוני.

עד כמה העניין אינו רלוואנטי אפשר לראות בדימוי הנצי של שר הבטחון יצחק רבין, אשר עקב מעורבותו המיניסטריאלית בדיכוי ההתנערות האזרחית בשטחים, רואים בו חלק מהנצים כתובת. אך רבין, בהשקפת עולמו, אינו נץ מובהק. למרבה האירוניה, גם ששה מבין שמונה המועמדים לכנסת המשתייכים ל„מחנה" שלו אינם נמנים עם הנצים, ואחרים מהם מוגדרים כיונים. לפחות לחלק גדול מהם יש גם סיכוי להיכנס למקום ריאלי לרשימה לכנסת הבאה, ולאחרים אף במקום בולט למדי. מדובר באורה נמיר, יעקב צור, שבח וייס, אברהם (בייגה) שוחט, עמיר פרץ ויחיאל לקט. שני הנצים מבין השמונה הם עדנה סולודר ומיכה גולדמן.

אחרים מן הצעקנים — שנזעקו על מיקומם הבולט ברשימת המרכז של אורה נמיר, לובה אליאב, אברהם בורג, יוסי ביילין ועמיר פרץ — עשו לעצמם שירות דוב, אך לעומת זאת עשו לליכוד שירות טוב.

בליכוד המתינו גם כן בדריכות לראות כיצד תעבור מפלגת העבודה את תהליך הדמוקרטיזציה, והיו שקיוו כי הוא לא יצליח. אלא שהנסיון דווקא הצליח מאד, והרשימה של 29 הנבחרים היא בהחלט תעודת כבוד למפלגת העבודה ולגוף הבוחר. ודאי שאפשר לפרוט את התוצאה הכללית לפרטים קטנים, ולמצוא שהנשים, למשל, נותרו ללא הישג של ממש. הן אפילו לא הצליחו להעביר ישירות חמש מועמדות, שלא לדבר על מספר גבוה יותר. גם ההיבט העדתי נראה צולע במקצת. מתוך ה־29, רק שלושים אחוזים הם בני עדות המזרח. אך כאשר מסתכלים על הנבחרים במבט כולל — זוהי רשימה בהחלט טובה, מגוונת מאד, ומה שחשוב לא פחות, צעירה יחסית.

אל הרשימה הזאת מצטרפים, כזכור, גם 23 נבחרי המחוזות, אשר יחד מהווים את הפאנל שממנו תדורג בעוד שבועיים הרשימה לכנסת ה־12. מבין ה־23 של המחוזות יש פנים מוכרות כמו שבח וייס, מחיפה, או אליהו שפייזר ומיקי בר־זוהר מתל־אביב, מיכה חריש ממחוז דן ורפי אדרי מרמת־השרון, או עמנואל זיסמן ויעקב גיל מירושלים. אך במפלגת העבודה מדברים גם על סיכויים טובים של ראש המועצה אזור, יצחק אליישיב, אשר מסיים עתה שלוש קדנציות ביישובו, לאחר שבבחירות האחרונות לרשויות המקומיות קיבל מאה אחוזי קולות. או הנבחר במחוז הדרום, סגן ראש עיריית אשדוד, אפרים גור, שהוא ה„ינוקא" מבין כל הנבחרים, בן 32, ובן העדה הגרוזינית. מבין מועמדי מחוז המושבים יש סיכוי טוב לרענן נעים, ויש הסבורים, כי אולי גם למועמד השני, גדליה גל. למחוז התק"ם, ששניים מנציגיו (כץ־עוז וצור) נבחרו במרכז, יש עוד ארבעה נבחרי המחוז: עדנה סולודר, חגי מרום — אשר מדברים טובות על סיכוייהם להיכנס במקום ריאלי — ויוסלה בר־ציון ומנחם גלעד, שקבוצת הדרום־אמריקנים במרכז העבודה, עושה לו עתה לובי. את סיכויי שני אלה קשה להעריך, שכן מספר המקומות הריאליים מוגבל, והמאבק על כל מקום בטוח יהיה קשה ותריף.

מרכז העבודה יצטרך לבחור למעשה שלושים עד שלושים וחמישה אנשים, אשר ייכללו במסגרת המיקום הריאלי. מבין 50 הנבחרים (המוסלמי והדרוזי כבר שובצו במקומות 35 ו־40) יש לגוף הבוחר מיגוון גדול ומבטיח להרכיב רשימה טובה ואטרקטיבית. אם השיקול המנחה אכן יהיה לבחור מבין הטובים את הטובים ביותר, יש למפלגת העבודה סיכוי להציג לציבור רשימה מכובדת ומושכת לכנסת ה־12.

שמיר ● כושר השרידות

לוי ● מצצת סרק

שרון ● רווח ב־84'

ארנס ● בלי ג'סטות

ניטרול ה„יורשים"

יצחק שמיר עשה זאת. הוא יכול היום לבוא ולומר, לא פחות מאשר יריבו הפוליטי שמעון פרס, כי אין עוררין על מנהיגותו בליכוד, ולא על יכולתו להוביל את מפלגתו במערכת הבחירות. אין ספק כי ההישג האישי של שמיר עולה על זה של פרס, שכן בעורפו נושפים שלושה בעלי יומרה אישית גדולה, אשר כל אחד מהם, בשלב זה או אחר, קיווה־ציפה, כי שמיר לא ירוץ לקדנציה נוספת. אבל לשמיר היו תוכניות אחרות. יש האומרים, כי החליט להמשיך קדנציה נוספת כדי למנוע את המאבק הגדול על הירושה בתוך המפלגה, שאפשר אולי היה לדעת איך יתחיל, אך קשה היה לנחש כיצד היה מסתיים, ואילו נזקים היה גורם לליכוד. לעומתם יש הסבורים, כי אין צורך להרחיק לכת עד כדי כך כדי להבין את מניעיו של שמיר. הדברים הרבה יותר פשוטים. שמיר פשוט רוצה להמשיך ולהיות ראש הממשלה.

מבין השלושה שרואים עצמם כמועמדים „לרשת" את שמיר, שניים — שרון וארנס, נזהרו כל הזמן בהכרזות כוונות קונקרטיות לגבי התמודדות נגד שמיר. לא כן דוד לוי, אשר דיבר על כך בשנתיים האחרונות לא אחת ולא שתיים. בליכוד היה נדמה לעתים, כי לוי הוא „מצצה" מהלכת. מה גם, שעד היום אין יריביו ב„חרות" שוכחים לו את קריאתו הנרגשת בערב פתיחת ועידת „חרות" בירושלים, בפנותו אל מנחם בגין, הנעדר: יש לך יורש. איש לא טעה אז, לפני למעלה משנתיים, למי התכוון לוי כאשר דיבר על היורש. לא לשמיר, לא לשרון ובוודאי לא לארנס, אלא לדוד לוי, כמובן.

שמיר יכול להיות מרוצה. מקורביו יטענו בוודאי, כי הוא הצליח לנטרל את „מצצת" דוד לוי, ולזכות לתמיכה של כל התנועה. אך יש הסבורים, כי דוד לוי פשוט התגלה כ„מצצת סרק". הוא נעצר עוד לפני שהחל במרוץ. זה קרה לו כ־84', מי שהרוויח אז היה אריק שרון. היום קשה לקבוע מי ירוויח מהכלימה העצמית של לוי. אבל ספק אם הוא עצמו ירוויח רווח ממשי. יריביו המפלגתיים יאמרו מאחורי גבו, שחשש פשוט מכשלון נוסף מול שמיר, וקיבל „רגליים קרות".

כושר ההישרדות של שמיר אינו דבר של מה בכך. ההישג היחיד שהוא יכול להציג לחברי מפלגתו הוא בלימת יוזמת השלום של ג'ורג' שולץ, אך מסתבר, כי בנסיבות הפנימיות של „חרות" והליכוד גם הישג מפוקפק זה מספיק.

אך אם ההצגה של בחירת שמיר לראשון ברשימת הליכוד אתמול היתה נעדרת מתח ועניין של ממש, בהיותה ידועה מראש, הרי ההצגה הגדולה ב„חרות" עדיין לא החלה. מדובר במאבק הגדול של לוי, ארנס ושרון לזכות במקום הראשון בסיבוב הבחירות על השביעיה הראשונה. כל אחד מהם יודע, כי הפעם, המיקום כמספר שניים ברשימת הליכוד לכנסת, עשוי להיות נקודת זינוק בעלת יתרון משמעותי כדי לתפוס בבוא העת את מקומו של שמיר. אמנם ללוי יש תארים של מ"מ יו"ר התנועה, וגם הבטחה משמיר, כי בממשלה הבאה יקבל תפקיד שיהלום את מעמדו במפלגה. אך את המעמד המפלגתי של דוד לוי, כמו גם של שרון וארנס, יקבע מרכז „חרות" רק בעוד כחודש ימים.

עוד לפני סיבובי בחירת השביעיות יתקיימו הבחירות על קביעת פאנל המועמדים לכנסת ה־12. זהו לכאורה שלב מוקדם בלבד, אך באמצעות התוצאות שלו אפשר בהחלט לקבוע חלק ממגמות חברי המרכז. לפני ארבע שנים יצא משה ארנס לפני דוד לוי בבחירות לפאנל. אז הוא עשה ג'סטה, וביקש מתומכיו לרשום את דוד לוי לפניו, בסיבוב הדירוגים. אין כמובן לדעת מי ייצא הפעם ראשון בפאנל, אך אפשר בהחלט לקבוע, כי ג'סטות מהסוג שעשה ארנס בעבר, לא יחזרו הפעם. לא ארנס ולא שרון יגלו רוחב לב. דוד לוי, אם ייבחר ראשון, ודאי שלא יוותר על מקומו, שהרי הוא משוכנע, יותר מכל אחר במפלגתו, שזהו המינימום המגיע לו ב„חרות".

„ביטוח מקיף" לכל הרצים

אלוני ● מועמדת אחת

השבוע הביאו ראשי ר"צ לידיעת הציבור את תקנון בחירת נציגיהם לכנסת. לפחות למראית עין דומה, כי בר"צ החליטו לעשות את כל סוגי הביטוח האפשריים, לכל מקרה שלא יהיה. זה אולי לא כל כך מסובך, אך בהחלט מסורבל.

לפי השיטה של ר"צ צפויים שם לפחות אחד־עשר סיבובי הצבעה, וזאת במקרה הטוב. תיאורטית, מספר הסיבובים יכול להיות כפול ואף משולש. אם בכך לא די, הרי אותה מועצה עצמה שתעסוק בבחירת המועמדים, תוכל, אם תרצה בכך, לבטל את בחירתה, ולהתחיל מחדש את תהליך ההצבעה. זה בכל זאת נשמע קצת מסובך.

עשרת המועמדים הראשונים ברשימה ייבחרו בעשרה סיבובים נפרדים. כלומר, המועצה תצביע בכל פעם על מקום מוגדר ברשימה. נראה כי החלק הקל ביותר יהיה בחירת המועמד למקום הראשון. כאן ישנה מועמדת אחת, שולמית אלוני. על פי התקנון החדש, במקרה של מועמד אחד חוסכים את ההצבעה החשאית, ועורכים הצבעה גלויה.

כל מועמד שנכשל בהתמודדות על מקום מסויים יכול להמשיך ולרוץ גם על המקום שבא אחריו, וכן הלאה. עד שייבחר, או עד שיימאס לו. במקרה שישנם יותר משני מועמדים, ואף אחד מהם אינו זוכה ב־50 אחוז מכלל קולות הבוחרים, „נופל" זה שקיבל הכי מעט קולות. אם גם בסיבוב השני לא משיג אף אחד 50 אחוז, ייערך סיבוב הצבעה שלישי בין שני אלה שקיבלו את מרבית הקולות.

לכאורה מבטיחה השיטה הזאת לחברי מועצת ר"צ לשקול בכל פעם את בחירתם, שכן הם אינם בוחרים חמישיה או עשיריה של נציגים בבת אחת, ועלולים אחר־כך להיות מופתעים מהתוצאה הקולקטיבית של המועצה. בשיטה החדשה הם יודעים בדיוק מי הוא מספר אחד כאשר הם בוחרים את מספר שניים, ומי הוא שניים כאשר הם בוחרים את השלישי, וכך לגבי כל מקום. והנה, בר"צ חוששים, כי למרות כל זאת צריך לתת למועצה שיקול־דעת נוסף, אם יסתבר, כי ברשימה הנבחרת לא יהיה איזון וייצוג לכל הגורמים השונים במפלגה, כמו למשל נשים (לגבי אחת לפחות אין ספק), מיעוטים, צעירים וכדומה.

לכאורה צריכים חברי מועצת ר"צ להיות מרוצים מהסמכות שניתנה להם בתקנון, להתחרט (להצביע מחדש, אך נדמה, כי יותר מאשר יש כאן איזו פריבילגיה, יש פה מידה מסויימת של אי־אמון בשיקול־הדעת של המועצה.

ממד אחר

[illegible]

חיוכי נסים

באחרונה רואים אותו תכופות בטלוויזיה, עם הכיפה השחורה והמצפון השחור, כשהוא נהנה ומחייך. אותו „ליברל" שהצליח להישרד ממה שנקרא פעם מפלגת הציונים הכלליים, הצליח גם להישרד כשר האוצר אחרי חמישה שרים שקדמו לו ונאלצו להתפטר כהותירם אחריהם תוהו־ובוהו, ביניהם גם אחד שהודף מכיסאו. הצלחתו זו באה לו הודות למסגרת הקואליציונית.

בכלל, השר נסים קוצר הצלחות מרובות: הנה עולה בידו, דווקא כאיש „ליברלי", להגשים את שאיפתו של ז'בוטינסקי „כן לשבור", מה שלא עלה בידם של הרוויזיוניסטים במשך דור, ועל כך בוודאי יגמלו לו ראש „המשפחה הלוחמת" בכך שעל כיסאו לא יישב זר.

השר נסים מדבר הרבה על צמיחה כלכלית. גם כאן הוא נחל הצלחה. הנה החלו לצמוח כונסי נכסים למפעלים כפטריות אחרי הגשם ולהוסיף על זה את הקטנת קיצבאות הילדים, הנכים והפנסיונרים, מחד גיסא, והעשרת מנהלי הבנקים. מנכ"לים ופקידים גבוהים, לרבות חברי־כנסת ושרים, מאידך גיסא.

ואחרון אחרון, חסל סדר הוויכוחים הרבים המתנהלים בעולם הגדול ובעולמנו הקטן, על המתת חסד. אין עוד צורך בהסכמת המשפחה, בצוואה או בחוות־דעת של אנשי משפט ודת: אין צורך להפסיק את הטיפולים, לנתק את מכונות ההנשמה והצינורות המחזיקים את האדם בחיים — הכל מסתדר מעצמו, ובשקט. המיטות מתרוקנות. אין צורך בסגל רפואי, אחיות, אנשי משק ומינהל. אפשר לאזן את התקציב ולחלק בנדיבות רבה לאלה ה„הוגים באוהלי תורה". והשר מחייך! הסכנה היחידה היא שההכרות פתחו בעיצומים ובתביעות שכר עבור עבודה נוספת.

חיים עציון, כפר מנחם

ומה עם הקיבוץ?

כאשר אני קורא ב„על המשמר" על הפעילות המוגברת והמוצלחת של מפ"ם בקרב ציבור הפועלים בעיר, אני מתמלא קנאה ותמיהה — מדוע אין פעילות מפלגתית כזאת גם בקיבוץ? האם משום שבעיני הנהגת המפלגה קיבוצי הקיבוץ הארצי „מונחים בכיס" ואין כל צורך בפעולה מיוחדת, ואולי משום הייאוש שהמיגזר הזה כבר אבוד וחבל לבזבז עליו מרץ?

לפנים אומנם היו חברי הקיבוצים ערים ופעילים במפלגה ונכונים, לעת בחירות, להתגייס ולצאת העירה לתעמולה ולהסברה, אבל היום המצב שונה לגמרי. רוב חברי הקיבוצים אדישים, הפעילים לשעבר הזדקנו ועייפו ואילו הצעירים, רובם אינם מגלים עניין בפעילות מפלגתית, ואם יש כאלה, הרי פניהם אינם למפ"ם דווקא.

הנהגת המפלגה חדלה מזמן לטפל בקיבוץ, ואם בא חבר בכיר להרצות, מגיעים החברים הוותיקים; את הצעירים ניתן לספור על אצבעות יד אחת.

אולם זו חזית אבודה. היא רדומה ואפשר לעוררה, אך לא בלי להשקיע עבודה ומרץ רב. ולא בדרכים קונבנציונליות, כביקור מקרי של חבר מרכזי בודד. כדי שלא נתעורר יום אחרי הבחירות לכנסת באכזבה מרה מתוצאות ההצבעה בקיבוצים, יש להתחיל מיד בטיפול נמרץ של ביקורי צוותות בקיבוצים, עריכת „ימי מפ"ם" וסדנאות, ביקורי־בית, ושיחות אישיות. החזית הזאת עדיין לא אבודה, אך הזמן קצר.

חיים לנדאו, מסילות

כיסוי כנס אמל"ט

כנס העולים מאמריקה הלטינית נערך לרגל יובל ה־40 למדינה ולמעלה מזה שנים לעלייה מיבשת זאת. למטרת המיפגש, שהיה מוצלח ביותר חרף השרב הכבד, חיפשתי אישור לשמועה שהתהלכה בשטח, כי המשטרה מעריכה את מספר המשתתפים ב־40,000 (!). לשווא חיפשתי סימן לקיום האירוע על דפי „על המשמר", גם ב„חותם", גם ב„דף הירוק" וב„השבוע" — ולו אפילו לא ידיעה יבשה. בעיתון שלי, שבין קוראיו אלפי יוצאי אמל"ט, חברים בעשרות קיבוצים ותושבי ערים ועיירות בכל פינות הארץ, התעלמו לחלוטין מקיום מפגש המוני זה, וכן איזור נרחב שאירח את יוצאי משפחות השוה"צ ואת חברי הקיבוץ־הארצי שעלו מארצות אמל"ט, והם אחד המרכיבים החשובים ביותר בעלייה ציונית זאת, שאפשר רק להתגאות בה.

האם איש במערכת העיתון לא היה ער לחשיבותו הלאומית של כנס כזה, דווקא בימי שפל בעליה ועלייה בירידה? האם העובדה שמוסדות מרכזיים, ובראשם, נשיא התנועה הציונית, התנכלו לכנס במצוות האינקוויזיציה, לא היתה צריכה להדריך את מערכת „על המשמר" להבליט אותו כהפגנה נגד הכפייה הדתית במדינה, כפי שאכן גם ברוח זאת קיימו אותו המשתתפים? האם היות רוב רובם של עולי אמל"ט נאמנים לערכי „ארץ־ישראל היפה" לא היתה צריכה לזכותם במלה עיתונאית טובה ומעודדת, דווקא בחגם?

דוד בן ישראל

הערת המערכת:
כנס אמל"ט כוסה בגליון יום א', 15.5, בכתבה + צילום ב„עמוד אחורי". כן הובאו מספר ידיעות מקדימות לקראת האירוע.

כבד מהסוג השלישי

יש שני סוגי דלקת כבד. שני נגיפים מחוללים דלקות אלה. אך יש גם סוג שלישי של דלקת. הבינוי הוא HAPATITIS NON A. NON B. הפטיטיס „איי" וכן „בי" עוברים בדם, בשתן ועור. יש הבדלים בין האיי והבי בנוגע לתקופת הדגירה בין ההדבקה ובין הופעת סימני המחלה. כן יש שוני בנוגע לתוצאות הדלקת. ואולם נגיפי דלקות אלו כבר זוהו, אך עד כה לא זוהה הנגיף הגורם לדלקת מהסוג השלישי.

החברה האמריקנית הפרמצוטית „שיירון", בשיתוף עם חברה שוויצית „סיבה־גייגי" מימנו מחקר מקיף ומתמשך שנמשך 15 שנה לשם גילוי האחראי לדלקת הפטיטיס, נון איי ונון בי. הדלקת פוגעת במאות אלפי בני־אדם בעולם. עד כה ישנן בעיות עם איבחון המחלה. החוקרים האמריקנים גילו סוג מסויים של

יתכן חיסון נגד דלקת כבד „לא טיפוסית"

חלבון, שהוא ככל הנראה „ריכוז" של הנגיף, כמו כן הצליחו לשכפל אותו. בדרך זו מקווים להתקרב למצב המיוחל — יצור חומר חיסון נגד הדלקת וכן ליצור ערכה אשר תאפשר איתור המחלה אצל הנבדק.

הדלקת מהסוג השלישי עוברת דרך הדם, עירוי דם או תוך כדי מגע מיני כאשר מופיע דימום כלשהו אצל בני־הזוג או אחד מהם. החוקרים האמריקנים כאמור, מבטיחים שתוך 5 שנים ייצרו תרכיב חיסון. כבר בסוף שנה זו ייפנו לרשות המזון והתרופות, כדי לקבל אישור לביצוע בדיקות בבני־אדם. לפי נתונים שנמסרו רשמית יש בארה"ב מדי שנה כ־150 אלף נדבקים במחלה. 1,500 בני־אדם נדבקים תוך כדי קבלת עירוי דם. דלקת כבד מסוג האמור מהווה בעיה קשה בקנה מידה עולמי. המחלה יכולה להופיע בצורה חריפה או קלה. ויש ועקב הזיהום מופיעים צהבת, בחילות, חוסר תיאבון, עייפות ועוד. בצורה כרונית עלולה המחלה לגרום נזק לכבד עד כדי הופעת שחמת.

נזכיר כאן, כי דלקת כבד מסוג איי או מסוג בי עלולות אף הן לגרום לשחמת.

יש חולים אשר גם בתום הטיפול וההחלמה מהווים מקור לזיהום, יש גם ואנשים מסויימים בעצמם אינם לוקים במחלה, אך הם מעבירים את הנגיף לסובבים אותם. הפטיטיס איי וכן הפטיטיס בי מואשמים בגרימת סרטן כבד. הסרטן צומח מריקמת החיבור הנוצרת אחרי צמקת הכבד. יש גם מקרים של הופעת גרורות. האבחנה מבוצעת גם על־ידי ביופסיה, משמע נטילת פיסת ריקמה.

גלישה אל הסכנה?

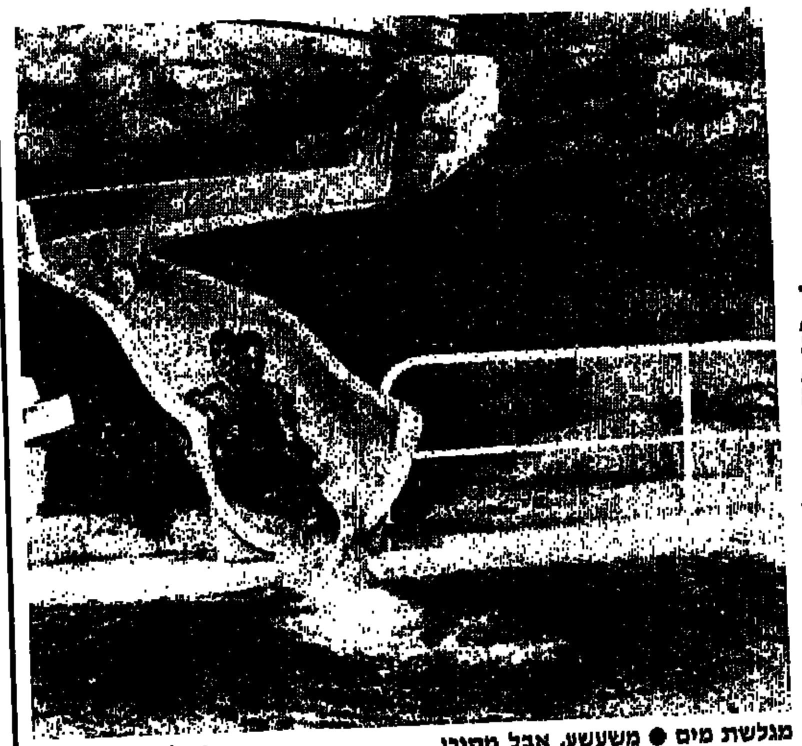

מגלשות מים ● משעשע, אבל מסוכן (צילום: ורה ידידיה)

בין מתקני השעשועים התפתחו לאחרונה מתקני גלישה למים. המגלשה, הדומה למרזב באורך של עשרות מטרים, עשויה מחומר סיברגלס, ומובילה את המשתמש במתקן מגובה של למעלה ממאה מטר אל תוך המים שבבריכה. בדרך יש כל מיני פיתולים בזוויות של עד 270 מעלות. מהירות הגלישה בממוצע עד 8.5 מטר בשניה.

רופאי בית־החולים ברזילי מדווחים, כי בשנה הראשונה לפעולת המתקן באשקלון הובאו למיון 24 מקרי פגיעה הקשורים לגלישה. בין הפגיעות חתכים בשפה ובסנטר, שברים בעמוד שדרה צווארי, בעצמות האף, וזעזוע מוח, חבלה בברך, בלסת, בשפה ועוד.

אין בישראל תקן המטיל דרישות מיוחדות כלפי מקימי המתקנים, ואילו במדינות אחרות יש. בארה"ב פועלים 600 פארקי מים וב־1982 נרשמו 11,555 פגיעות ממגלשות מים. בסקר שהוכן בארה"ב, מצאו קשר בין משקלם של הנפגעים ובין אופי הפגיעה. ככל שעולה המשקל כן נמצא סיכון גבוה יותר. נראה, כי „בעלי משקל" ברוכים בפחות שרירים בעלי־כושר, ולכן השליטה במצב לקויה יותר.

גם הגלישה בצמדים היא הרת אסון במיוחד מבחינת שברי עמוד השדרה. הושבת ילד בין הרגליים וגלישה דינה כדין תוספת משקל לגוף, המעלה את העומס על עמוד השדרה. בישראל בדומה למדינות אחרות, הגלישה בצמדים אסורה, אך היא מתבצעת. הדרישה היא להקים מגלשות מים עם מקדם בטיחות מעל ומעבר לנדרש, שכן זה יותר קל מאשר הפיקוח המתמיד על הגולשים. בכל זאת אין זה מיותר לפנות לכל אלה העולים על המגלשה, ולבקשם לשמור כללי הבטיחות לטובתם הם ולטובת יקיריהם.

התקדמות ברפואת עיניים

בלי עין הרע

הטיפול בחולי עיניים השתנה שינוי רדיקלי, טוען ד"ר מ. בלקין בביטאון איגוד רופאי העיניים מאפריל השנה. יש מעט התמחויות ברפואה בה חלו שינויים כה מפליגים.

כיום זה כבר דבר שבשיגרה שלצורכי ניתוחים מיקרוכירורגיים עומדים לרשות המנתח מקרוסקופים אלקטרוניים. אין מעלים על הדעת ביצוע ניתוח ללא כלי עזר זה וללא ערכה שלמה של מכשירים, חוטים ומחטים יעודיים. 30 שנה לאחר הדגמת הלייזר הראשון במעבדה, מטפלים טיפול שגרתי במחלות שלא ניתן היה לטפל בהן קודם. כן יש בידו של מנתח עיניים מכשיר פוטוקואגולציה המאפשר טיפולים שלא היו אפשריים בעבר.

בשנות השישים ובתחילת השבעים מקובלת היתה הדעה, כי אסור לבצע מניפולציות בזגוגית העין. עכשיו ישנם מכשירים המאפשרים פעילות נרחבת ופתרון בעיות אשר בעבר אפשר היה רק לעקוב אחריהן בחוסר מעש. פיתוח עדשות תוך עיניות פתח צוהר לטיפולים שונים שגם הם היו בגדר בל יעבור, בין אלה גם המטופלים בקטרקט. יש לציין את השינוי שחל עם כניסתם לשימוש של סוגים חדשים של חוטים סינטטיים וגם כאלה הנספגים, מחטים וחוטים עדינים ששיפרו את תוצאות הניתוחים.

הפילוקרפין והדקסון נשארו בצמרת התרופות אנטי־דלקתיות, אך הצטרפו לרשימה תרופות אחרות לטיפול בזיהום ובגלאוקומה.

בנוסף לכלים החדשים בכירורגיית עיניים ובטיפול תרופתי נעשתה קפיצה ממשית בשטח האיבחון. לרשותו של הרופא אולטרה־סאונד, טומוגרפיה ממוחשבת, בדיקה בעזרת תהודה מגנטית, וכל אלה מאפשרים חדירה אל אזורים שהיו בלתי חדירים בעבר הלא רחוק.

לא בהישג־יד

מה יהיו פני האופטלמולוגיה, רפואת עיניים, בעוד תריסר שנים? על סמך מה שנמצא כיום על „שולחן העבודה" של חוקרים ואנשי ענף המיכשור והתרופות ניתן לומר, כי למרות המאמצים לא יהיה פתרון שונה מהמקובל היום בשטח הירוד, הקטרקט. הטיפול ימשיך להיות ניתוחי. אולי בעוד 10 שנים נוספות ימצאו דרך אחרת מהרירה כירורגית. מה שכן אפשר לצפות לו הוא שימוש נרחב בעדשות בולמות קרינה אולטרה־סגולית שידחו את גיל הופעת הירוד. הכירורגים ימשיכו בשיטות הקיימות של פתיחת פתח קטן לשם שאיבת החומר שהצטבר והעכיר את העין, וגרם להיווצרות קטרקט. קשה לנבא מה תהיה אופיה של העדשה התוך־עינית הבאה במקום המושתלת היום לאחר הרחקת הקטרקט.

ד"ר בלקין בדעה, כי חומר שקוף־גמיש שיחליף את העדשה הטבעית (נושא למחקר לוהט) לא יהיה בהישג יד בראשית שנת האלפיים, בשל הדרישות הבטיחותיות והמנהליות שמעמידות הרשויות דוגמת רשות מזון ותרופות של ארה"ב. חומר גמיש ושקוף כזה יחזיר לעדשה גם את גמישותה ושקיפה האופייניים לאבר טבעי. עדשה כזו תהווה פתרון גם למחלות אחרות שעיקרן פגם בגמישות העדשה הטבעית.

יתכן שיפור משמעותי בניתוחי עיניים על־ידי שימוש בדבק במקום תפרים. הדבק משפר קביעת צורתן לאחר הניתוח, מניעת אסטיגמטיזם וזאת בנוסף לקיצור זמן הניתוח.

במעבדות ניסוי נמצאים חומרים מזרזי גידול שונים, הכוונה לזירוז ריפוי רקמות, ובין אלה גם של חלקים מסויימים של הקרנית. נמצא כבר חומר הגורם לשיחזור חלקים מן הקרנית, אשר עד כה סברו כי אינה עוברת תהליכי חידוש.

בשורה לקשישים

במעבדות שונות בארה"ב נעשים כבר ניסויים בחומרים המעכבים תהליכים חולניים בעיניים עקב סוכרת וגלאוקומה. לא ניתן למנוע את כל סיבוכי המחלה, אך אולי חלק מהם. יתכנו חומרים חדשים להורדת לחץ תוך־עיני, חומרים המגבירים את זרימת הדם בעצב הראיה, כך שיגנו עליו מפני ניוון הנובע מהלחץ המוגבר. נמצאים גם בניסויים חומרי טיפול במחלות דלקתיות.

ובאשר לעצב הראיה, יש לציין, שנעשו כבר ניסויים בשטח הרגנרציה, שיקום של עצב ראיה חבול. ההצלחה המסתמנת תביא למהפיכה בטיפול בפציעות ובמחלות עצב הראיה וכן בגלאוקומה. הדבר נכון לטיפול בעצבי מערכת העצבים המרכזית. אם הדבר יעלה יפה יתכן, כי בעתיד ייתכן אפילו נתוח השתלת עיניים. אך הדבר לא עומד על הפרק עד לשנת אלפיים או אולי בעשור שלאחר מכן.

צפויים חידושים „לא דרמטיים" בפיתוח תרופות אנטיגניפיות, טיפול פוטודינמי בגידולי עיניים בעזרת ריגוש כימי והקרנה. בשורה טובה נוספת לקשישים — יתכנו טיפולים ריאקטיים במחלות ניווניות וזקנתיות.

לא מצפים לחידושים מפליגים באבחנת מחלות עיניים טרום־לידתיות. אכן, אפשר לנבא שינוי מפליג במקצוע רפואת העיניים, כאשר יצמצמו ואף יעלמו מחלות הנובעות מסוכרת, גלאוקומה, מלנומה ממאירה, ועוד. אז ישאר הרופא „רק" עם מכסה של מחלות מורכבות וניתוחי ... סוללות.

פסיפס חקלאי

הציפורים האריכו את שנת השמיטה

שנת השמיטה תשמ"ז היתה אמורה להסתיים בראש השנה תשמ"ח — כך לפחות חשבו, ושמחו מאוד, היוגבים, שלא חסרו צרות בשמיטה שעיקרן קשיים עם ביורוקרטים למיניהם: מאפיות סגורות מפחד הבד"ץ ורבנים מקומיים שלא קיבלו את פסיקת הרבנים הראשיים שנתנו היתר לשימוש בחיטה. אך השמחה היתה מוקדמת. הבד"צים למיניהם אסרו על הכנסת חיטה למגורות ושטחי קליטה בהם השתמשו לקבלת חיטת שמיטה. הטיעון הרבני הוא החשש כי ציפורים יעבירו חס וחלילה גרגירי־שמיטה לחיטה הכשרה.

זאת אינה בדיחה — מאפיות החרדות מהחרדים הודיעו למשקי הנגב כי לא יקבלו מהם חיטה עד לשינוי הוראות הבד"ץ.

אסון טבע

כל יום שעובר מגביר את תחושת אסון הטבע שפקדה את החקלאים בשלושת ימי השרב באמצע חודש מאי. אחרי האבוקדו, המנגו והאפרסמון מגיעות בשורות קשות מפרדסי ההדרים, שגם בהם התייבשו החנטים, לאחר פריחה מבטיחה בחודש אפריל. שר החקלאות הכריז כי הוא פועל להשגת סיוע חירום לחקלאים שנפגעו. לדבריו, הקרן לביטוח נזקי טבע אינה בנויה לתשלום פיצויים על נזקים שנגרמו בגלל אסונות.

צבי חרמוני, מנכ"ל הקרן לביטוח נזקי טבע, טוען כי פנה לפני מספר שנים לכל הגורמים בעלי־העניין ולח"כים מן ההתיישבות, כדי שיעבירו בכנסת חוק פיצויים למקרים של אסונות טבע. לדבריו, היחיד שהבין את העניין היה הח"כ פסח גרופר. האחרים הסכימו עקרונית, אך חוק כזה טרם קיים בישראל, בעוד שביפאן ובארה"ב למודות הניסיון יש חוק כזה כבר עשרות שנים. בצרפת נחקק חוק פיצויים על אסונות טבע לפני שנתיים, לאחר שאירע שם משהו בדומה למה שקרה כאן לפני שבועיים.

חרמוני מתרעם על החקלאים — כבר שנים הוא מנסה לשכנע אותם שייבטחו את הגידולים, גם על נזק כמותי, אך לדבריו הם רואים את הנושא דרך החור שבגרוש ומשתדלים לבטח במינימום האפשרי. הוא מוטרד, שכן לפי ההסכם עם האוצר ומשרד החקלאות, על כל 0.60 ש"ח שהחקלאי משלם לקרן ביטוח נזקים, האוצר מעביר לקרן 0.40 ש"ח. זהו המצב, וחבל, אומר חרמוני, חבל להפסיד את 40 האגורות, בגלל שכאמור הפסיקו לבטח.

לנוכח אסון המטעים, הוא מודאג מהסחבת בעניין ביטוח כותנה. מועצת הכותנה הפסיקה לבטח את הכותנה בקרן לפני שנתיים, בגלל ויכוח על גובה הביטוח. במשך שנתיים היא ביטחה בעצמה את הכותנה ועוררה בכך ויכוחים רבים בקרב מגדלי הכותנה. עכשיו מתנהלים דיונים מחודשים, שאיש אינו יודע איך יסתיימו. לדברי חרמוני, אסון הטבע צריך להאיץ במועצת הכותנה, אך הם אינם ממהרים.

הנהלת „אגרקסקו" מינתה בשבוע שעבר ועדה מיוחדת, עליה הוטל לבדוק את היקף הנזקים. כבר עכשיו ברור, שהאבוקדו נפגע קשות ולא ידוע אם יהיה פרי. ועדת „אגרקסקו" אמורה להגיש את מימצאיה בשבוע הבא.

עגבניות 89/88

המועצה לייצור ושיווק ירקות עיבדה תכנית ייצור עגבניות לעונת 1988/89 שמטרתה להגדיל את היצוא ולהבטיח אספקה רציפה לשוק המקומי. התכנית מבוססת על הנחות שלדעת ראשי המועצה אומתה: הכמות האספקה הרציפה בחודשי החורף באיכות מתאימה יכולה להתבצע אך ורק על־ידי המעבר לגידול בשטחים מכוסים. יתרון העגבניות משטחים אלה, ביבולים החוריים, כדאיים למשק הלאומי ולמשק הפרטי. במועצה מדגישים, כי היבול לדונם, כפי שסוכם על דעת אנשי המקצוע, הוא 11 טון, מזה 70 אחוז ליצוא. „אגרקסקו" מתכננת לייצא 14,800 טונות בחודשים אוקטובר 88־יולי 89.

התכנית, המשולבת לאספקה ליצוא ולשוק המקומי, צופה אפשרויות אספקה של כ־13,600 טונות ליצוא, כ־1,200 טונות באיכות יצוא מעל לתכנון „אגרקסקו" (יוכלו לייצא אם יהיה שוק) ועוד כ־7,600 טונות לשוק המקומי.

היקף השטח המכוסה הנדרש לתכנית זו הוא 1,925 דונם, מזה כ־955 דונם כבר משמש 1987/88 ולכן יש צורך ב־970 דונם נוספים של שטח מכוסה. בהתאם לתכנית הכוללת, יש להמיר כ־560 דונם שטחים פתוחים ולכסותם ועוד כ־410 דונם. יהיה צורך בתוספת שטחים מוחלטת.

משרד החקלאות יממן השקעות של גידול העגבניות ליצוא ב־40 אחוז מענק מההשקעה המאושרת. מועצת הירקות תיתן הלוואה בגובה שלא יעלה על 2,400 ש"ח לדונם. היתרה תיפול על החקלאי.

סוף יצוא האביב

בימים אלה מסתיים יצוא ירקות ופירות האביב. חיים קלר, דובר „אגרקסקו", מסר כי יצוא הגזר, שכמעט הסתיים, נאמד בכ־10,000 טונות, במחיר ממוצע של 400 דולר פו"ב לטונה, לעומת 11 אלף טונות אשתקד, במחיר 360 דולר לטונה. יצוא כרוב סיני אביבי — 1,500 טונות 710 דולר לטונה, לעומת 1,600 טונות לפני שנה במחיר 600 דולר הטונה.

עגבניות „צ'רי", הלהיט של העונה, כ־70 טונות, במחיר כ־4,700 דולר הטונה, לעומת 22 טונות אשתקד כ־4,500 דולר פו"ב לטונה. „אגרקסקו" הפסיקה לייצא את ה„צ'רי" לאחר שהספרדים הגיעו לשוק עם ה„צ'רי" שלהם. תפוחי־אדמה — כ־26 אלף טונות, בכ־305 דולר הטונה, לעומת כמות זהה אשתקד במחיר 360 דולר הטונה.

חיים מרגלית

של מי אתה, בנק?

שלמה פרנקל

תרגיל בתורת האילו: תארו לעצמכם, שבשנת 1983 היה מצליח התרגיל של [illegible] הגדולים, והציבור היה מתפתה להאמין שיש ממש במניות הבנקים, וקונה אותן [illegible] לקנות בכספו המנוי דולרים, מכונות כביסה ומכוניות ושאר תערוכות של [illegible] מוליכים חשמליים ופלסטיק הקרויים אצלנו מותרות.

ואלה כמה מן התוצאות האפשריות: ארנסט יפת, שכמי שאנחנו קוראים [illegible]

[illegible]

זעזועים בבנק לאומי

הפיצה של שטרית

בשנתיים לאחר פרישתו של ארנסט יפת מתפקידו כיו"ר ומנכ"ל בנק לאומי, מתברר כי התהום שהותיר אחריו ממשיכה לבלוע את צמרת הבנק. מחליפו של יפת, אלי הורביץ, נאלץ להתפטר בגלל שותפותו באישור הסכמי הפנסיה והפיצויים האדירים שקיבל יפת. מחליפו של הורביץ, ד"ר מאיר חת, פתח לכאורה דף חדש בבנק וזה כשנה וחצי הוא עומד בראש דירקטוריון חדש, כשמתחתיו הנהלה חדשה. אבל מתברר שגם חת לא יכול היה לברוח מההשלכות של שחיתויות העבר, המאיימות עכשיו על מעמדו כיו"ר הבנק.

הפצצה שהטיל פרופ' שמעון שטרית תיקתקה כבר זמן רב בדירקטוריון בל"ל. מאז מינויו של הדירקטוריון החדש, בתחילת 87, הוא ניצב לפני בעיות קשות בהתמודדות עם החוזים האישיים שנחתמו עם בכירי הבנק. אחת הדעות, שנתמכה על־ידי פרופ' שטרית, היתה שיש לבטל את כל החוזים האישיים כיוון שאין להם כל תוקף. אולם מהייעוץ המשפטי שקיבל הדירקטוריון עלה, כי ביטול סוטף של ההסכמים לא יעמוד במבחן משפטי. היועצים המשפטיים טענו, כי מאחר שהבנק מתמודד עם כמה מבכיריו לשעבר בבתי־משפט, יש להמתין לתוצאות הדיונים האלה. במקביל הוטל על מנכ"ל הבנק, צדיק בינו, לצמצם ככל שניתן את הנזקים שגרמו החוזים האישיים. ואכן, בינו הצליח באותם ימים, במהלך מהיר ביותר, זמן קצר לאחר כניסתו לתפקיד, לקצץ את שכר הבכירים ולצמצם את עלות פיצויי הפרישה והפנסיות שלהם.

דיווח כוזב לדירקטוריון

אולם פרופ' שטרית, המכהן כנציג הציבור בדירקטוריון, ביקש מהנהלת הבנק חומר נוסף והמשיך לבדוק את ההשלכות של ההסכמים האישיים עם 23 הבכירים. הנתון המדהים שהתברר לו היה, שבמעבר של הנהלת הבנק מההסכם הקיבוצי להסכמים האישיים, ב־1985, קפצה עלות שכר הבכירים מ־14 מיליון ל־85 מיליון ש"ח. שטרית מזכיר, כי באותה שנה נרשמו רווחים דלים לבנק והמהלך הזה נעשה בניגוד להתחייבויות של הבנק למדינת ישראל בהסדר המניות. עלות ההסכמים האישיים היתה, כאמור, פי שישה מעלות ההסכמים הרגילים, ועל־פי מימצאי שטרית נוסף על החטא הזה עוד פשע — לדירקטוריון הבנק נמסר דיווח כוזב, לפיו מסתכמת עלות ההסכמים האישיים כ־8 מיליון ש"ח בלבד.

לפרופ' שטרית אין טענות כלפי ההנהלה הנוכחית של הבנק. לדבריו, בינו עשה כמיטב יכולתו לברר את פרטי הפרשה ובמהלך גילוי הנתונים העביר אותם ליו"ר הדירקטוריון. בינו גם הצליח, כאמור, להוריד את עלות ההסכמים האישיים מ־85 מיליון ל־61 מיליון ש"ח (מהם 15 מיליון ש"ח ליפת ו־7 מיליון ש"ח לישראל רוזן). אולם שטרית טוען שלא היה די בכך, ומפנה אצבע מאשימה בעיקר למאיר חת, שלדבריו התייצב לצד הבכירים ולא פעל בתקיפות מספקת לשינוי החוזים האישיים.

מאיר חת מאשר כי ביולי 85 נמסרה לדירקטוריון „הערכת חסר ניכרת" על עלות ההסכמים האישיים, וההסכמים אושרו. לדבריו, כאשר נכנס לתפקידו הדירקטוריון החדש, שבראשו הוא עומד, הועלתה השאלה האם לכבד את ההסכמים והוחלט שלא לנקוט פעולה חד־צדדית לשינוי ההסכמים, אלא לפעול להקטנתם באמצעות פנייה למנהלים. ותגובה מפורטות יותר ימסור חת לרשות לניירות־ערך ולבנק ישראל.

צפויים גילויים נוספים

פרופ' שטרית החליט להגיש את המכתב המפרט את גילויו, לאחר שנוכח לדעת כי חת אינו מטפל בהשלכות החמורות של המימצאים. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום ראשון השבוע היה ניסיון למנוע את הסערה, באמצעות מינוי בודק מיוחד מטעם הדירקטוריון — עו"ד מיכה קידש. אבל שטרית אמר לחברי הדירקטוריון כי המינוי אינו משנה דבר מבחינתו, כיוון שהוא כבר מיצה את כל הבדיקות שלו בפרשה.

ההתפתחויות האחרונות מצביעות על כך, שתהליך ניקוי האורוות בבנק לאומי לא הסתיים. רואה החשבון שמחה שנקר, המנהל זה שנים מלחמה עיקשת במעללי צמרת בל"ל, לא הסתפק בהחלפת בכירי הבנק ובתביעה נגד יפת — וגם לאחר שמונה דירקטוריון חדש המשיך לפנות לכל הגורמים בתביעה שיחקרו עד תום את כל אי־הסדרים בבנק לאומי. השבוע התברר, כי מי שראה בשנקר נודניק — טעה. שנקר פנה לרשות לניירות־ערך, למפקח על הבנקים, למבקר המדינה, ליועץ המשפטי לממשלה וכמובן — לדירקטוריון בל"ל. כמעט כל הגורמים התעלמו ממנו, ויו"ר בל"ל אף הגיב לבסוף באיום מרומז להגשת תביעה דיבה נגד שנקר. נגד היועץ המשפטי לממשלה הגיש שנקר בג"ץ, בדרישה שינמק מדוע הוא נמנע ממינוי חוקר מיוחד לעסקי הבנק.

שנקר יכול היה רק להתמיד במשלוח מכתבים לכל הגורמים ולהמשיך למלא את תיקיו בתשובות מתחמקות. לשטרית, כחבר הדירקטוריון, יש סמכויות רחבות יותר. החוק מקנה לו זכות לדרוש מהנהלת הבנק חומר על פעילותו, ובבדיקותיו אכן התגלו לדבריו מימצאים חמורים. בנק ישראל והרשות לניירות־ערך נאלצו להיכנס עכשיו לתמונה ולבדוק את כל הפרשה מתחילתה, ויש להניח כי יהיו גילויים נוספים.

אודי נחשון

פרופ' שמעון שטרית
ניקוי האורוות לא נגמר

בל"ל נגד סירקיס

[illegible]

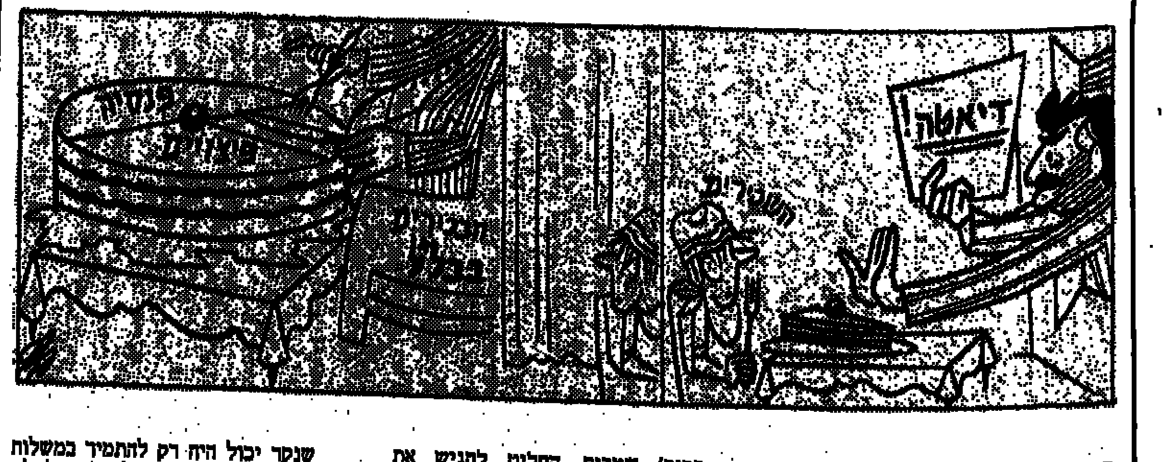

חדשות המשק

יעקבי:

בלי הסכמה תחזור האינפלציה

בלי הסכמה בין הצדדים — הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים — בנושאי השכר ותוספת היוקר, ועידוד הייצור ליצוא, יש סכנה שהאינפלציה תחזור — הכריז גד יעקבי שר הכלכלה והתכנון בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב. הוא ציין, כי נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, אמר דברים דומים השבוע בהציגו את דו"ח בנק ישראל ל־87.

בנושא החיסכון הציבורי אמר, כי יש לצמצם את פער התיווך בין ריבית החובה לריבית הזכות, כדי לעודד את החיסכון בלי לפגוע בהיקף ההשקעות. על החיסכון, לדבריו, לעמוד בראש סדר היום הכלכלי. לפי נתוני דו"ח בנק ישראל, יש עלייה אדירה בצריכה הפרטית וירידה דרמאטית בחסכונות הפרטיים, ואם יחוברו כל הגורמים, היינו בעיות שכר ותוספת יוקר, הייצור והיצוא והירידה בחסכונות, ברור שלמשק אורבת סכנה של אינפלציה דוהרת, שתהרוס את היציבות שהושגה בעמל רב.

יעקבי התייחס לבעיות העומדות בראש סדר היום של הממשלה. בנושא הבריאות אמר, שיש צורך להנהיג מיד שירות בריאות משלים. את השירות צריכות להקים קופות החולים השונות והגבייה צריכה להתבצע על־ידי הקופות. התשלום עבור ביקור אצל רופא מומחה, או ניתוח, חייב להיות פרוגרסיבי — משפחות נצרכות ישלמו תשלום סימלי ואילו השכבות המבוססות צריכות לשלם את מלוא התשלום. במקביל על הממשלה להזרים כספים. כל זאת כדי להבריא את מערכת הבריאות החולה.

במשרדו הכלכלה והתכנון הוקם „מוקד משקיעים", האמור לחסוך את עינויי הביורוקרטיה. במוקד נקבעו חמש ועדות האמורות לסייע למשקיעים להשתלב במשק. במשרד פועלת הרשות לתכנון לאומי בראשות פרופ' שלמה מיטל, שהציג לפני הכתבים הכלכליים ראשי פרקים לתכנית של היערכות המשק לקראת 1992, בה יבצעו 12 מדינות השוק המשותף את האיחוד הכלכלי. באותה שנה יקיף השוק אוכלוסיה של 320 מיליון נפש, והייצור בו נאמד בכ־4 טריליון דולר. פרופ' מיטל הזכיר, כי ישראל היא המדינה היחידה לפי שעה שלה הסכם סחר עם השוק האירופי המשותף והסכם איזור סחר חופשי עם ארה"ב, ועליה לנצל עובדה זו למשיכת משקיעים מאירופה שירצו לייצא לארה"ב, ומשקיעים מארה"ב הרוצים לייצא לאירופה.

חיים מרגלית

הפסדים כבדים ל„שמן" ו„גולדפרוסט"

1987 היתה שנה קשה ביותר גם לחברות המזון בקונצרן „כור". שתי חברות בענף זה דיווחו אתמול על הפסדים כבדים. חברת „שמן" סיימה את 87 בהפסד של 6.4 מיליון ש"ח, ואילו חברת מוצרי הקפואים „גולדפרוסט" הפסידה 8.4 מיליון ש"ח.

הגרעון בהון החוזר של „גולדפרוסט" מגיע ל־13.8 מיליון ש"ח ורואה החשבון של החברה מציין, כי יכולתה לפעול כ„עסק חי" מותנית בהתממשות תוכנית להבראתה ודחיית פרעון החובות שלה ל„כור".

המכירות של „גולדפרוסט" גדלו בשנה שעברה כ־27 אחוז והסתכמו בכ־24 מיליון ש"ח, אולם במקביל נרשם גידול ניכר בהוצאות המכירה וההנהלה של החברה וגידול דרסטי בהוצאות המימון, שהסתכמו ב־3.5 מיליון ש"ח. לאור זאת, החליטה החברה לבצע פעולות התייעלות מיידיות במערך הייצור, לצמצם פעולות מפסידות ולהרחיב את מערך השיווק. הנהלת החברה צופה, כי פעולות אלה ימצאו ביטוי רק בתוצאות העסקיות ל־1989.

מחזור המכירות של „שמן" הסתכם ב־92.5 מיליון ש"ח, והוצאות המימון של החברה הגיעו לכ־5 מיליון ש"ח. במסגרת צעדי התייעלות צמצמה החברה את מצבת כוח האדם באמצעות פיטורים ופרישה מוקדמת של עובדים.

אודי נחשון

„תדיראן" זכתה במיכרז של צבא ארה"ב

חברת „תדיראן", בשיתוף עם חברת־הענק האמריקנית „ג'נרל דיינמיקס", זכתה במכרז של צבא ארה"ב לאספקת מכשיר הקשר העתידי של הצבא האמריקני. לדברי מנכ"ל החברה, יגאל באמן המיכרז מהווה פריצת־דרך ל„תדיראן" ולתעשיות המתוחכמות בישראל. ההישג, יותר מכל, הוא הישג של מפתחי ומשווקי המוצר. הזכייה במכרז תאפשר ל„תדיראן" להתמודד לא רק בשוקי ארה"ב אלא בשווקים של העולם המערבי בכלל.

מערך הפיתוח של מכשיר הקשר האלקטרוני, הנחשב למתוחכם והמתקדם ביותר בסוגו בעולם, יוצר ופותח על־ידי קבוצת הקשר של „תדיראן", על בסיס מיפרט של צבא ארה"ב, בראשות אלכס מילנר, מנכ"ל הקבוצה. החטיבה המפתחת הינה חטיבת רדיו טאקטי בראשות אברהם גרניט. המכשיר מבוסס על טכנולוגיה שפותחה יחד עם חיל הקשר עבור צה"ל והותאמה למיפרט של צבא ארה"ב.

התכנית, המשותפת ל„תדיראן" ו„ג'נרל דיינמיקס", נאמדת בכ־300 מיליון דולר בשנה, ותתחלק שווה בשווה בין שתי החברות. ב„תדיראן" מעריכים, כי היקף העיסקה ברמה זו יימשך לאורך תקופה של 15 שנה.

חיפה בונה בשביל „אלסינט"

החברה הכלכלית של עיריית חיפה תקים עבור חברת „אלסינט" מבנה תעשייתי שישתרע על פני כ־8,000 מ"ר בקרית המדע בחיפה. על החוזה חתמו אתמול ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, ונשיא „אלסינט", בני פלד. „אלסינט" מתכוונת לרכז במבנה את ייצור הדי.מ.ר הסורק המגנטי החדיש שהיא מייצרת, ולהעסיק בו כ־400 עובדים.

מנכ"ל החברה הכלכלית, חנן ניצן, מסר כי עלות הקמת המבנה הוא כ־6 מיליון דולר ובנייתו תושלם בתוך 21 חודש. החברה התחייבה למסור ל„אלסינט" חלקים ראשונים של המבנה תוך כשנה.

מרכז תעשיות המדע שבמבואות הדרומיים של חיפה מעסיק כיום כ־4000 עובדים והוא נחשב כמרכז התעשיות עתירות הידע הגדול בארץ. עם השלמת המבנה החדש יגיעו שטחי התעשייה בו לכ־85 אלף מ"ר. במרכז פועלות כיום 12 חברות תעשייה מתוחכמות.

קובי מנדל

רוזנפלד מנכ"ל „סאיטקס"

אפי ארזי, נשיא, יו"ר ומנכ"ל „סאיטקס", הודיע אתמול על פרישתו מניהול החברה. הוא ימשיך לכהן בתפקיד יו"ר הדירקטוריון שלה. אריה רוזנפלד מונה לתפקיד נשיא ומנהל עסקים ראשי של „סאיטקס". רוזנפלד עובד בחברה 20 שנה ומאז מאי 87 מכהן כמשנה לנשיא ומנהל תפעולי ראשי. הוא גם ימשיך לשמש נשיא החברה־הבת „סאיטקס אירופה". בהודעת החברה נמסר, כי ארזי ימשיך לתרום לחברה בתחום התכנון האסטרטגי ובפיתוח עסקים ומוצרים חדשים.

א.נ.

נפט

ממשיכים לחפש

מאז 1975 הושקעו בחיפושי נפט בישראל יותר מ־280 מיליון דולר, מזה 113 מיליון דולר מתקציב המדינה. בתקופה זו גייסו החברות לחיפושי נפט בבורסה קרוב ל־50 מיליון דולר, וכיום נסחרות מניות רוב חברות הנפט בשווי שוק הגבוה מההון העצמי שלהן — כך עולה מסקירת כלכלני „אילנות דיסקונט".

להערכתם, מצב המניות בבורסה נגזר בין היתר מהאופי הספקולטיבי שלהן: המניות רושמות תנודות. שערים חדים על רקע מידע לגבי קידוחים. כך, למשל, קרה בחודש שעבר, כו התגלו סימני נפט בקידוח „כוכב 31". הסימנים המידגמיים הביאו מיד לעליות שערים של 15 אחוז — כולל במניות של חברות שכלל אינן קשורות לקידוח הזה.

א.נ.

ערך לוי מורב

תגובות

מפגש עם האין

הציבור החילוני יכול להציג בפני הדתיים — לא את ערכיו, אלא את החירות שממנה הם צומחים

הרב מנחם פרומן

כידוע פרסם עמוס עוז קובץ רשימות בשם „במורדות הלבנון". בספר מופיעה גם תגובתו לקריאתי, מעל דפי „דבר", לפתוח בדו־שיח בין תנועת העבודה לבין גוש אמונים. תגובתו היתה שוללת. אין הוא מוכן לדבר עם „הגוש", אלא בתנאי מוקדם: ש„הגוש" יצהיר, שגם רצח לא־יהודי הוא רצח. עם היחידים (לדעתו הם יחידים), שעמדו במבחן זה — כמו הרב יואל בן־נון — הוא מוכן לדבר, אבל לא עם הגוש כקבוצה חברתית־רעיונית.

עמוס עוז. תשובה דוגמאטית

חנן פורת: בין מי למי הוויכוח?

מאחר שעמוס עוז פרסם את דבריו בספר, חשבתי שהגיע הזמן לפרסם את תגובתי בפומבי. שכן, הנושא הוא ציפור־הנפש של הציבור בישראל. כך בערך כתבתי אז בהתייחסות לדבריו: בליל שבת בא זוג חברים ללימוד המשותף שלנו בביתי בתקוע וביקשו לשמחני: „הנה עמוס עוז כתב לך את מה שאתה צועק כל הזמן". הם ביקשו להביא „תנא דמסייע" לכל ההכרזות שלי ו„טריקות הדלת" הקולניות והשקטות יותר בשלוש השנים האחרונות, נגד הפעילות למען חנינה לעצירי המחתרת.

אבל אני לא שמחתי על דבריו. אתה עומד בקנאות על כך, שגם לציבור החילוני — ולא רק לדתי — ישנם ערכים מחייבים. אני משער, שעמידה מול הציבור הדתי עשויה לעורר תגובה בכיוון זה. אבל בשבילי לא היה זה חידוש לשמוע שגם יהודי „חילוני" עשוי להיות בעל מערכת ערכים רצינית, וכה גם „יהרג ולא יעבור".

אולי יש דתיים, שכדאי ללמדם לקח פשוט זה. אבל, לדעתי, לא זאת היא עיקר התועלת שעשוי הציבור הדתי להפיק מן המפגש עם הציבור החילוני. העיקר בשביל הדתיים הוא להיפגש עם החופש. הדבר העיקרי, שיכול הציבור החילוני להציג בפני הדתיים, הוא לא את הערכים שיש לו, אלא את החירות שממנה הערכים צומחים. לא המפגש עם היש, אלא המפגש עם האין.

כשכתבתי במאמרי, שחשוב לציונות הדתית „הצעירה", רווית הערכים והדוגמאטית (גוש אמונים) להיפגש עם התכמה של ציונות „זקנה" — התכוונתי לכך, שהחילוני יכול לתרום לדתי את המודעות האנושית לכשלונות, לייאוש ולריקנות. מה שיכול החילוני ללמד את הדתי הוא את הערך הגדול של הבחילה מן המציאות ושל הרחמים הרכים עליה.

העיקר — השאלות

אם הודות למגע הרוחני שלו עם הציבור החילוני, ייפגש הדתי עם היסוד שעליו בנוי הכל — יימצא נשכר. כי גם עיקרו של האדם הדתי איננו ההלכות והדוגמאות והתשובות, אלא השאלות, הספקות, ההתאוות, הכמיהות, היראות והאמונות שלה. אספתי מליצות כדי לרמוז על הרמה שבה צריכה, לדעתי, להתקיים הפגישה שלה אני קורא. באותו ליל שבת העירה חברה אחת בצער, שעמוס עוז ענה בצורה דוגמאטית. על־פי עולם המושגים שלי הייתי מנסח: בצורה דתית.

בוודאי צודק עוז: הדתיות חשובה! אסור לנו לוותר על ערכים ברורים והלכות פסוקות. כשאנו עוברים את הלילה, צריכות רגלינו לסמן קו ישר, וידינו — נכונות לקצץ בתנועות נחרצות ומדויקות דרך בתוך הסבך. אבל מסביב לצעדינו ולתנועותינו מרחפת הרוח ולוחשת: איפה אנחנו בעולם? מאין באנו ולאן אנו הולכים? היש הוא פריו של האין — מלמדת מחשבת ישראל. הבה ננסה להתחבר דרך מה שכואב לך, ודרך מה שאליו אנו שואפים.

אולי אעלה זיכרון מלפני למעלה מארבע שנים: כשהתברר שיש ממש בידיעות על המחתרת (רבים וטובים סברו בהתחלה שאין זה אלא „ברווז"), התכנסה המזכירות הרחבה של גוש אמונים לישיבה של שעות רבות. בישיבה שעמדה בצל הזעזוע (התרגשויות ואף בכי) היה ויכוח בין הרוב הגדול, שדרש להבהיר בפומבי את נאמנותו של הגוש גם למדינה וגם לעקרונות מוסר האוסרים פגיעה בחפים מפשע, ובין מיעוט שתבע שלא לעשות זאת (בנימוק שאזהרה כזאת תפליל חברים שעוד לא הוכחה אשמתם). לאחר שנפלה ההחלטה כדעת הרוב, נותרנו (בסביבות שלוש לפנות בוקר) חנן פורת ואני לבדנו במשרדי הגוש.

בשקט שאחרי הסערה, אמר לי חנן: אתה יודע, בעצם, בין מי למי היה כאן הוויכוח? בין יהודים כמוני וכמוכן, שמכירים במידה זו או אחרת את התרבות החילונית, לבין חברים שסגורים בעולם הדתי. ברצוני להדגיש: אין ספק, שאיסור שפיכות־דמים והנאמנות למדינה הם גם „ערכים דתיים" מובהקים, אבל רואה אני חשיבות לפרסם גם את משפטו הזה של חנן.

כנראה, שלא ניסחתי את דברי בבהירות מספקת. לא קראתי לפגישה בין שתי משלחות רשמיות של תנועת העבודה וגוש אמונים. גם לא חיפשתי „פלוגתא על כוסתה" לנסח את ההבדלים הפוליטיים בין גוש לגוש. כבר אמרו חז"ל, שהר אינו נפגש עם הר. רק אדם נפגש עם אדם. הציונות שלנו, החיים שלנו, זקוקים עתה לא רק לרוח עוז, אלא בעיקר לרוח־חן וניחומים. והרי לא בשמים הוא להתפלל, שהיד שידעה לכתוב, למשל, פרקים מסוימים ב„מיכאל שלי" — תדע לאחוז ביד המושטת אליה.

כתיבה מתוך בונקר

לפני עשיית שלום עם אויבים, יש לעשותו עם יריבים־לדעה. „קבוצת הסופרים הציוניים" אינה ארגון חלופי ל„אגודת הסופרים העבריים"

בלפור חקק

מאמרו של יוסף מונדי, „המניפסט הציוני" („על המשמר", 27.5.88), בא־חשבון עם „קבוצת הסופרים הציוניים", שקמה במסגרת המועצה הציונית בישראל. הוא אינו נוקב בשמות אלה, שהוא עורך עימם חשבון („לא אזכיר כאן שמות אלה המכנים את עצמם סופרים ציוניים"), אך מגדיר בקצרה את פנייתם לסופרים כ„מינשר אידיוטי", ללא צורך בהנמקה.

זוהי דרך קלה להתמודדות עם מי שהוא רואה כיריבים, והיא הולמת מי שנמצא בתוך בונקר אידיאולוגי ושופט את יריביו מתוך התבוננות דרך חרך צר. לא פלא, איפוא, שטענותיו ברשימה זו הן מסולפות. למעשה, הדגים מונדי במאמרו את אחת התופעות שכנגדן קמה „קבוצת הסופרים הציוניים": שנאת אחים ופסילה אישית.

כמי שיזם והקים את „קבוצת הסופרים הציוניים", קראתי את דבריו וחיפשתי טיעונים עניינים להגיב עליהם. מצאתי רק שנאה. מונדי לא היה בכנס היסוד, וגם את הנאמר בהזמנה לכנס הוא מפרש בצורה מעוותת. היוזמה להקמת הגוף צמחה מתוך נקודת־כאב: החשש מקרע בעם. בחודשים האחרונים התרחב הקיטוב בתוכנו, עד כדי שסע לאומי. כל היוזמות וההתארגנויות היו בדלניות. להערכתי, מצב של העדר סולידריות לאומית עלול להוביל להתפוררות חברתית־לאומית. אם נמשיך להתבצר ולשנוא זה את זה, שום צר לא יממש את רעיונותיו, ויש חשש שזרים יקצרו את פירות המאבק בתוכנו.

אני מודה, שהיו שנים שבהן גם אני שפטתי את יריבי לדעה מתוך בונקר אידיאולוגי. זוהי דרך ללא מוצא. הגיעה השעה לפתוח בדינמיקה של הידברות. לפני שנעשה שלום עם אויבינו, עלינו לעשות שלום עם עצמנו.

כעם עברנו משברים רבים, אך מעולם לא נתנו לספקות ולקונפליקטים להשכיח את העיקר — את ברית הגורל הקושרת אותנו יחד.

מונדי מרשה לעצמו להזכיר רק שם אחד מן הדוברים בכנס שלנו: משה שמיר. איתו הוא עושה חשבון, כאילו תפסו בקלקלתו. הוא אינו מזכיר, שבכנס היסוד הופיע פרופ' ליבוביץ'. הוא מתעלם מהופעתם של הסופר אלי עמיר ופרופ' אליעזר שביד בכנס השני. הרצל, אחי התאום (שותפי ליוזמה זו), ואנוכי נפגשנו עם פרופ' ליבוביץ', והוא השתכנע מכנות כוונותינו, ליצור הידברות בין המחנות. הדיאלוג עימו יימשך, למרות הקושי שלנו לקיים דיאלוג זה.

מונדי עדיין בבונקר, ואינו נכון לשום דו־שיח. כאשר יצא מונדי מן הבונקר (או מן החבית ה„דיוגנסית"), ימצא אותנו נכונים לדו־שיח גם עימו. מבחינתנו, הדיאלוג בינינו לבין עצמנו הוא משמעותי לגורלנו. כולנו הרי יודעים, שקשה לצאת למלחמה ללא קונצנזוס: לא נגיע גם לשלום בלי קונצנזוס בתוכנו. מקובלים עלינו דבריו של חנוך ברטוב („מעריב", 13.5.88): „אין לנו כיוון אחר לחיים יותר בארץ הזאת. לכו ונלכה איש לקראת רעהו".

מונדי טוען, שהקמת „קבוצת הסופרים הציוניים" כמוה כקריאת־תיגר כלפי אגודת הסופרים העבריים: „אם הסופרים הציוניים רואים את הצורך להקים אגודת סופרים ציונית, משמע שיעקב אורלנד (יו"ר אגודת הסופרים) הוא עוכר־ישראל, ומי יודע אולי אפילו תעמולן אש"פיסטי... ברגע שהם מכריזים על עצמם כבעלי ציוניים, הרי הם אומרים לנו ששאר הסופרים הם בוגדים ועוכרי ישראל".

ובכן, לא מיניה ולא מקצתיה. במכתב הראשון, שפרסמנו לפני כנס היסוד (בשבט תשמ"ח), כתבנו בפירוש: „קבוצת הסופרים הציוניים אינה ארגון חלופי לאגודת הסופרים או לפא"ן, כאשר הללו ממלאים את תפקידם בייצוג המקצועי של סופרי ישראל". לא מדובר כאן באגודה אלא בקבוצה התחברות לצורך עשיית מעשים ציוניים באופן התנדבותי וקיום הידברות, שתכליתה לחזק את המכנה הציוני המשותף. חלק גדול מחברי הקבוצה הם חברי אגודת הסופרים (ואני עצמי שימשתי עד לפני שנה יו"ר ועדת ערעורים של האגודה, והרצל חקק היה יו"ר ועדת הביקורת בקדנציה הקודמת — ולתפקידים אלה נבחרנו על־ידי חברי האגודה).

התואר „ציוניים" בא להגדיר את תכלית הקבוצה, ולא בא לפסול אחרים שאינם רוצים לפעול בשורותיה. האם סופר עברי, שאינו חבר באגודת הסופרים העבריים, אינו עברי בשל כך? האם מורה דתי, שלא הצטרף לארגון המורים הדתיים־לאומיים, אינו דתי־לאומי בשל כך?

האשמתו של מונדי, ש„הסופרים הציוניים הללו עסוקים אך ורק בפעילות פוליטית, שאין לה כל קשר לאמנות ולספרות" היא תמוהה. האם ליוצר אסור להיות מעורב בחברה הישראלית ובבעיות העם היהודי, מעבר לעיסוקו היצירתי? האם מונדי עצמו אינו מעורב בשאלות החברה הישראלית? מדוע הוא שולל זכות זו מאנשים, שהוא רואה בהם יריביו?

לסיום: תמוהה הערתו של מונדי, ש„עצם הזכרת שמם (ב„על המשמר") תשמש להם יחסי־ציבור מעולים". לשמחתנו, סגנון זה של פסילה אישית אינו מקובל על מערכת „על המשמר". לפני שנה וחצי פורסם בעיתון זה מאמרנו „הערבי כאח, הערבי כאויב" (ואריה פלגי אף כלל אותו בקובץ „שנת התיקו"). עם צאת ספרי שירינו, פורסם מאמר נרחב על יצירתנו מאת ישראל רינג. להערכתנו, רק דרך של פתיחות ליריב לדעה ושל דו־שיח עימו תוכל לקרב לבבות ולהקטין את השנאה. רק מי שמאמין בדרך זו שותף ל„קבוצת הסופרים הציוניים".

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

סוד ההצלחה שלה

תינוקת בירושה — קולנוע בן־יהודה בתל־אביב

דיאן קיטון והרולד ראמיס

יעל ישראל

1987 היתה שנת היאפים בקולנוע האמריקני, שניסה גם הוא לתפוס ולנתח את ההוויה היאפית החדשה. הגל התחיל ב„סוד הצלחה שלי", בו מייקל ג'יי. פוקס קצר הקומה, כנער בסר שאפתן, מגיע לגמר של מירוץ העכברונים, יושבי גורדי השחקים במנהטן.

„וול סטריט" הוא השני ברשימה המתארכת. מבט אכזר, מנוכר, על שיטות העסקים המלוכלכות של היאפי חסר הרגשות, לכבוש לו מקום בצמרת הפיננסים של רוטב הכספים הגדולים. „משדרים חדשות" — שלישי ולא אחרון — כבר כובש לו מקום בכבוד כסמן של ההוויה היאפית. עובדים קשה, קוצרים בונוסים, חיים ביוקר, אך מגיעים לגמר קצרי נשימה. בלי אפשרות מינימלית להתענג על פירות המאמץ.

מחרים־מחזיקים אחריהם שלושה סרטים נוספים העומדים על סף הקרנה בארץ, והם: „מתחת לאפס" על־פי ספרו של כוכב הספרות היאפית הצעירה, ברט איסטון אליס, בן ה־24: „אורות זוהרים, עיר גדולה", על־פי ספרם של החבר'ה היאפים ג'י מקינרני ותמה ג'נוביץ, שקיבל עיבוד קולנועי עם הפוקס הקומפקטי בתפקיד הראשי. בקרוב גם „מועדון הבליונרים הצעירים", שהוא המשכו של „חברים" — שניהם הטיבו לתאר את התהוות הון היאפי האורבני, הטורפני של שלהי שנות השמונים. זה שקרייריזם דוהר למעלה, משרדים מהודרים, חליפות שלושה חלקים חובה לגברים ונשים, ומשכורת שנתית שסוגרת שש ספרות — הם מסממניו הבולטים.

אף אחד מהסרטים המוזכרים לא התייחס באהדה לתופעה היאפית. כולם מציינים את היאפיזם כתופעה סוציולוגית חדשה בלתי נסבלת, חסרת רגשות, נטולת מוסר בסיסי, שוחקת את האינדווידואל, את האהבה, ואת הקשרים הבינאישיים. כולם טרחו לציין את המחיר האכזר שהצלחה גובה תמורת נגיעה באורות הכרך הנוצצים, תמורת דופלקס מרוהט היטב באיסט סייד במנהטן, ובשביל להיות אחר מאלה שעשו את זה בגדול.

הקומדיה האמריקנית „תינוקת בירושה" (במקור „בייבי בום") של הבמאי־תסריטאי צ'ארלס שייר — מקצינה את התופעה עד גבולות הקאריקטורה. רצים־רצים, עובדים־עובדים, מגיעים בהתנשפות לפגישה חשובה במסעדת יוקרה רק כדי להפסיק אותה למשחק סקווש בקנטרי קלאב בשביל לשמור על הכושר ועל הפיגורה הרקיקה — עוד סמל מעמד חובה ליאפי. 120 שעות משרד בשבוע עבודה, כדי להצליח לסגור את משכורת הענק הנשגבת, זאת כדי שבלילה כבר לא יהיה כוח להתעמלות מיטה. הסקס של גיבורת הסרט „תינוקת בירושה", עם חברה לחיים, אותו וורקוהוליק מגושם ועצבני, מתחיל ב־23.46 ותם במהירות האור ב־23.50. שיא של יאפים, שקבע באחד ממדדי אמונתם, את השעמום מתעלולי המיטה המייגעים והנחותים.

דיאן קיטון, יאפית קטנה בפני עצמה (עם השחקנית של וודי אלן בחלק מסרטיו, ושל וורן ביטי ב„אדומים") היא גיבורת הסרט ג'יי.סי.וויאט. הגברת דילגה בהצטיינות מעל ייל והרווארד הישר לקומה ה־82 של משרדה היעיל בחברת פרסום חובקת עולם. היחודי האישי שלה בבית הוא חברה לחיים, סטיב בוכנר, (הרולד ראמיס) שהמיית תינוקות לא תמיס את ליבו.

גם ג'יי. סי. אינה חולמת על אמהות או רומנטיקה. כקריירסטית־פמיניסטית היא עושה הכל כדי להגיע למעמד הנכבד של שותפה בכירה בפירמה. סגירת חוזה פרסום חשוב עם חברה לעיבוד מזון תסדר לה את זה לכל החיים. היא בטח לא צריכה על הראש את התינוקת הצווחנית והמתוקונת הזו, שנפלה עליה בירושה מבני דודים שנספו בתאונת דרכים, ורצו לתת את ילדתם למשמורת־עד אצל הדודה המזוקנת. בראשית דרכם המשותפת, היאפית הדוהרת מאכילה את ירושתה בגרבר בשעות משרד, מסתבכת עם החיתולים החד־פעמיים, כשהיא מנסה להרכיבם עם איוולייר בנר. וכך, בשיא המירוץ, מפנה מיס יאפית הנמרצת עורף לקריחת מנהטן המדבקת, והולכת להגשים אימהות לאחר שהחבילה הקטנטונת מרככת את ליבה, לב נקבת מנהטן קשוחה.

בכפר הרגוע, בוורמונט המושלגת, במחיצת כפריים תמימים, חישניים, כבדי פה ומשובצי חולצה, היא משנה את מקצב הסטרטם המוהיר של ליבה העירוני, ומתאימה אותו לקצב הרוגע של אהובה הכפרי, אותו מגלם השחקן־מחזאי סם שאפרד, בתפקיד רופא בהמות חושני ושורשי, המציל אותה מחיי מין של ארבע דקות, או שום דבר בכלל, בפרץ סוער של סקס ארצי, הגואל את ירכיה של הגברת מתרדמתה של שנה. שם, בין הנעבכים הכפריים, מוצאת לה האקס־יאפית מעוף חדש לציחצוח חושיה העיסקיים הדקים. יאפית נשארת יאפית גם בכפר. ומקץ מחצית השנה היא מגלגלת ביד חברה משגשגת למזון תינוקות מעודן בשם „תינוקת כפרית", שנמכר במחירים מופקעים לסנובה העירונית שהשאירה מאחור. שם, בכפר, היא מוכיחה שאפשר לנצח את החלום האמריקני גם בדרכים העממיות, המסורתיות, של עבודת כפיים קשה, חריצות ותושייה פשוטה, בלי תעלולי בורסה הרסניים ובלי בליעה בלתי חוקית של חברות הרוסות. רק היא, והתינוקת הכפרית שלה, והגבר הפלגמטי שלה, ולעזאזל — המשכורת השש־ספרתית.

קונצרט ראשון

וירטאוזית ומלהיבה

אביבה שלח

[illegible]

תיאטרון

תיאטרון על פי טופאנו

חנה רוזנטל

נראה שונה לחלוטין, במעט לא שייך: ג'ילברטו טופאנו, המנהל האמנותי החדש של תיאטרון חיפה נתפס כאורח, במסיבת העיתונאים שקיים התיאטרון במלון דן כרמל — לא כמארח. חליפה כהה בתוך קהל של שרוולים קצרים ושל ג'ינס. דיבור שקט בתוך הדרמטיות שמסביב, מלים חגיגיות בחינוך, תרבות, קשר עם העולם הרחב, אצלו הם מושגים ונושאים ללא מרכאות. לא איש נאיבי, אבל גם לא ציני — פשוט השקפת עולם.

השקפות עולם הן מנחה בחייו של האיש הזה, שמוצאו ממשפחת בארונים איטלקים — שותפים במלחמה על איחוד איטליה במאה ה־19. סבו היה שופט בית־הדין העליון האיטלקי. אביו סרג'יו טופאנו היה יוצרו של מגנטורה — זה „ששווה מיליון", ושכתב עליו כ־300 סיפורים ו־6 מחזות, וכן היה עיתונאי, מחזאי, במאי וצייר. אימו, פרימה — בלרינה ושחקנית — עולם אריסטוקרטי שהוליך, כפרדוקס, חשיבה קומוניסטית אצל הבן ג'ילברטו. ילדות בגטו רומא והזדהות עם יהודים בשואה, הוליכו אותו לגיור בשנות ה־60. נישואין לישראלית פתחו שני מסלולי חיים — ישראל ואיטליה. ישראל מקבלת קדימות. הניהול האמנותי של תיאטרון חיפה חשוב לו מבחינה אמנותית ואידיאית, אם כי מנהלו האמנותי של תיאטרון אירופה ו„הפיקולו תיאטרו", ג'ורג'יו סטרהלר — מוכה שישוב. מקומו כסגן מנהל וכבמאי שמור לו.

המהפיכה הצרפתית והשלכותיה

ג'ילברטו טופאנו הוא במאי, אך לא פחות מכך הוא רואה עצמו כמחנך לתרבות, גם לתרבות התיאטרון. תחושה זו מונחת ביסודו של הרפרטואר שקבע לעונה הבאה. משבץ גם את „ענקי ההר" מאת פירנדלו ואת „חיי נישואים" מאת פוגל — שכבר הוחלט עליו על־ידי ההנהלה האמנותית הקודמת, לתוך מסגרת רחבה שסובבת סביב מלאת 200 שנה למהפיכה הצרפתית. האירוע ההיסטורי הזה עומד במרכז הרפרטואר של ה„תיאטר ד'לאוס" — „התיאטרון הצרפתי" בפאריס, בהנהלתו של ג'ורג'יו סטרהלר, במרכוז של ה„פיקולו תיאטרו" במילאנו, „התיאטרון הלאומי הספרדי" ויצטרף לתוכנית גם התיאטרון של גרמניה.

המהפיכה הצרפתית היא תקופה של שבר עולם שנגמר, עולם שמתחיל. פיאודליזם מתחלף בבורגנות ליבראלית, דתיות בחילוניות. שינוי בתפיסת האדם, בתרבותו, במכוניותיו. המחזה הראשון שהציע טופאנו היה „השליחות" של היינר מילר. לדבריו, הגדול, והמתקדם והמעניין שבמחזאי אירופה. ברכט של ימינו. המחזה מספר על שלושה שנשלחו לאיים הקאריביים, לג'מייקה, לגייסם למהפיכה ואשר נכשלו. מחזה שמבחינה ספרותית הוא גדול ועשיר, ואם כי הוא רחוק, הוא בכל זאת אקטואלי מאוד.

„יחסים מסוכנים" מאת כריסטופר האמפטון עוסק בתקופה שלפני המהפיכה. יצירה יחידה במינה במאה ה־19 אומר טופאנו. מייצגת את כל היפה, המעודן של התרבות הצרפתית, דקדנטית ועם זאת גדולה ואלגנטית, מחזה חריף וביקורתי מאוד. טופאנו מציב על ההצגה סימן שאלה. תלוי אם ימצאו תרגום, במאי ושחקנים ברמה המתאימה. הוא עצמו היה רוצה לביים את המחזה הזה, אך לא לפני סוף העונה. עד אז עליו להקדיש את עצמו לעבודה האמנותית של שאר ההפקות, לסייע בעצה ובביקורת.

לאיזון בחר כהצגה יפה ועליזה יותר, שנותנת הזדמנות לשחקנים לגלות וירטואוזיות, „נישואי פיגארו" מאת בומרשה. בזמנו נחשב המחזה למהפכני. משרת שפועל למען עצמו ונוקם באדונו החזק. הבימוי נמסר לקתלינה בוזיאני (זו שביימה את „שטן במוסקווה" בתיאטרון באר־שבע, מצויינת).

„חיי נישואים" של פוגל, שיביים גדליה בסר, עוסק בעולם שלאחר המהפיכה. יהודי מול התרבות הזאת, מול שיאי היופי הפראי של המעמד העליון כבר תוארו אצל רילקה, ו„בעולם של אתמול" של סטפן צוויג.

„בענקי ההר" של פירנדלו, העימות הוא בין האמן, השחקן, איש התרבות לבין הענקים — הבנאים. זו היתה תגובתו של פירנדלו לפאשיזם, לנאציזם — לשולטים. ההצגה הראשונה, מספר טופאנו, הועלתה באופרה שנערכה במלאת שנה למותו של פירנדלו. „הענקים" ישבו בשורה הראשונה — ביניהם מוסוליני, הם שמו לב לפיוס, אך לא שמו לב לכך שמדובר בהם.

דברים אחרים

בהמשך שנת 88' (גלישה לעונה שאחריה) מתוכנן „מפיסטו" של קלאוס מאן, בנו של תומס מאן, בעיבוד של אריאן מנושקין. (תיאטרון באר־שבע יעלה אף הוא את „מפיסטו", אבל על־פי הספר).

כן יועלו „מלך אובו" מאת אלפרד ז'ארי, ו„הדוכסית מגורלשטיין" — אופרה של אופנבך, שעוסקת בשחיתות ב„תקופה היפה" — „בל אפוק". יעלה „סטאלין" של הדרום־אמריקני גאסטון סאלווטורס — דיאלוג שיכורים בין סטאלין הזקן לבין שחקן „המלך ליר", שעדיין לבוש בגדי תיאטרון.

העיסוק במהפיכה הצרפתית ילווה במפגשים, בסרטים, בקונצרטים, בסדנאות ובהרצאות. הצגה קטנה תהיה המהפיכה הצרפתית דרך נאומי רובספייר, דנטון ובעיקר של סיינט ז'וסט — הדמות הכריזמטית של הטרור במהפיכה הצרפתית.

הפקה קיימת, שחביבה עליו, היא זו של „מיסטר בוטר" של דריו פו. הפקה העוסקת באיש העם המלגלג על יסודות התרבות הנלמדים בבית־הספר. פארודיה על השירה ועל הדת של המעמד הגבוה. ישנה התאמה בין מספר הסיפורים הים־תיכוני של אבו־זורדה לבין המשרת הפיאודלי הצפוני של דריו פו.

תוכנית בהרצה היא „ללכת שבי" — עיבודה של ד"ר מרים יחיל־וקס לספרם של עמליה ואהרון ברנע, בימוי — איציק ווינגרטן. לדברי טופאנו, החומר עדיין במצב היולי. מפולת של דברים, שחסרים צורה דרמטית נכונה. טופאנו מבטיח, שההצגה לא תהיה פלאקטית, ואם יראה את מחנה אנצאר על הבמה — יהיה זה כמטאפורה. ישראל כמטאפורה לעולם כולו. ישנו גם פרוייקט משותף לתיאטרון חיפה ולפסטיבל עכו, לא קשור לתקציב החיפאי.

ג'ילברטו טופאנו

התוכנית אמורה להתחיל במקביל ב„חיי נישואים" ו„בנישואי פיגארו". „ללכת שבי" מיד אחר־כך. לפי העיבוד יוחלט על איזו במה יוצג.

בחירותיו של טופאנו — אילו בחר — במחזאות הישראלית הן ניסים אלוני, כנראה „בגדי המלך", חנוך לוין, יוסף בר יוסף — חידוש הצגת „הכבשה" אולי „עת הזמיר" לחיים באר.

טופאנו מבטיח תיאטרון עשוי היטב, לא מסכים לדברים שלומפרים, לא ויזואלים ולא לשוניים, אפילו בנושאים בוערים. טופאנו אינו רוצה בית־תרושת להצגות. לדעתו, חסרים התיאטרונים בארץ קריטריון, והם מחפשים את הסטוץ ואת השלאגר, לא הוא!

ויש לו חלום נוסף, פרוייקט שעדיין לא יודע איזו צורה יקבל ואיזה מיקום. שם זמני: גוטרדמונג — נפילת האלים, קטסטרופה סופית של העולם. מוות בדם ואש. זהו המוטיב העובר במעמקי תרבות אירופה, השבטים הטבטונים הגרמניים, וואגנר, דנונציו. זרם זר, אלילי ואכזרי, שהוליד את הנאציזם ואת הפאשיזם. זרם שהצמיח אולי גם את אורי צבי גרינברג. על זה הוא רוצה לדבר, לחשוף להעלות. לפתח גישה היסטורית־השוואתית, מתמרדת. לדעתו כאמור, אין זהות בלי השוואה, ללא חילופי תרבות מתמידים.

ובאשר לקו הפוליטי, תיאטרון מדבר דרך מטאפורה לא דרך פלאקטים. הוא לא יכול לקחת על עצמו תפקיד של כיכר או של עיתון או אפילו של כנסת, רק תפקיד של תיאטרון כראי של הקהילה וכגשר פתוח לעולם הרחב. לא מעט...

לבמה שתיים, ללכת שבי, והמלך אובו.

לבמה מיוחדת מיועדים המחזות הבאים: „הירח צוחק", ו„המהפיכה" מאת נוריאל טוביאס, שני מחזות קצרים המעלים את הפוליטיקה של היחסים המשפחתיים לדרגה של פיוט והומור. „תאומים" של סמי מיכאל עוסק בשלושה דורות במשפחה חיפאית אמידה יוצאת עיראק, שבראשה סבתא שתלטנית.

„היום האחרון של המעברה בחדרה", כתב יוסי הדר והוא גם מביים. עוסק בבדרטובים מקיסריה שניקלע לביתה של התושבת האחרונה של המעברה בחדרה — כטי המוזקנת. במועדון התיאטרון תועלינה מספר סאטירות אקטואליות. „ועדת ווינוגרד" מאת קובי ניב, עוסק בסיפורה של ועדת חקירה ניצחית. „מילכוד 44", קומדיה עם פזמונים והפרעות מאת אריה סיוון, ואהרון — „חיפה תל־אביב" של מוטקה לבנון ושמעון ישראלי.

מופע

ישנן בנות

יוסי ונונו

לחנן גולדבלט מסתבר יש גם זמן לדברים אחרים מלבד „אחד יותר מדי". מופע חדש בבימויו „נשים קטנות" יתחיל לרוץ בימים הקרובים ברחבי הארץ. מה שהתחיל כפרויקט שיקומי לנערות משכונות שפירא וקריית־שלום, הפך למופע עם תפאורה ותאורה ותלבושות, ויש אפילו קלטת עם השירים ותוכנייה, בקיצור: מופע לכל דבר.

המופע, בהשתתפות 12 נערות, בגילאי 16־18, עוסק בנושא שחרור האשה מנקודת מבטן של נערות מתבגרות, שירים על רכילות הדיאטה והגנה עצמית ועל נערה שהופכת

להקת „בנות בנות" עם חנן גולדבלט

לאישה. את החומר כתב אורן נאמן וכנוסף צירפו את „גב' ליון", „כתור יפה ברחוב" ו„ישנן בנות". המתכונת להקה צבאית, שיר קטע שיר וכו'.

המסגרת הדר־כושר שבו נפגשות הנערות, רובן זמרות לא רעות. את הלחנים והניהול המוסיקלי עשה יאיר קלינגר, שהקפיד לכתוב מוסיקה קצבית, פופית, התוכנית קולחת בהופעה שנכחתי בה (בית־לסין 26/5) היו הרבה מחיאות כפיים (טוב זה לא חוכמה, זו היתה הופעה להורים ומוזמנים), המבחן האמיתי יתחיל כשהמופע ירוץ בפני קהל של קוני כרטיסים. לנושא השיקומי כמעט ואין התייחסות מלבד בקטע „חתול שחור" בביצוע סולו של גורית דנגור, תרשמו את השם, יופי של קול.

משתתפים נוספים שעזרו במלאכה: עופר שפריר — עוזר לגולדבלט בבימוי, רונן חן תלבושות, מאיה זילבר תפאורה, נועה לב תאורה. המנהלת האמנותית מימי לנזכר".

„לבנות הלהקה הוענק כאן ממד חדש בחיים, אשר תרם להתפתחות אישיותן האינדיבידואלית. מסגרת זו מעבר להיותה חממה לפיתוח יצירתי, היא ללא ספק חלון ראווה לכשרונות העתיד בעולם הבידור הישראלי". בלהקה מציינים בסיפוק את מיכל דרושובב, בוגרת הלהקה שהתקבלה ללהקה צבאית, ומנבאים לה עתיד גדול.

איך כתב אורן נאמן: „הראש מתחיל לחשוב על כל מיני דברים שעד היום קראנו בספרים עם ציורים".

מסך ראשון

בסיר הלחץ האירי

גיורא מנור

לבמאית הצעירה והמבטיחה דורית ירושלמי יש כפי הנראה, חיבה מיוחדת לתולדות. היא שביימה, תחילה באוניברסיטת תל־אביב ואחר כך ב„חאן" הירושלמי את המחזה האוסטרי „צייד העכברושים", ועכשיו, במסגרת „תיאטרון הספריה" ברמת־גן, את המחזה של רון הצ'ינסון, „עכברוש בגולגולת".

אבל בזה מסתיים הדמיון בין שני המחזות, כי הפעם מדובר בסמל לפקפוקים המנוקרים בראשו של קצין־משטרה צפון־אירי (מוטי כץ בתפקיד מבריק ומשכנע של חוקר הקירות), בעצם, נפשית לנחקרו, שאותם הוא מנסה לשתול בגולגלתו של אחר סורות. „איש המחתרת הקאתולית, „הקדוש הקטן מבלפאסט", רואש שמו, שהמשטרה הבריטית תפסה עם „חומר" — ולא לגמרי ברור אם מדובר בחומר נפץ מסוג הטי.אנ.טי. או חומר תעמולה — ועכשיו מנסים להפוך את עורו, שמא יסכים להיות למלשין.

למעשה כל המחזה הוא פלש־בק ארוך אחד, כי מתנהלת חקירה איך אירע שהשוטר הבריטי המטופש, ניילור, הניח לשני האירים לשהות לבדם בחדר־החקירות וכשחזר מצא את הפרוחה אחרי שהשוטר „סידר לו את הצורה". כפי שאנו נוכחים משקופיות, המוקרנות כמסמכים לעיני החוקר הבכיר, האריס, שנשלח לחקור את הפרשה.

תפקיד הקצין הבודק הוא המחות המעניין מאלה של יתר המשתתפים, הוא פשוט נחוץ להוות העלילה ותו לא. והששני שישראל טרייטסמן ראה (כמו כולנו, בעצם) יותר מדי „בלשים" בטלוויזיה... הטריק שלו מוכר היטב בתיאטרון האנגלי: בהיעדר סיבה לומר משהו שכתב המחזאי לצרכיו שלו, תתרגז. זה כמעט תמיד עובר, אבל לא לאורך תפקיד שלם.

יונתן דר מרתק בתפקיד קשה מאוד של השוטר המטופש, שכל העת יושב, מקשיב וכמעט לא עושה כלום. לעצב מין מטומטם די חביב שכזה אינו דבר קל. התנועה עצבנית משהו של הזוג משקפי הזהב על חוטמו החינוך הקטן המתגנב לזוויות פיו מדי פעם והאופן בו הוא מסיים כל דיבור או שתיקה ב„סירי" הצייתני־מכאני, יוצרים דמות של ממש מחומר מועט. מגיע לו צל"ש.

לכאורה הדמות המרכזית היא של הפרוחה האירי, איש המחתרת. יעקב מג'אר הוא קטן קומה ואינטנסיבי כנדרש וגם הוא ממלא את שתיקותיו הארוכות בתגובות מדודות היטב, משכנעות. אנחנו חשים היאך הוא מתאמץ בקושי שלא להיגרר אחרי הפרובוקציות של החוקר. ובכל זאת יחסית הוא בלתי חשוב, דמות שאבלונית למדי.

יהודים ואירים ידועים כדברנים ואוהבי להג. אופן הדיבור הציורי של הדמויות המאכלסות את מחזותיו של או'קייסי, למשל, יש בו שפע כאורקי כמעט. המונולוג הארוך המגיע גלים גלים, מרגיע לרתיחה וחוזר של השוטר, הוא אריה ששום מלחין אופרות לא היה מתבייש בה, ומוטי כץ שופע אמצעים קוליים, עד שגם כצופה חשתי ממש לחץ פיזי מטירארה עטירת־סמלים וצבעונית זו. עינוי בעזרת הלשון.

דורי פרנס תרגם את העגה הצפון־אירית לעברית עכשווית, מתקבלת על הדעת, בחוש לשוני מצוין. לא פלא שיש למתרגם הצעיר אוזן טובה ללהג הרחובי הזה, הרי הוא מוסיקאי במקצועו.

התפאורנית טלי יצחקי בנתה בית־סוהר פשוט מכמה קירות ורשת ברזל, אבל המעברים בין תא החקר ומשרדו של הקצין אינם ברורים די צורכם. ייתכן שבימה סתמית, לא מפורטת לשני מקומות ההתרחשות, היתה מועילה יותר במקרה זה.

אבל זה אינו מחזה בלשי של ממש. עיקרו התמונה המייאשת של אלימות נמשכת, בה נחשפת האידיאולוגיה של הרצח והדיכוי, של האכזריות שאינה מופנית דווקא כלפי האוייב אלא גם כלפי חברים לנשק. אלימות שהיא מין סרטן, המכלה את חיי הצעירים המעורבים בה משני צידי המתרס.

וזה, למרבה הצער, מקנה למחזה האירי גוון ים־תיכוני וארץ־ישראלי מובהק. והקירה, המצב, הלא ברור בו נמצאים החוקרים, המבקשים להם „לחץ פיזי מתון" אבל החייבים להישאר במסגרת החוק, כל ההסתבכות בה מתערבלים קאתולים, פרוטסטנטים ובריטים, קרובים בצורה מביכה למה שכתוב כל בוקר בעיתונות אצלנו.

טוב להיות יהודי

נתן גרוס

[illegible]

זאנה ודריקס בעימות לפני הגביע:

זאנה: לא ניגרר אחרי הברוטליות של מכבי

יצחק ויסהוף

— יוסי זאנה, ביום שלישי מצפה להפועל ת"א קרב ולא כל כך משחק?

● זאנה: ראיתי את מכבי ת"א משחקת ברוטלי ומנצחת. אני יכול רק להתפלא על השופטים שאיפשרו לה לשחק כך. אנשים פשוט ברחו מהאיצטדיון. זה הרס לכדורגל. הפועל ת"א לא מפחדת ממשחק מעין זה. גם לנו שחקנים חסונים, אבל לא ניגרר.

— האם יהיה זה משחק של כוח מול כוח?

● זאנה: לא. התשובה שלנו תהיה, אני מקווה, בכדורים ברשת.

— זה הגמר שציפית לו?

● זאנה: מכבי והפועל ת"א הגיעו לגמר בדרך הקשה. דרבי זה

יוסי זאנה — כבר זכיתי בדאבל

דרבי. אני לא מחדש כלום במלים אלה. רצינו להיות בגמר ולא משנה לי מי היריב. כל הבא — ברוך הבא.

— האם הפועל ת"א פייבוריטית?

● זאנה: נכון, אין סיבה שלא ננצח במשחק. אם נהיה טובים — נזכה.

— האם הפועל ת"א שועטת לקראת הדאבל?

● זאנה: זה לא סוד שמדברים על דאבל, על היסטוריה בהפועל ת"א. אני כבר זכיתי בדאבל כאשר שיחקתי בשורות מכבי נתניה בעונת 1976-77. אני מוכן לעבור חוויה דומה גם ביום שלישי.

— דומה כי הקהל דירבן, ודירבן אתכם, לזכייה בדאבל?

● זאנה: לשחק לעיני 35 אלף צופים זה הכיף שיש בכדורגל. [illegible]

● זאנה: שניאור הציב אותי בעמדת בלם אחורי. מי שעוקב אחרי המשחקים העונה רואה את ההתקשמות שיש במשחקי. התפקיד תפור עלי. אני מהווה תחנה אחרונה, ואני מקווה להגיע בתפקיד זה רחוק.

— עד כמה רחוק?

● זאנה: לטופ של הכדורגל, לנבחרת ישראל. גיל 30 הוא גיל-ביניים לבלמים אחוריים. תראה את מורטן אולסן מנבחרת דנמרק שהוא בן 37, וכשיאו. יש עוד דוגמאות ואני מקווה להיות דוגמא מוצלחת נוספת.

דריקס: גם זכייה בגביע לא תכפר על העונה החלשה

— אלי דריקס, למרות כל הצרות, מכבי תל-אביב בגמר?

● דריקס: השמחה שלי כפולה. הצלחנו ליצב את השורות לאחר שהקבוצה היתה ממש מפורקת. לאחר ה-10:0 נגד מכבי חיפה, רצינו לקבור את עצמנו באדמה, אבל לשחקני מכבי יש כנראה אופי. עובדה, נתנו את הנשמה ועלינו לגמר הגביע.

— בגמר תעמוד מולכם האלופה הטריה, ואתם סיימתם בתחתית?

● דריקס: לא משנה המיקום. הגמר יהיה קלאסי. שתי יריבות מושבעות שההיסטוריה במשחקים בין השתיים רצופה המתעות ולכן אין חשיבות למיקום בליגה.

— האם הפועל ת"א טובה יותר?

● דריקס: ברור, הפועל ת"א זכתה באליפות בזכות ולא בחסד. מכבי ת"א סיימה עונה לא מוצלחת, אבל בדרבי אין פייבוריטית. להפועל ת"א יש כלים לנצח, כמו למכבי ת"א, שהיא קבוצה בעלת נסיון במשחקי דרבי. אסור לשכוח שאנו מחזיקי הגביע, ולנו יש הרבה יותר מה להפסיד מאשר להפועל ת"א.

— אם תזכו בגביע תכפרו על העונה החלשה שלכם?

● דריקס: לכפר על העונה החלשה לא נצליח בזכייה בגביע, אך לטובת מוראל השחקנים כדאי שניקח את הגביע.

— בהלם טוענים כי הצלחתם לנצח את שמשון במשחק ברוטלי. האם זה יהיה כך גם נגד הפועל ת"א?

● דריקס: לדעתי, המשחק נגד שמשון לא היה ברוטלי. הוא היה אגרסיבי, אך נדמה לי שהגזימו מעט. שחקני שמשון רצו לשופט לאחר כל עבירה קלה. הם רצו ליצור אוירה של שיפוט נגד מכבי ת"א ובמידה מסויימת הצליחו. עובדה, חי קריים הורחק לאחר שכלל לא ביצע עבירה אלא קיפץ מעל שחקן שמשוני. אני רק שמח כי העליהום עלינו לא גרם לנו להפסיד את המשחק.

אלי דריקס — הגזימו בברוטליות שלנו

מחריף הדו-קרב על הבכורה בליגה בכדוריד

המשחק השלישי בדרבי של ראשל"צ ללא הכרעה — 20:20

● כדוריד

סער פרנקל

במשחק השלישי במגרייד, על אליפות הליגה הלאומית בכדוריד, סיימו אמש בדרבי בראשל"צ קבוצות מכבי והפועל ראשל"צ, בתיקו 20:20, לאחר ששחקני הפועל הוליכו במחצית — 10:12.

בשורות הפועל ראשל"צ לא שיחק הקפטן אליעזר ורד, שייעדר עד סוף העונה בגלל קרע בשריר רגל שמאל, ואילו במכבי ראשל"צ שב לשחק הקפטן יואב דרוקר.

שחקני הפועל גילו עדיפות על יריבהם, והוליכו בכל דקות המשחק. לאחר שער של דורון דיין בפתיחה עלו שחקני מכבי ליתרון — 1:2, משערים של חיים מוכשוביץ ודוד עמר. בהמשך הוליך הפועל — 2:4, 4:6 ובמחצית — 10:12.

במחצית השניה הגדילו שחקני הפועל את יתרונם ל-12:15, ובדקה ה-44 ל-14:17. מכבי הגיבה בשלושער והשוותה ל-17:17, בדקה ה-49.

בדקה ה-58 רכשה מכבי יתרון — 19:20, משער של מוכשוביץ, אך דורון דיין השווה 87 שניות לסיום בשער מרהיב ממרחק של 9 מטר.

שפטו, מצויין, הבין-לאומים נחום זכבצקי ודני נוטמן, לעיני 600 צופים, באולם מכבי ראשל"צ.

● שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 6 (3 במכות 7), מוכשוביץ 4, עמר 3, כנען 2, דרוקר 2, יוסיפוביץ 2 ופופקו 1.

● שערים להפועל ראשל"צ: דורון דיין 8, אלון לוי 3, קושניר 2 (1 במכת 7), רזן 2 (1 במכת 7), רפאלי 2, פרי 2 ואקרמן 1.

המשחק הרביעי יהיה ביום ראשון בהיכל הספורט העירוני בראשל"צ.

הטבלה

1.	הפ. ראשל"צ	3	60-64	3
2.	מכ. ראשל"צ	3	64-60	3

הפועל ראשל"צ: לא רוצים את זינגר

יוסף הכם

יצחק פרנקל, יו"ר מחלקת הכדוריד של הפועל ראשל"צ, יפנה הבוקר למשרדי איגוד שופטי הכדוריד בבקשה שלא לשבץ את השופט הבין-לאומי אבנר זינגר במשחקי קבוצתו עד סוף העונה.

זינגר, ששפט במשחק הגמר-יד השני, שבו ניצחה הפועל — 16:22, הגיש בסיום המשחק, תלונה במשטרת ראשל"צ בטענה שחבר הנהלת הפועל, מנחם ליבוב, איים עליו. ליבוב נחקר אתמול במשטרה.

הפועל רמת-גן בגביע-אירופה

דוד בכר

נצחון שני היקנה אמש לקבוצת הכדוריד של הפועל רמת-גן את המקום השלישי בליגה הלאומית לעונת 1987/88. הרמת-גנים ניצחו באולם ביה"ס בן-גוריון בנתניה את מכבי נתניה — 25:32, לאחר 11:15 במחצית.

בעקבות שני הנצחונות על מכבי נתניה הבטיחו הרמת-גנים את הופעתם בעונה הבאה בגביע ההתאחדות האירופית.

● שערים להפועל רמת-גן: סומך 7; בני גון 5; ג'רא 5; זרמונסקי 5; זיגלר 4; פרוכטר 3; ספרן 1; י"ר כהן ד"ורגן 1.

● שערים למכבי נתניה: [illegible]

שפטו יצחק ברנוויין [illegible], לעיני 150 צופים, בנתניה.

מכבי חיפה החתימה את וולס

יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה היא הראשונה בליגה הלאומית שהחתימה כדורסלן זר חדש לעונה הבאה. זה רוברט וולס, ששיחק לפני שלוש עונות באליצור קרית-אונו, כשזו היתה בליגה הלאומית.

וולס הוחתם לאחר עשרה ימי מבחנים.

הלילה אמור לנחות כדורסלן זר נוסף, מייק קנרי, שהיה אשתקד מלך-הסלים בליגה התורכית.

רון שוחררה תמורת 2000 דולאר

יוסף גלזר

כדורסלנית אליצור ת"א ונבחרת ישראל, זיוה רון, תשוחרר מהפועל חיפה, המחזיקה בכרטיס השחקן שלה, תמורת 5000 דולאר — כך פסק אתמול הבורר, עו"ד אליעזר מרצקי, שדן במשך חודשים ארוכים בסכסוך בין שני הצדדים, שהגיע גם לכתלי בית-המשפט.

סכום השחרור כבר כולל את 3000 הדולאר ששילמה אשתקד אליצור ת"א, כך שרון תהיה שחקנית חופשית תמורת 2000 דולאר נוספים.

קנדה הצטרפה לבראזיל ופורטוריקו

נבחרת הכדורסל של קנדה הצטרפה לבראזיל ולפורטוריקו, ושלושתן ייצגו את היבשת האמריקנית במשחקים האולימפיים בסיאול, בנוסף לאלופה, ארה"ב.

קנדה גברה על אורוגוואי — 70:87 (27:49), ותפסה את המקום השלישי, לאחר שבגמר ניצחה בראזיל את פורטוריקו — 92:101 (45:50).

פלמנגו — [illegible] 1:1

פלמנגו ריו [illegible] המחזיקת גביע אופ"א, סיימו בתיקו 1:1, בטורניר מרובע בטוקיו.

ג'יימס דונלדסון מדאלאס (משמאל) מנסה לנטרל את כוכב הלוס-אנג'לס לייקרס, כרים עבדול ג'אבר (תצלום: איי.פי)

הלייקרס עשו צעד לגמר ניצחו את דאלאס — 102:119

אלופת ליגת האן.בי.איי., הלוס-אנג'לס לייקרס, עשתה אתמול לפנות בוקר צעד משמעותי לקראת הופעה במשחקי-הגמר, כאשר גברה בגמר המערבי על דאלאס-מאבריקס בפורום של לוס-אנג'לס — 102:119, והיא מוליכה 2:3 בסידרת המשחקים "הטוב משבעה".

שחקני הלייקרס הוליכו במהלך המחצית הראשונה כיתרון מכריע — 47:64, כאשר שחקניה גילו אחוז קליעה מרשים — 66.7 לעומת 41.7 של דאלאס.

מג'יק ג'ונסון קלע במשחק רק 13 נקודות, אך חילק 20 אסיסטים. ג'יימס וורטי, הקלעי המצטיין של לוס-אנג'לס, המשיך לצלוף כהרגלו — 28 נקודות. הוותיק קארים עבדול ג'אבאר קלע 21 נקודות.

לדאלאס הירבו לקלוע מרק אגוויאר 31 נקודות: דרק הארפר 19 ורוי טארפלי 18.

לנדל הדיח את מקנרו ברולאן-גארוס

אלוף השנתיים האחרונות במשחקי רולאן-גארוס בפאריס, איוואן לנדל, ניצח אתמול את יריבו הוותיק, ג'ון מקנרו מארה"ב — 7:6, 6:7, 6:4, 6:4, בשלב שמינית-הגמר.

המשחק הושלם אתמול לאחר שהופסק בגלל החשיכה ביום שלישי, כשלנדל הוליך 7:6, 6:7, 2:4.

לנדל, מדורג ראשון, ואילו מקנרו רק במקום ה-16. הפעם היה הניו-יורקי חביב הקהל שעודדו לכל לאורך הדרך, על אף שבכרוז המערכה השנייה צעק על הקוון, מאחר שלדעתו, ולדעת רבים, שגה בהחלטתו.

לנדל ייפגש ברבע-הגמר עם השבדי הבלתי-מדורג, יונאס סוונסון.

"הפיינליסט" מאשתקד, היה הראשון שהעפיל לחצי-הגמר, לאחר שניצח את הספרדי אמיליו סאנשז, המדורג 12, בארבע מערכות — 7:6, 6:7, 3:6, 4:6. המשחק נמשך ארבע שעות.

גראף וסאבאטיני, שייפגשו היום בחצי-הגמר משחקי היחידות, ניצחו ברבע-גמר הזוגות את הצרפתיות סיר וטאנבייה — 1:6, 6:4, 1:6. נאוראטילובה ושרייוור, המדורגות במקום הראשון, גברו על האמריקניות אראמס וגאריסו — 3:6, 2:6.

מאטס וילאנדר ואנדרה אגאסי, בן ה-18 מארה"ב (מדורג 9), ייפגשו מחר בחצי-הגמר לאחר שאגאסי הכניע תוך שעתיים את הארגנטיני בן גילו, גיירמו פרז רולדאן — 2:6, 2:6, 4:6.

מאטס וילאנדר, המדורג שלישי,

סגל ייבדק מחר — לא ישחק כנראה בשבת

יצחק ויסהוף

יעקב סגל, בלם הפועל ת"א, שנפצע שלשום במשחק חצי-גמר גביע-המדינה בכדורגל, נגד מכבי נתניה, ונטש את המגרש יעבור מחר בדיקה רפואית ובבריאה שלא יטול חלק במשחק הליגה המסיים של קבוצתו בשבת, מול בית"ר ת"א.

מנהל הקבוצה, חיים צימר, אמר אמש כי כל יתר השחקנים בריאים וישתתפו במשחק בשבת.

לגבי השוער אריה אלטר, שהורחק על-ידי המאמן יצחק שניאור, ממיפגש השחקנים לפני משחק חצי-הגמר. אמר צימר שהמאמן שניאור הוא שיקבע את עונשו של השוער והעניין ייסגר היום או מחר.

24 אלף כרטיסים נמכרו לחצי-גמר הגביע

כל קבוצה תקבל כ-60 אלף שקל

כל קבוצה שהופיעה שלשום בשלב חצי-גמר גביע-המדינה בכדורגל זכתה בהכנסה של כ-60 אלף שקל.

חשב ההתאחדות לכדורגל, נחום ציפלביץ, אמר אתמול כי נמכרו 24 אלף כרטיסים שהכניסו סכום של 370 אלף שקל.

חשב ההתאחדות הוסיף כי למשחק הגמר בין מכבי והפועל תל-אביב, שיהיה ביום שלישי באיצטדיון ברמת-גן, לא יועלו מחירי הכרטיסים, וכי הוא מצפה לקהל של למעלה מ-30 אלף איש. מחירי הכרטיסים יהיו 10 שקלים לחיילים ונוער ו-25 ש"ח במקומות המרכזיים של האיצטדיון.

במשחקים בין-ארציים אמש באירופה:

צ'כוסלובקיה — דנמרק 0:1 נורבגיה — אירלנד 0:0

נבחרת הכדורגל של דנמרק איכזבה אמש בקופנהאגן, במשחק-מבחן לקראת פתיחת גמר אליפות אירופה, בסוף השבוע הבא בגרמניה, כשנוצחה ע"י צ'כוסלובקיה — 1:0.

שער הנצחון לצ'כוסלובקיה הובקע כבר בדקה ה-11 מרגלי לבוש קרניק. 24 אלף צופים דניים חזו לאחר-מכן במאמצי כדורגלני דנמרק להשוות אולם לא הצליחו בכך.

נורבגיה — אירלנד 0:0

נבחרת נוספת שהגיעה לגמר אליפות אירופה ואיכזבה אמש היתה אירלנד במשחקה באוסלו, כשנפרדה בתיקו 0:0 נגד נורבגיה.

אירלנד החטיאה שתי הזדמנויות מצויינות ושער אחד לזכותה נפסל. שתי הנבחרות גילו משחק מאופק והצופים באיצטדיון באוסלו נאלצו להמתין יותר מחצי שעה, בגשם שוטף, עד שהאירים החמיצו הזדמנות ראשונה.

הקפטן האירי, פרנק סטייפלטון, לא הרשים והוחלף אחרי 60 דקות ע"י טוני קאסקרינו.

בריה"מ — פולין 1:2

ברית-המועצות ניצחה אמש במוסקבה את פולין — 1:2, לאחר שפיגרה 1:0 במחצית.

ג'קאנובסקי העלה את פולין ליתרון, אולם ליטובצ'נקו השווה ופרוטאסוב כבש את שער הנצחון בבעיטת-11.

וולס — מלטה 2:3

בואלטה גברה וולס על מלטה — 2:3, לאחר שפיגרה במחצית 2:1.

לוולס הבקיעו: הורן (9), יוז (35) וראש (47). למלטה: בוסטיל (15), (21). רק 7000 צופים חזו במשחק.

שבדיה — ספרד 1:3

שבדיה הפתיעה אמש בסלמנקה כשהכניעה את ספרד — 1:3.

את השער הראשון הבקיע הספרדי אמיליו בוטראגנו, בדקה ה-14, אך לאחר-מכן כבשו השבדים שלושה שערים ע"י יואקים נילסון (22), רניס שילר (43) ומאטס מאגנוסון (48), לעיני 26 אלף צופים.

הולנד — רומניה 0:2

הולנד ניצחה אמש את רומניה 0:2, במשחק ידידותי באמסטרדם.

את השערים להולנד הבקיעו: ג'ון בוסמאן (3) ווים קיפט (53), לעיני 12 אלף צופים.

דינו זוף ינהל את יובנטוס

דינו זוף, השוער הוותיק שהוביל את איטליה לזכייה בגביע העולמי במדריד ב-1982 נתמנה אתמול כמנהל קבוצת טורינו מהליגה הראשונה באיטליה.

דינו זוף, ששיחק 11 שנים ביובנטוס, עד לפרישתו ב-1983 יקבל את תפקידו של דינו מאריי.

ליובנטוס היתה השנה עונה מאכזבת, והיא סיימה רק במקום ה-6. היא עלתה למשחקי גביע אופ"א בעונה הבאה רק לאחר שניצחה את יריבתה העירונית טורינו בבעיטות-11 מטר.

● בתום הקטע השישי בג'ירו האיטלקי באופניים מוליך האיטלקי מאסימו פודנזאנה כשהוא מקדים ב-45 שניות את בריארצו פרנקו קיוצ'יולי.

סבוניס מקבל טיפול ב...אטלנטה

ארוידס סבוניס, שחקן חציר של ז'אלגיריס קובנה ונבחרת ברית-המועצות, הנחשב לטוב באירופה בתפקידו, נמצא בטיפול רפואי בקבוצה המקצועית האמריקנית, אטלנטה-הוקס.

סבוניס כמעט שלא שיחק בעונה שעברה. מזה שנתיים הוא סובל בגיד-האכילס שלו. הוא הגיע לארה"ב עם רופאו הפרטי מליטא, נסטוביס ויטקוס, שטיפל בו בשנים האחרונות.

המקרה של סבוניס הוא יוצא דופן, שהרופאים בברית-המועצות לא הצליחו להתגבר עליו שכן הגובה והמשקל מפריעים להחלמה. גובהו של סבוניס — 2.22 מ' ומשקלו 120 ק"ג.

סבוניס ישהה באטלנטה עוד כחודשיים.

פורטלנד, גם היא בליגת האן.בי.איי., בחרה לפני שלוש שנים את סבוניס ב"דראפט" הראשון. זוהי בחירה סמלית שכן היה ברור שברית-המועצות לא תשחרר את בכיר שחקניה.

אטלנטה תקיים בין ה-2 ל-13 ביולי שלושה משחקים בברית-המועצות, בנוסף אחר במוסקבה נגד הנבחרת הסובייטית.

כדורסלן אחר של בריה"מ, ולאדימיר זינגלו, יהיה השחקן הראשון שישחק בעונה הבאה מחוץ לארצו. הוא יופיע בספורטינג ליסבון הפורטוגלית, ויקבל בין 500-600 דולאר (כמובן, בלבות) לחודש.

כבר נקבע לוח המשחקים בעונת 89-1988

הדרבי הת"א — במחזור ה-9

● כדורסל

הדרבי התל-אביבי בכדורסל, בין האלופה, מכבי ת"א, לסגניתה, הפועל ת"א — יתקיים במחזור ה-9 בליגה הלאומית בעונת 1988-89.

אתמול פורסם לוח המשחקים, בלי שיצויינו תאריכים. אלה טרם נקבעו סופית וחייבים אישור נשיאות איגוד הכדורסל.

מכבי ת"א תארח את הפועל חולון במחזור ה-4 ותשחק בגליל במחזור ה-7.

מחזור 1
מכבי ר"ג — מכבי ראשל"צ
הפועל ת"א — מכבי חיפה
הפועל גבת — מכבי ת"א
אליצור רמלה — גליל-עליון
הפועל חיפה — אליצור נתניה
הפועל חולון — הפועל ירושלים

מחזור 2
מכבי ראשל"צ — הפועל ירושלים
אליצור נתניה — הפועל חולון
גליל-עליון — הפועל חיפה
מכבי ת"א — אליצור רמלה
מכבי חיפה — הפועל גבת
מכבי ר"ג — הפועל ת"א

מחזור 3
הפועל ת"א — מכבי ראשל"צ
הפועל גבת — מכבי ר"ג
אליצור רמלה — מכבי חיפה
הפועל חיפה — מכבי ת"א
הפועל חולון — גליל-עליון
הפועל ירושלים — אליצור נתניה

מחזור 4
מכבי ראשל"צ — אליצור נתניה
גליל-עליון — הפועל ירושלים
מכבי ת"א — הפועל חולון
מכבי חיפה — הפועל חיפה
מכבי ר"ג — אליצור רמלה
הפועל ת"א — הפועל גבת

מחזור 5
הפועל גבת — מכבי ראשל"צ
אליצור רמלה — הפועל ת"א
הפועל חיפה — מכבי ר"ג
הפועל חולון — מכבי חיפה
הפועל ירושלים — מכבי ת"א
אליצור נתניה — גליל-עליון

מחזור 6
מכבי ראשל"צ — גליל-עליון
מכבי ת"א — אליצור נתניה
מכבי חיפה — הפועל ירושלים
מכבי ר"ג — הפועל חולון
הפועל ת"א — הפועל חיפה
הפועל גבת — אליצור רמלה

מחזור 7
אליצור רמלה — מכבי ראשל"צ
הפועל חיפה — הפועל גבת
הפועל חולון — הפועל ת"א
הפועל ירושלים — מכבי ר"ג
אליצור נתניה — מכבי חיפה
גליל-עליון — מכבי ת"א

מחזור 8
מכבי ראשל"צ — מכבי ת"א
מכבי חיפה — גליל-עליון
מכבי ר"ג — אליצור נתניה
הפועל ת"א — הפועל ירושלים
הפועל גבת — הפועל חולון
אליצור רמלה — הפועל חיפה

מחזור 9
הפועל חולון — מכבי ראשל"צ
הפועל ירושלים — הפועל חיפה
אליצור נתניה — אליצור רמלה
גליל-עליון — הפועל גבת
מכבי ת"א — הפועל ת"א
מכבי חיפה — מכבי ר"ג

מחזור 10
מכבי ראשל"צ — מכבי חיפה
מכבי ר"ג — מכבי ת"א
הפועל ת"א — גליל-עליון
הפועל גבת — אליצור נתניה
אליצור רמלה — הפועל ירושלים
הפועל חיפה — הפועל חולון

ויליאמס חתם בחולון — קסלר המאמן

יצחק ויסהוף

ארל ויליאמס והמאמן מרווין קסלר יהיו בעונה הבאה בהפועל חולון.

אתמול הודיע קסלר כי הוא חוזר לאמן את הקבוצה, וגם החוזה עם ארל ויליאמס, ששיחק בשתי העונות האחרונות באליצור נוהדור רמלה, נחתם.

כעוזרו של קסלר ישמש הכדורסלן הבין-לאומי לשעבר, סטיב קפלן.

הפועל ת"א: אין מי שיכסה סכום של 100 אלף שקל...

יצחק ויסהוף

שני אנשי העסקים, אריה גורי ואפרים בידרמן, אמורים לתת היום תשובה לאנשי הפועל ת"א אם הם מוכנים ליטול על עצמם את ניהול קבוצת הכדורסל בעונה הקרובה.

בידרמן וגורי קיבלו אתמול מסמכים על מצב הקבוצה בעונה האחרונה, ומזכיר הפועל ת"א, מאיר ברנשטיין, אמר אמש כי הוא מקווה שהתשובה תהיה חיובית.

אתמול נודע כי הפועל ת"א חבה לשחקני הקבוצה סכום של 60 אלף שקל ולספקים שונים עוד 40 אלף שקל. מבית-ברנר נמסר כי מועצת פועלי ת"א לא מוכנה לשלם חוב זה, ובשלב זה נראה שאין פתרון לסכום המדובר.

שיינר ישפוט ביבנה ופרוסט ינהל המשחק בשעריים

יצחק ויסהוף

משחקי הפלייאוף העליון בליגה הלאומית והארצית בכדורגל יסתיימו בשבת כאשר המתח והעניין יתרכזו בליגה הארצית, במשחקים בהם יהיו מעורבות, הפועל טבריה והפועל חיפה, שאחת מהן תצטרף להפועל ירושלים, בעלייה לליגה הלאומית.

במשחקה של הפועל טבריה ביבנה, נגד מכבי יבנה, ישפוט יעקב שיינר ובמשחק ברחובות שבו תארח מכבי שעריים את הפועל חיפה ישפוט אריה פרוסט. שני המשחקים אלו, כמו יתר משחקי השבת, למעט המשחק בין הפועל חדרה והפועל יהוד (11), ייערכו בשעה 5. במשחק בחדרה ישפוט שלמה יוסף.

במשחק בין הפועל רמת-גן והפועל ירושלים ישפוט שבתאי יחבס.

בליגה הלאומית ישפטו: הפועל כפר-סבא — הפועל חולון (ראובן סוהיל); הפועל פ"ת — שמשון ת"א (בני כהן); הפועל באר-שבע — מכבי נתניה (יהושע לויה); בית"ר ת"א — הפועל ת"א (יצחק רוזנברג).

● החלוץ הארגנטיני הבין-לאומי, חורחה ואלדאנו, בן ה-32, שסבל מדלקת כבד וכתוצאה מכך נוטרל בעונה שחלפה, אמר במדריד, כי החליט לפרוש מפעילות, כדי לקבל תפקיד כחלק מקבוצת המאמנים במועדון המפואר, ריאל מאדריד.

נפטר אריה ברוכיאלי — גם אחיו נפטר באותו יום

אריה ברוכיאלי, בן 86, מי ששימש במשך כ-15 שנה מזכיר הפועל ירושלים, נפטר לפנות-בוקר, ואחיו משה, צעיר ממנו במספר שנים, נפטר גם הוא באותו יום.

שניהם הובאו אתמול למנוחת עולמים, בהלוויה אחת, בירושלים. אריה לקה באירוע מוחי לפני מספר חודשים, ומאז לא שב לאיתנו. גם אחיו לקה באותה מחלה.

מחזיק תיק הפועל ירושלים ודובר ההסתדרות בבירה, חיים ממן, אמר עם היוודע דבר מותם כי הפועל ירושלים איבדה דמות ססגונית ומיוחדת בהווי הספורט והכללה בירושלים. הפועל ירושלים ומועצת הפועלים ימצאו את הדרך להנציח את שמם.

בהלוויה השתתפו המונים וספד להם אלי סופר, מרכז אגודת [illegible] התעשייה בהסתדרות בירושלים. (עתים)

דינאמו אלופת מזרח גרמניה

קבוצת דינאמו מזרח-ברלין, זכתה בפעם העשירית באליפות מזרח גרמניה בכדורגל, לאחר שניצחה במחזור ה-26 והאחרון, את פורברטס פרנקפורט על האודר 0:1.

פרברסס וסטאהל ריזה, שסיימו במקומות 13 ו-14, נשרו לליגה השניה.

אוסטריה ניצחה בדרבי הוינאי

בדרבי הגדול בליגה האוסטרית שהיה במחזור ה-34, ניצחה אוסטריה וינה את האלופה ראפיד 1:2.

לראפיד 50 נקודות והיא מקדימה בשבע נקודות את אוסטריה.

שטורם גראץ במקום השלישי (41) נוצחה על ידי טירול 4:2. גאק ווינה נפרדו ב-1:1.

בדרבי וינאי נוסף, גברה ספורטקלוב על אדמירה ואקר 2:3.

אין כרטיסים לאוהדים האנגלים

מכירת כרטיסים למשחקי נבחרת אנגליה בכדורגל לא יוצעו ביום התחרות, כדי למנוע בעיות עם הקהל — כך מסרה הוועדה המארגנת.

המשחק הראשון של נבחרת אנגליה יהיה ב-12 ביוני, נגד אירלנד בשטוטגרט, ומשחקה השני ב-18 נגד בריה"מ.

90 אחוז מ-883 אלף הכרטיסים ל-15 משחקים נמכרו עד כה. משקאות חריפים לא יימכרו באיצטדיונים בעת המשחקים.

מקנרו ואגאסי בגביע-דייוויס

ג'ון מקנרו, בן ה-29, ואנדריי אגאסי, בן ה-18, נבחרו לייצג את ארצות-הברית בגביע-דייוויס, נגד ארגנטינה, שיהיה בחודש יולי. המנצחת תעפיל לבית-העליון.

קן פלאך ורוברט סגוסו ימשיכו לייצג את ארצות-הברית במשחקי הזוגות.

הקרב ג'ונסון — לואיס מוטל בספק

המיפגש הראשון מתוך השלושה בין הקנדי בן ג'ונסון והאמריקני קארל לואיס, שנועד ל-27 ביוני בפאריס, מוטל עדיין בספק, בגלל פגיעה בשריר רגלו של ג'ונסון, השיאן העולמי ב-100 מטר (9.83).

בן ג'ונסון נפגע בשריר רגלו לפני כשבועיים, בעת הריצה למרחק 100 מטר בטוקיו, ונאלץ לפרוש כעבור 40 מטר.

סוכנו של הרץ הקנדי אמר במדריד, כי אלוף העולם מקווה להחלים ולהיות כשיר לתחרות הראשונה נגד לואיס בפאריס.

אירופה נערכת לקראת משחקי גרמניה

צ'ארלטון נגד אנגליה כוכבי דנמרק פצועים

נבחרת דנמרק על שלל כוכביה – הפעם הרכב צעיר!

שבח בן-גבריאל

אליפות אירופה השמינית בכדורגל תיפתח ב-10 ביוני בדיסלדורף, כשהמארחת, מערב-גרמניה, תתמודד עם איטליה. באליפות זו משתתפות שמונה נבחרות, שבע מהן שתפסו את המקומות הראשונים בבתים המוקדמים, בעוד שמערב-גרמניה העפילה אוטומטית לגמר, בהיותה המארחת. עד כה זכתה מערב-גרמניה פעמיים בתואר האליפות (1972-1980).

ברית-המועצות היתה הראשונה שנטלה את הכתר האירופי ב-1960, בנצחה במשחק-הגמר את יוגוסלביה, בפאריס — 1:2, לאחר הארכה.

כעבור ארבע שנים, במדריד, זכתה ספרד, שניצחה בגמר את ברית-המועצות — 1:2.

איטליה היתה הנבחרת השלישית שהתכבדה בתואר הנכסף, כשניצחה בגמר 1968, ברומא, את יוגוסלביה — 2:0, במשחק-גמר חוזר. בגמר הראשון נפרדו השתיים בתיקו 1:1 (אז עדיין לא נקבע בתקנון בעיטות-11).

ב-1972 הכניעה מערב-גרמניה את ברית-המועצות, בגמר בבריסל — 0:3, וב-1976 עשתה זאת נבחרת צ'כוסלובקיה, שגברה בגמר, בבלגראד, על מערב-גרמניה — 3:5, בבעיטות-11, לאחר שבתום 120 דקות לא הושגה הכרעה — 2:2.

ב-1980 שוב היתה מערב-גרמניה הזוכה, כשניצחה בגמר ברומא, את בלגיה — 1:2, ואילו ב-1984 נטלה נבחרתה המצויינת של צרפת את הכתר, כשגברה בגמר בפאריס על ספרד — 0:2.

מתוך שש הנבחרות שזכו בתארים מאז 1960, העפילו הפעם לגמר: בריה"מ, מערב-גרמניה, ספרד ואיטליה.

שמונה הנבחרות המתמודדות על הכתר חולקו לשני בתים: בית 1 — מערב-גרמניה, איטליה, דנמרק וספרד. בית 2 — אנגליה, הולנד, אירלנד וברית-המועצות. שתי הראשונות מכל בית יעלו לחצי-הגמר. משחק-הגמר יתקיים ב-25 ביוני במינכן.

המשחקים, בשלבים המוקדמים, יתקיימו בהאנובר, המבורג, גלזנקירכן (מגרשה של שאלקה-04), שטוטגרט ופרנקפורט.

בריידי עוזר מאמן

לאירלנד תהיה זו הופעת-בכורה באליפות אירופה, והיא חייבת תודה על כך למנהלה האנגלי, ג'קי צ'ארלטון, שידע לרכז את כוכביה המופיעים בקבוצות האנגליות ולהקים צוות שחקנים המכיר היטב איש את רעהו.

רצה הגורל ואירלנד תקיים את מיפגשה הראשון מול השכנה הגדולה, אנגליה, ב-12 ביוני בשטוטגרט. ג'קי צ'ארלטון, בלם נבחרת אנגליה, שזכתה בגביע העולם ב-1966 בלונדון, ינסה לשבש את מערכי ההתקפה האנגלית, המבוססת על "שלושת המופלאים" — ג'ון בארנס, גרי ליניקר ופיטר בירדסלי.

לצ'ארלטון יש בעיות בסגל, על-אף שאירלנד ניצחה בשבעת המשחקים האחרונים שלה כשפולין היתה הקורבן האחרון, אותה ניצחו האירים בדאבלין — 0:3.

משורות אירלנד ייעדר הקפטן ובעל שיא ההופעות בנבחרת, ליאם בריידי, המככב בשורות וסטהאם. הוא הושעה לשני משחקים באליפות זו (עונשו הופחת מארבעה משחקים), בעקבות הרחקתו במשחק נגד בולגריה, באותה מסגרת, אשתקד בדאבלין. רק אם אירלנד תצליח להעפיל לחצי-הגמר, אז יותר לבריידי להשתתף. בינתיים התמנה הקשר הנפלא כעוזרו של ג'קי צ'ארלטון, בניהול הנבחרת בגרמניה.

בנוסף לכך סובלת הנבחרת האירית מפציעותיהם של כמה שחקני-מפתח, כמו הבלם מרק לורנסון מליברפול, שלבש יותר מ-40 פעם את המדים הירוקים של הנבחרת. לורנסון נפגע קשה בעקבו, ונוטרל ברוב שלבי העונה. בעקבות-כך הודיע על פרישתו מפעילות ומנסה כוחו בניהול. הוא נטל את ניהול אוקספורד האנגלית, חודש לפני תום העונה ולא הצליח להושיעה. היא נשרה לליגה השנייה.

כך גם החלוץ הפורה, פרנק סטייפלטון, שחזר מאיאקס אמסטרדם, לא השתלב, אבל כבר במשחקיו הראשונים בליגה האנגלית, בשורות דרבי, נפצע ונאבק עתה על מקומו בנבחרת במשחקים במערב-גרמניה.

למזלו של ג'קי צ'ארלטון הצליחו שני השחקנים שבחר במקומם בהופעתם הראשונה. הכוונה לקשר ג'ון שרידאן, שיתפוס את מקומו של בריידי, והחלוץ דייוויד קלי, במקומו של סטייפלטון (כבש שלושער השבוע והעלה את קבוצתו האנגלית וולסול לליגה השנייה). השניים היו מעורבים בשערים שהובקעו לרשת פולין.

כחוד האירי מופיע גם ג'ון אולדריג' מליברפול, סגן מלך-השערים בליגה האנגלית, כשבקישור משחק רוני וילאן מליברפול.

צ'ארלטון אמר: "איני מתכוונן לזכות בכתר, אבל דבר אחד צריך להיות ברור: ליריבותינו יהיה קשה לנצח את בחורי".

דנמרק פצועה

נבחרת נוספת שיש לה בעיות פציעה היא דנמרק, שתהיה לה הופעה שלישית, שנייה ברציפות, בשלבי הגמר. הופעת הבכורה שלה היתה ב-1964 בספרד, כשתפסה את המקום הרביעי, אחרי ספרד, ברית-המועצות והונגריה. היא הפסידה בחצי-הגמר לסובייטים — 3:0.

באליפות הקודמת, בצרפת, סברו פרשנים שנבחרת דנמרק תופיע בגמר לאחר שהקדימה את אנגליה בבית המוקדם בנקודה אחת, והביסה את יוגוסלביה — 0:5 בשלבי-הגמר, אולם הדנים, הוגרלו בבית אחד עם צרפת, הפסידו — 1:0, משערו של מישל פלאטיני.

הדנים ניצחו באותו בית את בלגיה 2:3 ועלו לחצי-הגמר אך הפסידו לספרד 5:4 בבעיטות-11, לאחר 1:1 בתום 120 דקות.

הפעם עלו הדנים לגמר כשהקדימו את צ'כוסלובקיה, אבל לא זהרו במשחקיהם. הם כבשו רק ארבעה שערים בששת משחקיהם, ולא הרשימו גם במשחקי-הידידות בזמן האחרון: הפסידו 1:0 לאוסטריה בוינה, וסיימו 2:2 עם הונגריה בבודפשט.

ספ פיונטק, מאמנה המערב-גרמני של דנמרק, מודאג מגל הפציעות שפקד את שחקניו. שבעה מהסגל הוותיק סובלים מפציעות, ביניהם המגן-קשר יאן מולבי מליברפול, שנוטרל תקופה ארוכה; כך גם חלוץ יובנטוס האיטלקית, מיכאל לאודרופ, שרוב העונה היה פצוע ולראשונה בקריירה שלו לא הבקיע אפילו שער אחד לרפואה. לאחרונה נוסף לרשימת הפצועים גם הקשר פרנק ארנסן, בן ה-31 מפיליפס איינדהובן, שלא שותף בגלל עובדה זו בגמר גביע-אירופה לאלופות. שני ותיקים אחרים הנאבקים על הכללתם בסגל, החלוץ הנפלא פרבן אלקייר והקשר קלאוס ברגרן, בני ה-30, סיימו את העונה באיטליה כשהם פצועים. המגן סורן בוסק מספורטקלוב וינה שב לפעילות לאחר שהיה שבעה חודשים מנוטרל בגלל ניתוח בעקבו.

כוכב ותיק ומנוסה, ייספר אולסן ממנצ'סטר-יונייטד, עלול להיות בחוץ בגלל כושרו הלקוי, ופיונטק כבר רמז כי ייצא למערב-גרמניה עם כוח בריא ורענן. "לא חסרים לי שחקנים מוכשרים בדנמרק". בלית-ברירה יטיל המאמן הגרמני לקרב את הצעירים המוכשרים בתוספת כמה ותיקים. הוא הזכיר את החלוץ המהיר של סרבט ג'נבה, ג'ון אריקסון.

פיונטק סומך בעיקר על נסיונו הרב של סורן לרבי היודע להשקיע כל מאמץ, כפי שעשה בכל הופעותיו בנבחרת ובאחרונה בשורות פיליפס איינדהובן, אלופת אירופה ובעלת הדאבל בהולנד.

שאיפתם העיקרית של הדנים לגמול לספרד על המפלה הצורבת שספגו לפני שנתיים בגביע העולמי במכסיקו — 5:1.

הקשיש בחבורה, הקפטן מורטן אולסן, בן ה-38, מקבוצת קלן, מקווה להיות כשיר עד לפתיחת המשחקים ולסייע לנבחרתו להעפיל לחצי-הגמר. אם אכן כך יהיה יחגוג אולסן את הופעתו ה-100 בנבחרת.

גרמניה ויוגוסלביה השלימו 16 הנבחרות שישחקו בסיאול

נבחרות הכדורגל האולימפיות של מערב-גרמניה ויוגוסלביה העפילו למשחקים האולימפיים בסיאול, ובכך נקבעו 16 הנבחרות שיופיעו בחודש ספטמבר בדרום-קוריאה.

מערב-גרמניה הכניעה בדורטמונד את רומניה 0:3, כש"מלך השערים" בבונדסליגה, יורגן קלינסמאן, כבש צמד בדקות 56 ו-72. ולפראם ווסקה הבקיע בדקה ה-37. שניהם נכללים גם בסגל הגרמני באליפות אירופה שתיפתח ב-10 ביוני בדיסלדורף.

בוולפסברג ניצחה פינלנד את אוסטריה 0:2, אולם מכית זה הבטיחה יוגוסלביה את עלייתה לסיאול, כשהקדימה בנקודה את צ'כוסלובקיה.

הגרלת המשחקים תתקיים ב-8 בחודש בסיאול.

16 הנבחרות הן: מערב-גרמניה, איטליה, שבדיה, ברית-המועצות, יוגוסלביה, ארגנטינה, בראזיל, מכסיקו, ארה"ב, ניגריה, זמביה, תוניסיה, אוסטרליה, עיראק, סין ודרום-קוריאה המארחת.

האלופה מלוס-אנג'לס, צרפת, לא תשחק אוטומטית בסיאול, והוועדה קבעה חמש נציגות מאירופה, ואילו הצרפתים הפסידו במוקדמות.

16 הנבחרות ישובצו לארבעה בתים והמשחקים הראשונים יחלו ב-17 בספטמבר בערים קוואנג'ו, פוסאן, טאגו וטאג'ון.

באיצטדיון האולימפי בסיאול יתקיים משחק חצי-גמר אחד, ב-27 בספטמבר, המשחק על המקום השלישי וכעבור שלושה ימים משחק-הגמר, ב-1 באוקטובר. משחק חצי-הגמר השני יהיה בפוסאן.

רקטור אונ' חיפה: יתכן שערבים יקבעו מי יהיה ראש הממשלה הבא

שלמה גלזר

רקטור אוניברסיטת חיפה, פרופ' גבריאל בן דור, חוזה מצב, שבו הקול הערבי יקבע בבחירות הקרובות מי יהיה ראש הממשלה.

לדבריו, כ־30 אחוז מערביי ישראל, הבוחרים ארבעה־חמישה חברי כנסת, טרם החליטו איך יצביעו ואם יחליטו לתמוך במפלגה ציונית, הם עשויים להכריע את הכף. בהרצאה שנשא ביום עיון אתמול בבית ההארחה גינוסר, לזכרו של יגאל אלון: "ערביי ישראל, בין הזהות לניכור", הציג פרופ' בן דור נתונים על התנהגותם הפוליטית של ערביי ישראל והתמורות שחלו בה.

ממחקרים אלו עולה, כי 85 אחוז מערביי ישראל מגדירים עצמם כפלשתינים ואילו 50 אחוז רואים עצמם כישראלים. מנתון זה משתמע, שרבים אינם רואים סתירה בין שתי הזהויות.

פרופ' בן דור ציין, כי כמחצית מערביי ישראל רואים באש"ף את מנהיגם וכ־25 אחוז מהם מתכחשים לזכות קיומה של המדינה.

הוא הצביע על השינויים שחלו בדפוסי ההצבעה של ערביי ישראל מאז קום המדינה. בכנסות הראשונות הצביעו 90 אחוז מהם לכנסת — שיעור הצבעה שאין לו תקדים בקרב מיעוטים בעולם כולו. אחוז זה ירד ל־70 אחוז בכנסות האחרונות, ירידה המוסברת כאקט של מחאה וחוסר נכונות להכיר במדינה ובשיטה הפוליטית שלה.

מתמיכה של 90 אחוז מהמצביעים במפלגות ציוניות, נרשמה ירידה של 50 אחוז.

"משהו פגום באופן יסודי במערכת היחסים בין יהודים וערבים בחברה הישראלית", אמר בן דור. "אנו נמנעים מדיון אמיתי בשאלה המרכזית: האם אפשרי להעניק דו קיום ושוויון אמיתיים לערבים במדינה יהודית וציונית". זאת, בפרט במצב הבלתי טבעי שבו 17 אחוז מאזרחי המדינה אינם משרתים בצבא ההגנה שלה.

כראיה לכך, ציין בן דור את העובדה, שממשלת ישראל לא קיימה במשך 40 שנות המדינה אפילו דיון אחד בבעיות היסוד של האוכלוסיה הערבית. לדעתו, יש לקיים דיאלוגים ברמות הגבוהות ביותר, ולנסח אמנה חברתית חדשה בין יהודים לערבים, כדי להגיע להבנה ודו קיום.

ד"ר מחמוד עבאסי הסכים בדבריו עם פרופ' בן דור, כי האינתיפאדה חידדה והעלתה על פני השטח את כפל הנאמנויות של ערביי ישראל. בפרוץ המהומות אמר, היתה גם התפרעות במחנה פליטים בירדן. חוסיין הגיב בכוח, 18 איש נהרגו ו־30 נפצעו ומאז יש שם שקט. "שלא יהיו שום הבנות", אמר ד"ר עבאסי, "איני תומך בפעילות כזאת — אבל חשוב לדעת כי לדמוקרטיה יש מחיר".

הנדסאי וטכנאי ההסתדרות לא יסיירו בדרום אפריקה

שלמה מלוצקי

בעקבות מכתב מחאה ששלח נועם סלע, דובר שס"י (שמאל סוציאליסטי ישראלי — חלק מסיעת חד"ש בהסתדרות), בוטלו ארבעה סיורים מקצועיים לדרום אפריקה, שתוכננו לחברי קרן ההשתלמות להנדסאים וטכנאים של ההסתדרות.

בחוברת הקרן, שהופצה באלפי עותקים בקרב חבריה, פורסמה הצעה להשתתפות בסיורים בני 22 יום, במה שנועם סלע מתאר במכתבו כ"אתרים ומקומות שעלו לכותרות בשנתיים האחרונות, עקב הדיכוי האכזרי של הרוב השחור ובמיוחד, עקב הדיכוי האלים של האיגודים המקצועיים ומנהיגיהם".

במכתב מוזכרת החלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות מלפני שנה, שבה נקראים כל מוסדות ההסתדרות לנתק מגע עם משטר האפרטהייד. ניסן שרמייסטר, האחראי על השכלה והדרכה בקרן ההנדסאים, אמר אתמול, שבעקבות הפנייה ו"מחשבה שנייה" בנושא, הוחלט להקפיא את תכנית הסיורים בדרא"פ. "גם הכוונה הראשונה היתה לעסוק אך ורק בנושא המקצועי, ולהעשיר את חברינו בסיור בארץ שהיא לכל הדעות, תעשייתית. אלא, שבמחשבה שנייה החלטנו להתחשב במצב המדיני והבינ"ל, וברגישות המובנת בארץ, וביטלנו הסיורים.

מימין: רות אלון, הנשיא, מיכה גולדמן ואורח דרוזי, בכנס לזכר יגאל אלון בגינוסר (צילום: ישראל סאן)

היהודים היו מיעוט בכנס היהודי־ערבי בגינוסר

הרצוג קרא לערביי ישראל להיות חיל חלוץ לשלום

שלמה גלזר

המפגש היהודי ערבי המסורתי נערך אתמול אחר הצהריים, בחסות נשיא המדינה, חיים הרצוג, בחורשת גינוסר על שפת הכנרת, זו השנה השלושים ברציפות.

יוזם הכנסים היה יגאל אלון, שייחס חשיבות רבה לטיפוח יחסי אחווה וידידות עם ערביי ישראל.

ההשתתפות בכנס איכזבה במקצת את המארגנים. בעבר הגיעו לכנס זה אלפי משתתפים יהודים וערבים מכל רחבי הארץ, הפעם באו רק כחמש מאות, רובם המכריע ערבים.

"איני מצפה מערביי ישראל שיגלו שיוויון נפש נוכח המתרחש בשטחים" — אמר הנשיא. "אני מצפה שיהיו חיל חלוץ וגשר לדיאלוג בין אחיהם הפלשתינים למדינת ישראל". הוא הביע תקווה שמפגש זה יוליד אלפי מפגשים דומים בכל רחבי הארץ. בתום דבריו, נשא הנשיא ברכה בערבית, וזכה בתשואות סוערות.

ראש המועצה המקומית כפר תבור, מיכה גולדמן, העלה קווים לזכרו של יגאל אלון בשם האגודה למורשת אלון.

ולטר של, נשיא גרמניה בין השנים 79–74', מבקר בארץ של מכון כיום כיו"ר מועצת המנהלים של חברת די.אי.ג'י, שהיא בנק התומך בחברות גרמניות המשקיעות במדינות זרות. של בא לבדוק אפשרויות השקעה נוספות בישראל, וביקר אתמול בבוקר במפעל השוקולד בצפת "ורד הגליל", שהוקם בשותפות של "כור" עם המשקיע הגרמני הנס אימהוף. של אמר, כי נבדקות אפשרויות השקעה נוספות בישראל. ובעיקר בהקמתו של מפעל דשנים "רותם" בנגב. הוא התרשם מאוד ממפעל השוקולד בצפת, וסיפר שהגיעו אליו תגובות אוהדות על איכות המוצרים. בתמונה: ולטר של, רעייתו, ועמי דולב, מנכ"ל ורד הגליל. (יהודה צור; צילום: ישראל סאן)

יישובים צעירים בגליל יעסקו בתיירות

יוסף שמי

מחלקת ההתיישבות של הסוכנות מתכננת פרויקט פיתוח תיירות תחת הכותרת "כפר הנופש מפרץ־אמנון", לחוף הכנרת, אשר ייתן תנופה לפיתוח יישובים צעירים בגליל, כתהליך לאמצעי יצור חקלאיים.

החברה שכבר הוקמה תהיה בבעלות היישובים כחל, כרכום, רמות לבנים, ומסר, ותעניק מגוון של שירותים: חוף מפותח, ספורט ימי, נופש פעיל יבשתי, ארכיאולוגיה וסיורים באתרים קדושים לנצרות.

חוקרי הכרמל חוששים מפני רעידת אדמה

קובי מנדל

רעידת אדמה בעוצמה של 7 בסולם ריכטר, שתהיה חזקה והרסנית, עלולה לקרות ב"העתק יגור" שהוא קו העתקים גיאולוגי שאורכו כ־70 ק"מ, מצפון לחיפה.

מועד רעידת האדמה אינו ניתן לחיזוי, אולם ניתן להצביע על מוקדים אפשריים ופתרונות הנדסיים העשויים להקטין את הסכנות.

פרטים ראשוניים על כך יוצגו בכנס רב־תחומי על מחקרים באזור הכרמל, שיערך בשבוע הבא באוניברסיטת חיפה, על ידי החוקרים עופר. סימן טוב מהחוג לגיאופיסיקה שבאוני' ת"א ודניאל וקס מהמכון הגיאולוגי.

בכינוס ישתתפו כ־22 מרצים מתחומי מדע שונים: מדעי כדור הארץ, מדעי החיים, ארכיאולוגיה, היסטוריה וגיאוגרפיה. עוד יוצג בכינוס מחקרם של ד"ר משה ענבר ומשה גלנטי מאוניברסיטת חיפה, על נסיגתו של מפרץ חיפה באזור שפך הקישון.

ד"ר מרטה יקותיאל מהטכניון תציג בכינוס את מחקרה על גורמי השריפות בכרמל, ואת ההשפעות שיש לשרפות אלה על הצומח הטבעי. פרופ' ברוך קיפניס מאוני' חיפה יעסוק בכינוס בשאלה האם מתרחש בחיפה ראשיתו של תהליך החייאה והתחדשות של אזורים ישנים, כהדר הכרמל, למשל.

תרופה חדשנית נגד מחלת פרקינסון מפותחת בישראל

סימפוזיון על המחלה, בהשתתפות 800 מ־29 ארצות, ייערך ביוני בירושלים

עתיים

תרופה חדשנית לטיפול במחלת "פרקינסון" פותחה בישראל והיא נמצאת עתה בשלב של ניסויים בבעלי חיים — נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בת"א לרגל הסימפוזיון הבינלאומי ה־9 על מחלת הפרקינסון שיתקיים ב־5 ביוני בירושלים.

מחלת פרקינסון שייכת לקבוצת המחלות הניווניות של מערכת העצבים, ובעבר נידונו החולים לנכות מתקדמת ולמוות.

נשיא הסימפוזיון פרופ' מקס שטרייפלר, אמר כי ישראל מסוגלת להתחרות בטיפול קליני במחלת פרקינסון עם כל המרכזים הרפואיים החשובים בעולם, אולם חסרים לה אמצעים למחקר הבסיסי.

ישראל נבחרה לארח את הסימפוזיון בזכות הידע שהצטבר אצל המומחים בארץ בכל הקשור למחלה, ובישראל פותחו אמצעים רפואיים להבנת המנגנונים של המחלה. התרופה החדשה, "סלגילין", פותחה ע"י הפרמקולוג מוסה יודין מאוניברסיטת חיפה. היא מונעת את פירוק הדופאמין כמוה. וחומר זה חשוב לארגון הפעולות המוטוריות, ומחסור בו גורם למחלה.

הוא הוסיף, כי פרופ' יודין מנסה את התרופה החדשה על בעלי חיים והיא טרם הגיעה לשלב של ניסויים קליניים בבני אדם.

בסימפוזיון ישתתפו 800 נציגים מ־29 ארצות לרבות שני מדענים מבריה"מ. לסימפוזיון הוגשו 600 עבודות מדעיות אך 30 מהן לא יוצגו בו, כיוון שמחבריהן ביטלו את בואם לארץ.

תגלית נוספת שתעסיק את באי הסימפוזיון היא שיטת ההשתלה של תאי העצבים לתוך המוח. כ־200 איש נותחו, אך היעילות טרם ברורה. הניתוחים מבוצעים בכ־20 מרכזים בעולם, אולם השיטה רחוקה מלהיות ניתוח שגרתי.

בישראל ממתינים להצטברות הידע בעולם לפני שיחליטו על ביצוע ניתוחים כאלה.

עמנואל תושלם לפי התכנון

שעיה

משרד הבינוי והשיכון ישקול רכישת דירות מחברת יובל גד, כדי להביא לסיום את בנייתה של שכונת "לשם" בעמנואל. כמו כן ישלים המשרד מבני ציבור בשכונת רבקה, המצויה לאחרונה בשלבי פיתוח מואץ, מדובר בבניית בית כנסת וגן ילדים.

השר דוד לוי הגיע לסיכום עם ראש מועצת עמנואל, הרב מירב, בקשר להשלמת חלק ממערכת הכבישים הווקמית של העיר, וכן תיקצוב מחצית העלות של סיום פרויקט השבילים, הגידור והתאורה בעמנואל.

עוד הודיע השר לוי, כי משרדו ישקול הקלה בכל המשכנתאות על ציבור רוכשי הדירות בעיר אשר נקלעו, שלא באשמתם, להסתבכויות כתוצאה מאי השלמת הדירות שרכשו במועד.

דובר העיר, ישכר פרנקנטהל, מסר כי נושאים אלה הם למעשה הסכומים האחרונים שנותרו ללא פתרון מאז המשבר בהקמת עמנואל וכך עם ביצועם, כפי שאושרו בפגישה — ישלמו מרבית התכנונים המקוריים שהובטחו לרוכשי הדירות.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־2.6–8.6.88

יום חמישי — 2.6
גבעת חביבה — 11.00 — אידריס מואסי — מפגש עם קבוצת יהודים וערבים מארה"ב
סניף אשקלון — 12.00 — וולדי מורג — פעילי הסניף
חיפה — בית "שלום עליכם" — 18.00 — ערב ספרותי לזכרו של הסופר יוסף דובושטיין בהשתתפות: אמרי רון, מנחה: אברהם לאוב
תל־אביב — אוניברסיטה — 21.00 — חנן ארז, אילן גילאון — מפגש סטודנטים במועדון "פוקוס"

יום שישי — 3.6
סניף עפולה — 12.30 — וולדי מורג — פגישת פעילים
סניף אשדוד — 17.00 — אילן גילאון — מפגש עם "נוער מפ"ם"
באקה אל גרביה — 18.00 — אידריס מואסי — מפגש עם אקדמאים
גבעת חביבה — 19.30 — ח"כ יאיר צבן — כנס צוותאים

יום שבת — 4.6
קבוץ עברון — 10.00 — ח"כ חייקה גרוסמן, אבנר שלו — אירוח תא פועלי מתכת
כפר מזרע — 12.30 — חנן ארז — פגישת חברים
גבעת חביבה — 15.30 — חנן ארז — כנס צוותאים
מוצא — 17.00 — ח"כ גדי יציב — פנל פוליטי בסמינר סטודנטים של אוניברסיטת בן גוריון
רחט — 21.00 — ראשון מועצת סניף בביתו של סעיד

יום ראשון — 5.6
תל־אביב "המניע" משאבות — 12.30 — ח"כ יאיר צבן ברוך לורוביץ — מפגש עם העובדים
כפר קאסם — 17.00 — אידריס מואסי — מפגש עם צעירים ומורים
סניף תל־אביב — 18.30 — דב מלג — העובדת השכירה
סניף אשדוד — 18.30 — אריה יפה — מועדון יידיש
סניף רעננה — 18.30 — וולדי מורג, יהודה דנגורי — מזכירות הסניף
סניף חולון — 21.00 — חנן ארז — חוג בית — אצל נורית וולף
קבוץ מזרע — 21.00 — ח"כ יאיר צבן — אסיפת חברים
תל־אביב — 21.30 — אילן גילאון — חוג בית "חוורים חביתה"

יום שני — 6.6
אשדוד — 9.00 — אפרים זילוני, שושנה דון — יום בישוב
סמינר הקיבוצים — 9.00 — ח"כ אמירה סרטני — עם תלמידות החינוך המיוחד
סניף חיפה — 10.00 — פנחס חגון — עם אנשי חינוך
סניף אור יהודה — 10.00 — יהודה דנגורי — מזכירות הסניף
סניף רמת גן גבעתיים — 10.00 — פרופ' ודדי — חוג להיסטוריה בביאליק 54
תל־אביב מפעל וודוויצקי — 13.00 — חיים כמיל, ברוך לורוביץ — מפגש עובדים
סניף חיפה — 17.30 — התכנסות דחופה של חברי הועדה המרכזת בסניף
18.00 — חנן ארז — מזכירות סניף רחבה וצעירי חיפה רבה בועידות המפלגה
סניף ירושלים — 21.00 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית אצל צימי

יום שלישי — 7.6
גבעת חביבה — 8.00 — חנן ארז — סמינר פעילי הקבה"א
קבוץ להבות חביבה — 10.00 — דב אלקנתי, שרה דוזון, יוסף חורי, אידריס מואסי, אילן גילאון, שמוליק בירון — יום בישוב
קבוץ יד־מרדכי — 17.00 — אורי פינקרפלד — מועדון וותיקים בנושא: השפעת האינתיפאדה על ערביי ישראל
כפר טירה — 17.00 — אידריס מואסי — מפגש צעירים
קבוץ שמיר — 20.30 — אילן גילאון, אידריס מואסי ופרוי' סלאלחה — מפגש עם החי"צ
נס ציונה — 20.30 — חנן ארז — חוג בית אצל עדי אתירם

יום רביעי — 8.6
סניף רמת גן גבעתיים — 18.30 — אברם אחיעזרא — מועדון הרואה 179
סניף בני ברק — 19.00 — יהודה דנגורי — מזכירות הסניף
סניף ירושלים — 19.00 — אפרים זילוני, יודית לבן — מועצת הסניף
סניף חולון — 19.00 — ח"כ אמירה סרטני, טובה מחומי — תא חברות בסניף
20.00 — משה סוקר — מועצת הסניף

איגוד מקצועי
יום ראשון — 5.6
במרכז — 18.00 — ישיבת מזכירות "ועד 1"

* לחברנו בסיעת המערך בהסתדרות — ישיבת סיעת המערך בהסתדרות תתקיים ביום ו' 10.6.88 שעה 10.00 באולם קומה 7 בוועד הפועל
* לחברי הוועה"פ והסגנים: ישיבת הסיעה בהסתדרות תתקיים ביום א' 12.6.88 בשעה 08.30 — על המקום תבוא הודעה
ישיבת הוועד הפועל — בשעה 10.00
החברים מתבקשים להבטיח השתתפות

קולנוע

תל־אביב
9.10, 7.15, 4.30
אסתר: חקירה בסייגון 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30
בנייהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:
גבורת מס הכנסה 7.15, 9.30
גת: שאלה של שפיות 6.00, 9.00
גורדון: יופיו של החטא 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: חשור 7.45
סקס 12.00
הוד: נשואה לשניים 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: פסיכיאטר ליום אחד 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: עדות במבחן 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק 7.20, 9.40
טיילת 3: חנה סנש 6.15, 9.30
פאר: בשם העם 5, 7.30, 9.30
פאריס: ליידי איב 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 5, 7.30, 9.50
חן 2: פעמיים אשתי 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר האחרון 6.40, 9.45
חן 4: שלושה גברים ותינוקת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: זר שומר עלי 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: זרוק אותה מהרכבת 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: כלא מתאברים 5, 7.15, 9.30
תכלת: כותו של מקרה 6.30, 9.15
לב:
לב 1: חופשה בכפר 2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: אהבנו כל כך 2, 5, 8, 10.00
לב 4: המבצר הנסתר 7.50, 10.00
מוזיאון תל־אביב: עיניים שחורות 7.00, 9.30

רמת־גן
אואזיס: שלושה גברים ותינוקת 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: שאלה של שפיות 5, 7.20, 9.40
גן 2: וול סטריט 6, 9
גן 3: החשור 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: נשואה לשניים 9.10
אורנע: שאלה של שפיות 9.15
רון: משדרים חדשות 9.00
בית אגרון:
עשרת הדברות 16.00
מתח גבוה 19.30
לוליטה 21.30
הביצוע 24.00
כפיר: שם המשחק 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 8.30
מיטשל: מוכת ירח 9.15
סמדר: וול סטריט 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
ערן: זרוק אותה מהרכבת 9.00
תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים 9.30

חיפה
אורה: תשוקות מאפריקה 7.00, 9.15
חן: חקירה בסייגון 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: זרוק אותה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: פסיכיאטר ליום אחד 6.00, 9.15
רון: נשואה לשניים 4, 6.30, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: זר שומר עלי 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקיסר האחרון 6.00, 9.15
רב־אור 3: שאלה של שפיות 6.30, 9.15
אורליו: חופשה בכפר 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: בשם העם 4.30, 7.00, 9.15
פאר: שלושה גברים ותינוקת 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: שלושה גברים ותינוקת 5, 7, 9.15

חולון
סבוי: נשואה לשניים 5, 7.15, 9.30
מגדל: חקירה בסייגון 7.00, 9.00
ארמון: חכמת רחוב 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: מוכת ירח 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: סגור

פתח־תקוה
היכל 1: מוכת ירח 7.00, 9.15
היכל 2: חנה סנש 6.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון 6.15, 9.30

עפולה
מופתרון: וול סטריט 9.00

ראשון־לציון
רון 1: הקיסר האחרון 6.00, 9.40
רון 2: תינוקת בירושה 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 2.6
סאלח שבתי: 20.30
הדיבוק: 20.30
צור וירושלים * במירתף: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ה' 2.6 בשעה 20.30
חקירה

טלוויזיה

(ב) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה 08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 משפטים ביהדות, הכנעו למצוות (ב). 08.40 ראשית הקריאה. כלי סורות: צירה 3. 09.00 ארץ מולדת, תצלצל שפתנו בפעמון הכסף (ב). 09.20 מדעי הטבע (ו' ס') חקר ימים ואגמים. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 בבית של פיסטוק. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מרוכזת (ד' ה') סרפה אחסן מן מיאאר. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) התפתחות מתא לאורגניזם. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה. מתולדות ישראל: מגילת העצמאות. 13.30 מוסיקה. צורות מוסיקליות: הפוגה. 14.00 עד כאן. חדשות קול ישראל. 14.05 כלי סורות, צירה 1. 14.30 קשר משפחתי, שידור חוזר מיום 30.5.88 (ב). 15.10 רחוב סומסום, כדורסל מעולם אחר. 15.40 שעת כושר. 15.48 מאתיים שניות להרמה נעורים. 15.50 כוכב לכת: ארץ. 17.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית. 17.30 הגומונים. פרק אחרון. 18.00 פומיקי: פומיקי יוצא לחופשי. 18.25 הגיע זמן לשון. אבשלום קור מספר על "קדימה מזרחה". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגאזין לאמנות (ערבית). 19.00 מבט, תכנית דיון (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.50 נקודת־חן עם אורי דביר. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 בית דין לילי: הפגישה של אבא. 22.00 המהפכה שכה אהבנו: המלחמה, דור שנות ה־60 מרגיש שלא די בהפגנות, ושקידום המהפכות מצריך שימוש בנשק חם. "רבי הארוד" נפגש עם חלק מהם. 22.55 מטלוק: היועץ. 23.45 פסוקו של מקום: מבט על צובה וחדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "הסטצ'י", סדרה מצויירת. 18.45 "תופשים אמריקה". 19.45 בקרוב בערוץ 2. 20.00 "רגש חוק": "קשר השתיקה, התעללות מינית בילדים". 21.00 אוסף להיטים של מדונה, דונה סאמר וסליטנוראפ.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה: באך: פרטיטה מס. 4 לצ'מבלו; היידן: סימפוניה מס. 6 "הבוקר"; מוצרט: קונצ'רטו לאבוב בדו מג'ור, ק. 314; דבוז'ק: סימפוניה מס. 5 אופ. 76. 09.00 קונצרט בוקר — פונקיילי: מחול השעות מתוך "לה ג'וקונדה"; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לפסנתר מס. 2 אופוס 44. שמהר: תשייייה לכלי קשת וכלי נשיפה אופ. 31; ארנסקי: שלישייה מס. 1 ברה מינור אופ. 32; ראבל: בולרו; סטרווינסקי: "פטרושקה". 11.57 פינת השיר — משירי רבי שלמה אבן גבירול. 12.00 מן הסרטיה — שלישיית תל־אביב וזה וייצמן: כנור/מיכאל הרן: צ'לו/עמנואל קרסובסקי: פסנתר. שומאן: שלישייה בפה מג'ור אופ. 80, פורה: שלישייה ברה מינור אופ. 120. 13.05 בהאזנה נינוחה — 1. אלבינוני: קונצ'רטו מס. 2 ברה מינור לאבוב, תז. כלי קשת וקונטינואו. הוליגר/להקת אימוזיצ'י. 2. ל. קורלה: קונצ'רטו ברה מג'ור לפסנתר ותזמורת ת. בלומנטל/התז. הקמרית החדשה של פראג/א. זדהו. 3. ריינקה: סונטה "אונדין" לחליל ופסנתר נ. בייקר/וא. וולצילה. 4. שוברט: רונדו בלה מג'ור לכנור ותז. כלי קשת וג. קרמר/ קשתני התז. הסימפ. הלונדונית/א. צ'קארובו 5. סמטנה: "מחיי" רביעיה במי מינור בעיבוד ג'. סל לתזמורת ותז. הסימפ. הלונדונית/ג'. שיימנס. 15.00 מפגשים מוסיקליים: דיווחים, ראיונות, סקירות. 16.00 אתנחתא — (ש"ח) אלן שטרנפלד: פסנתר. באר־סמרית. סגה בסול מינור, רושק: סונטה מס. 13 בלה במול מג'ור אופ' 70 "שיבה לפריס" י. סלו: "אס" פולנקי: סויטה צרפתית, גרשווין: 8 שירים. מוצרט: סונטה כנסייתית מס. 17, ק. 336 (א. אורבך/ת. לבה). 17.30 קשת של צלילים מיצירות: ויואלדי, מוצרט וכרוביני. 18.00 אנתולוגיה בצלילי מוסיקה כלית סולנית באיטליה של ראשית המאה ה־18. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה. 23.00 דור הזהב: אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: רביעיית "פרוארטה" (תכנית חמישית) — היידן: רביעיית מיתרים מס. 32, "העפרוני", אופ. 33 מס. 3; שומאן: חמישיית הפסנתר, במי־במול מג'ור, אופ. 44 (עם ארתור שנבל — פסנתר); היידן: מנואט, מתוך רביעייה, אופ. 64 מס. 3.

רשת א

07.30 רדיוקל. 08.05 הגגה עם בני הנדל. 09.05 טלרדיו שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר מגיש גדעון הוד. 11.05 ידוק יורק שירים עבריים. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר: מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.10 האוניברסיטה המשודרת — "מעבר מהרומן של המאה ה־19 לרומן של המאה ה־20": "המטספט" — פרופ' שמעון זנדבנק. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.10 צבעי הקשת "שירי עדות". 18.06 מינות ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום: עורך ומנחה: יוכב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם מיקים רוטמן. 12.05 אלף־אלף בכיס עם חיים קינן. 13.05 בחצי היום חדשות וזמנים. 14.05 לראות או לא לראות יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק הווי והזמור. 15.05 שירים ושעורים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קריאת ספר: קוראים ממליצים. 18.06 זרקור: עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 20.05 שורשים: שבועון לעניני פולקלור ועדות. 22.05 הלילה החמישי עם אלעזר שטורם. 00.15 להאזנו בחלום: שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: על חמישה ספרי אמונה אברהם ואיוב. מרצה: פרופ' ישעיהו ליבוביץ. 06.30 פוקחים עין: החדשות הראשונות. 07.07 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר עם אלי ישראלי. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 דו רה יומי. 13.55 40 לאחור: סיפור היום בתש"ח. 15.05 ממטולה עד הנגב עם לוחמי חט' "יפתח" בתש"ח, בשידור חי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה: אבי קורן מארח את הגיטריסט הספרדי פאקו דה־לוסיה. תכנית מיוחדת לפסטיבל ישראל. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 יעד משודר: מגאזין לעניני צבא ובטחון. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב: חנן יובל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. על חמישה ספרי אמונה אברהם ואיוב. מרצה פרופ' ישעיהו ליבוביץ. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע: היום שהיה. 23.55 שיחת חצות עם הארכאולוגית אורנה הס.

שידורי צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן. 20.05 צו"ש עם אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הוא עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי ידוע. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק ביני ובין עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חרש, חריש ומחורש. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 קולינו, שבועון פופ. 20.05 קו ההתחלה: תקליטי שדרים ראשונים. 21.05 תחת שמי מוסקבה: שירים רוסיים (שידור חי). 23.05 הלילה הוא שירים.

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3
חולון
אהרון — הופיין 52
ירושלים
מוריה — דרך בית לחם 83
נתניה
קרניאל — מרכז מסחרי, קרית־נורדאו
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר
רמת־גן
תל־אביב
שחר — פינקס 27
נצח ישראל — נצח ישראל 21
חיפה
מירונו — הרצל 29
רעננה־כ"ס
בן־גוריון 45, כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - פנימית, נשים
בקור חולים - ילדים
הדסה ע"כ - כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00, בימי ו' בין 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה כדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד השעבירו) קומה א', טל': 294869, 03-224122.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מיטורים
מוקד עת"א לסילוק דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד, רמלה — 101. טל' 08-221022. עפולה — טלפון 065-93314. כבעון — 101. טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03-330848.

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
בדבר בקשת להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה על־ידי שמואלי יעקב להתיר על חלקה 10 בגוש 6419, רחוב בן־גוריון 47, הקלה כלהלן: תוספת 6' — 15.2 מ"ר הקלה בשעור 10' בקו בנין אחורי — 5.4 מ' במקום 6.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפ"ס

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על חלקה מס' 27, 109, 111, 110 בגוש 10049 ברחוב כביש מס' 4 דהיינו: תוספת בניה של 6% נוספים לשטח הרצפה הכולל ההקלה של 5% לקומה מפולשת.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין בתוכה המרוייקה.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

אינג' י. כהנא, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

תן טרמפ לחייל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה שמעונים הופקד שינוי תכנית. הנקראת שינוי מס' 8 לתכנית מפורטת 188/03/7. ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: בקשה לאישור הרחבה מקרי בנין קרמי מ־5% ל־2.95% מ', שינוי זה יעשה לגבי מגרש פיתוח מספר 201 בחוות הצרה בלבד.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שכונת התכנית: 565 מ"ר, גוש: 100415, מגרש: 201 — להבים.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דניגו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי גולן
הודעה בדבר הפקדת תוכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גולן שבקצרין, רמת הגולן, הופקדה תוכנית מפורטת הנקראת "תוכנית מפורטת מספר: — 5602 — חוות סוסים במושב רמות. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: כמסומן בקו כחול בתשריט.

עיקרי מטרת התוכנית: תנאים לפיתוח ולייעוד שטח לחווה לילימוד רכיבה וגידול סוסים.

כל המעוניין בתוכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התוכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התוכנית או גובל איתו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתוכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובליווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמוס קלעגיי, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה צפון
תאריך: כ"ב [illegible]

בבית משפט המחוזי בבאר־שבע
ת"א אזרחי מס' 116/88
הזמנה לדין

לחברת וליקו והסיקעת בע"מ, רח' נורדאו אשדוד.

הואיל והתובעים אמנון רם ומרגלית ע"י ב"כ עו"ד י. רגב הגישו לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה שבתיק, הנך מוזמנת להגיש כתב הגנה תוך 30 ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

אם לא תעשי כן, תהא לתובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

10.4.88 י. פלפל, שופט

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 3.80% מ' לקו בנין צדדי על חלקה 255 בגוש 3816 רחוב העמק רחובות, כך שקו בנין צדדי יגיע לסה"כ של 3.80 מ' במקום 4.00 מ' המותרים.

למתן הקלה בחלוקה שונה באחוזי הבניה בין הקומות בבנין על חלקה 150 בגוש 3702 רח' דרך יבנה.

למתן הקלה של 6% בניה בבנין על חלקה 109 בגוש 3648 רח' הגפן רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים. והקלה לקו בנין צדדי 30 מ' בקיר אטום ו־3.60 מ' עם פתחים במקום 4.0 המותרים.

למתן הקלה של 16% בקומות העליונות בבנין על חלקה 275 בגוש 3704 רח' הרואה רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 106% במקום 90% המותרים. והקלה ל־2 קומות נוספות כך שיהיו בבנין 5 קומות + עמודים במקום 3 קומות + עמודים המותרים. והקלה בגודל מגרש כך שתהיינה 8 יחידות דיור במקום 7.48 יחידות דיור.

כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבניה, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומית נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת, הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' נת/7/552.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8272, חלקה 21, 124 וחלק, שד' ניצה נתניה ובית חוזן.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: התאמת שטח התכנית למצב הקיים עפ"י תכנית מדידה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3471, תשמ"ז, עמ' 2218 ובעיתון בוקר "דבר" מתאריך 1.9.87 ובעיתון ערב "ידיעות אחרונות" מתאריך 4.8.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף "על המשמר" מתאריך 5.8.87.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: 2.5.1988

דב שוש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

שנתיים מאסר למזכיר ביהמ"ש לתעבורה בת"א אברהם פלאי

הודה בקבלת שוחד, מרמה ונסיון להשפיע על עדים במסגרת עסקת טיעון עם התביעה

עתיים

אברהם פלאי בן 53 מפתח־תקווה, המזכיר הראשי של בית־המשפט לתעבורה בתל־אביב נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב לשנתיים מאסר בפועל, לאחר שהורשע בעבירות שוחד.

בין התובעת עו"ד הלנה ביילין לבין סניגורו של פלאי, עו"ד שמואל צנג, נחתמה עסקת טיעון, לפיה יודה פלאי בעבירות של קבלת שוחד, מרמה ונסיון להשפיע על עדים וייגזר עליו עונש של שנתיים מאסר בפועל.

נשיאת בית־המשפט המחוזי השופטת חנה אבנור, כיבדה את עסקת הטיעון ובגזר־הדין ציינה, כי אברהם פלאי ניצל את היכרותו עם השופטים, כדי לנתב תיקים על־פי מדיניות הענישה של כל שופט ושופט, המוכרת לו היטב וזאת כדי "להקל בעונש" של אנשים שנתנו לו תמורה.

"הנאשם אף נכנס ללשכתו של השופט, כדי להשפיע עליו שלא כדין ולבקש הקלה. כניסתו ללשכה יצרה רושם שהוא מסוגל לגרום להקלה בעונש ויש לו השפעה על שיקולי הענישה" — קבעה השופטת והוסיפה, כי בתמורה קיבל הנאשם, בחלק מן המקרים, הנחות מסוגים שונים. בין היתר, בגדים במחיר קרן מוצרי חשמל, הנחה בעבודת נגרות, שירותים לרכב ועוד.

התובעת ביילין טענה, כי הנאשם ניצל את הזכות והאמון שניתן בו ועורר במעשיו תחושה כי במערכת המשפט נעשים דברים בלתי כשירים. התובעת ציינה, כי עסקת הטיעון נחתמה בהתחשב בגילו של הנאשם ובכך שניטל ממנו מעמדו המקצועי.

השופטת חנה אבנור קבעה, כי היא רואה בחומרה יתרה את התנהגותו של פלאי שגרם ליצירת רושם שאפשר להשיג משוא פנים בדין ופגע באמון שהציבור רוחש לבית־המשפט.

בהתייחסה לעסקת הטיעון קבעה השופטת אבנור, כי חומרתן של העבירות מצדיקה עונש חמור יותר מזה שהוסכם בין הצדדים, ואולם היא החליטה להתחשב בהתנהגותו הכוללת של הנאשם במהלך תקופת עבודתו. השופטת ציינה עוד, שיש להתחשב בשיתוף הפעולה של הנאשם עם חוקריו, ובכך שמסר נתונים וידיעות שלא היו מתגלים אילמלא עשה כן.

מלון "דן פנורמה" — המרתף הלוהט

זהבה מוזס

שני עובדי מלון "דן פנורמה" בתל־אביב וכבאי נפגעו אתמול משאיפת עשן במהלך שריפה שפרצה במלון ופונו לבית־החולים "רוקח". מכבי האש הצליחו להשתלט על האש בתוך זמן קצר. למלון לא נגרם נזק.

הדליקה פרצה בחדר האחזקה של המלון כאשר שני העובדים ערכו נסיון הפעלה למתקן גריל בר־ביקיו חדש. עקב תקלה דלף גז מהמתקן ובלון גז שהיה לידו התפוצץ.

כל אורחי המלון ועובדיו פונו מהמקום וצוות כיבוי האש הגיע מיד והצליח, כאמור, להשתלט על השריפה.

בצילום: הכבאים בפעולה. (צילום: ישראל סימיונסקי/י.ס.פ.א.)

טלקס

● ש"ס תתמודד בבחירות המוניציפליות

מעודדת מהצלחתה בבחירות לכנסת ה־11 החליטה תנועת ש"ס להתמודד גם בבחירות המוני־ציפליות הקרבות – הודיע השר ללא תיק, הרב יצחק פרץ, בביקור שערך בלשכתו של ראש עיריית חולון, עו"ד חיים שרון.

הרב פרץ גם הודיע שש"ס תחזק את מוסדותיה התורניים הידועים בשם "אל המעיין", שאחד מסניפיו הגדולים נמצא בחולון.

אשר שילוני

● מוזיקה על פני המים בכינרת

יהורם גאון ויוסי בנאי יופיעו ב־21 ביוני בקטעי שירה וקריאה על במה צפה על הכינרת כאשר הקהל צופה בהם באמפיתיאטרון טבעי סביב "מפרץ אמנון".

המופע מאורגן על־ידי גופים ציבוריים שונים ושובי הסביבה לרגל 40 שנה למדינת ישראל.

יוסף שמי

● מרסדס סוסה בערב סולידריות עם עמי אמל"ט ב"צוותא"

זמרת העם הארגנטינאית מרסדס סוסה, שתגיע ב־10 ביוני לסידרה של הופעות בישראל תשתתף בערב סולידריות עם עמי אמריקה הלטינית שיערך ב־12 ביוני באולם צוותא בת"א. האירוע יקרא – "אמריקה הלטינית – שירה, מחאה ותקווה".

הערב מאורגן על־ידי ועדי סולידריות עם העם הצ'ילאני, ועד קרובי הנעדרים בארגנטינה, התנועה לסולידריות עם ניקרגואה [illegible]. שתתנהל בעברית [illegible] שירה ומחאות עם מרסדס סוסה, עדויות, ודברים מפי צעירים מהנעדרים [illegible] תוכנית האמנותית ישתתפו זמרים ישראלים, אשר בחלקם מבצעים בעברית את השירים שנתנו שם עולמי לזמרת, בין האמנים שישתתפו, "שלישית מפלסים" אמל מורקוס, חוה אלברשטיין ורבים אחרים.

שלמה סלוצקי

30 שנות מאסר למחבל לבנוני שתקף כוח צה"ל

זהבה מוזס

30 שנות מאסר גזר אתמול בית־המשפט הצבאי בלוד על אנואר מחמד מובארה יאסין בן 20 מלבנון שהשתתף בתקיפת כוח צה"ל כהר דב בספטמבר אשתקד.

לאחר הקראת גזר־הדין התפרץ הנאשם לעבר השופטים והיכה שוטר צבאי ששמר עליו. שוטרים צבאיים אחרים שהיו באולם הצליחו להשתלט עליו ולהוציאו כשהוא כבול באזיקים.

בקרב שהיה ב־15 בספטמבר 1987 נהרגו שלושה חיילי צה"ל וחמישה חיילים נפצעו. הנאשם היה היחיד ששרד מהכוח התוקף.

התובע הצבאי, עו"ד ראובן וולף, דרש להטיל על הנאשם מאסר עולם, אך בית־המשפט התחשב בטענת הנאשם שלא התכוון לפעול נגד ישראל או נגד צה"ל והטיל עליו מאסר של 30 שנה בלבד.

מאסר עולם לרוצח מנהל סניף דואר

יואב אביב

בית־המשפט המחוזי בחיפה גזר אתמול מאסר עולם על גרשון מנשרוב בן 22 מצור־שלום שהורשע ברצח מנהל סניף הדואר בקרית־ביאליק יצחק שועי.

התובעת, עו"ד רונית ויינריב, טענה בכתב־האישום, כי הנאשם וחברו אליהו דוידוב פרצו לסניף הדואר בקריה ב־25 בדצמבר 86 ונתקלו במנהל יצחק שועי אשר סיים את עבודתו ועמד לצאת.

התובעת השמיעה הקלטות כהן נשמע קולו של הנאשם המשוחח עם סוכן משטרתי סמוי ומספר לו כי בשעה שמנהל הסניף סירב למסור לו ולחברו את מפתח הכספת והתנפל עליו בסכין, דקר אותו בצווארו ואח"כ גם היכה בו באגרוף בגולגלתו. בניתוח לאחר המוות הוברר כי מכת האגרוף הזו גרמה למותו של האיש.

מנשרוב הורשע ברצח ובשוד לאחר שהשופטים, אמנון כרמי, חיים פיום ויוסף זהבי, אימצו את טענות התביעה וקיבלו כראיה קבילה את סרט השיחזור שבו שיחזר מנשרוב את הרצח.

הנאשם טען, באמצעות סניגורו עו"ד דוד סגל, כי הוא נאלץ לשחזר את הרצח בעקבות לחצים שהפעילו עליו חוקרי המשטרה.

מנשרוב הודה ושיחזר את הרצח לאחר שהחוקרים, בראשות רפ"ק יהושע מוצפי, הביאו לזירת העבירה את שותפו אליהו דוידוב והציבו לידו את הניירת לזיהוי פלילי. משראה זאת הנאשם סבר שחברו כבר הסגיר אותו והודה.

משפטו של אליהו דוידוב ייפתח בחודש הבא.

ליהודית באום ומשפחתה
משתתפים בצערכם על מות האם
פרידמן בלה ז"ל
מוצרי תבן חברה לשיווק בע"מ
ההנהלה ועובדיה

לצבי, סיגל, נמרוד ואלעד תבור
ולקיבוץ עין השופט
משתתפים באבלכם הכבד במותה של
ז'קלין ז"ל
קיבוץ ד[illegible]

לצבי הילדים ובית עין השופט
משתתפים בצערכם במות
ז'קלין תבור
קיבוץ רמת השופט

לחברתנו רחל קאופמן ולמשפחתה
איתך באבלך במות
האב
בית נגבה

למשפחת תבור ולקיבוץ עין השופט
אתכם בצערכם על מותה של
ז'קלין
קיבוץ רמות מנשה

נמשכת מגמת העלייה במניות

אלחנן הורוביץ

[illegible] 10.47% [illegible] 1.88%.

אתמול נמשכה מגמת־העלייה הסלקטיבית המתונה במניות ההשפשיות. הביקושים להן עלו ל־2.9 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים כהן הסתכמו ב־1.1 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

משעריהן עלו 160 (39%) מכל השערים [illegible] 118 (28%) [illegible] שנשארו בלי שינוי [illegible] 16.7% [illegible] של ליקוי 1, [illegible] 50. המחזור כהן היה קטן והסתכם ב־4.6 מיליון ש"ח (כ־2.9 מיליון דולר). מחזור קטן כזה לא היה מאז 11.4.88.

במניות ההסדר עלו הביקושים ל־10.7 מיליון ש"ח וההיצעים הסתכמו ב־89 אלף ש"ח בלבד. משעריהן עלו 17 [illegible] 1.14% [illegible]

בשוק המניות [illegible] עלו 77 שערים, ירדו 119 ו־147 נשארו בלי שינוי. 18 עלו כ־5% ויותר ו־17 ירדו כ־5% ויותר, 8 שערים נרשמו "מוכרים בלבד".

לאטל והמשפחה
משתתפים באבלך הכבד במות
האם
בברזיל
חברי קיבוץ זיקים

לאלי שאמי ומשפחתו
משתתפים בצערכם על מות האם
נאג'יה שאמי ז"ל
בת תפחה
מוצרי תבן חברה לשיווק בע"מ
ההנהלה ועובדיה

לשמואל ולמשפחת צמח
משתתפים באבלכם במות
עודדה ז"ל
קיבוץ שער הגולן

לרותי דיאמס ולמשפחתה
אתכם באבלכם על מות
האב־הסב
חבר העובדים והחניכים
במוסד "הרי אפרים"

20 נפגעו בהפגנה אלימה של עובדי "מנועי בית שמש"

העובדים הזועמים על הסחבת שנוקטת הממשלה בעניין תוכנית ההבראה של המפעל שרפו עגלת אשפה, שברו חלונות והשחיתו מכל הבא ליד ● המשטרה הפעילה גז מדמיע לאחר שהמפגינים פרצו לבניין משרד־האוצר ועצרה 5 מהם ● צבן: מי שהרתיח את סיר הלחץ אחראי להתפוצצות

יורם בר

גז מדמיע, סוסים ואלות הופ־עלו אתמול נגד מאות עובדי מפעל "מנועי בית־שמש" בהפ־גנה סוערת שנערכה מול משרד־האוצר, בירושלים. ההפ־גנה היתה ברשיון, אך המשטרה התערבה לאחר שמספר עובדים פרצו לבניין האוצר, והוציאה את המפגינים מהבניין תוך שימוש בגז מדמיע.

העובדים הגיעו למקום בשעות הבוקר אחוזי זעם ומרירות נוכח הסחבת בטיפולה של הממשלה בתוכנית ההבראה של המפעל. כשהרוחות התחממו, שרפו העובדים עגלת אשפה שעמדה ברחבה, שברו חלונות והשחיתו מכל הבא ליד. חמישה מעובדי המפעל נעצרו. אשה אחת נחבלה קשה ממכות השוטרים ועובדים נוספים ספגו מכות. כ־20 איש נפגעו מן הגז המדמיע ופונו באמבולנסים מהמקום.

לאחר שהמהומה החלה הגיעו למקום חברי הכנסת רן כהן (ר"צ) וצ'רלי ביטון (חד"ש). כהן נטל את המיקרופון וקרא לשר־האוצר לקיים את הבטחת ראש הממשלה שאמר לפני שלושה ימים בבית־שמש, כי בקרוב ייחתם הסכם עם העובדים על הבראת המפעל והסדר פיצויי הפרישה.

בהתערבות חברי הכנסת הסכימו המפגינים לפנות את הכביש שמול משרד האוצר ולעבור לגבעת ההפגנות שמול משכן הכנסת תמורת שחרור העצורים. העובדים עברו, אך העצורים לא שוחררו. אחרי חצי שעה מול הכנסת הסכימה המשטרה שהעובדים ישובו למקום ההפגנה המקורי מול משרד האוצר תמורת הבטחתם להפגין "לפי הספר".

בשלב זה התייצבו בפני המפגינים חברי הכנסת של מפ"ם אלעזר גרנות, גדי יציב ויאיר צבן. צבן התקבל בהתלהבות רבה והוזמן לנאום בפני העובדים.

צבן האשים את האוצר שבאופן נבוי שוחק את עצבי העובדים המסורים הנושכים שפתיים וממשיכים להפעיל את המפעל למרות הסחבת שנוקט האוצר. "מה חשב השר נסים? שאפשר להרתיח את סיר הלחץ הזה ושלא תהיה התפרצות? מי שהביא למצב הרתיחה אחראי למה שהתרחש היום". צבן ייעץ לעובדים לא להרפות מהמאבק והבטיח שאם הסחבת תימשך, תגיש סיעת מפ"ם הצעת אי־אמון בממשלה.

אחריו דיבר ח"כ אלעזר גרנות שאמר למפגינים, כי הם נמצאים במלחמת התשה שמנהלת נגדם הממשלה. הוא הבטיח שמפ"ם לא תיתן לקרב הזה להתפתח כמו שהאוצר רוצה. "זו ממשלה שפשוט החליטה להפוך את המדינה למדינה של נושכי נשך על חשבון עובדים, זקנים וחולים", אמר גרנות.

הבורר פסק: רק 67 עובדים יפוטרו מ"תדיראן"

במקום 214 שדרשה ההנהלה ● "ועד 1" יחסום שערי המפעל בפתח־תקווה בפני מפירי שביתה

שלמה סלוצקי, כתבנו לענייני עבודה

67 עובדים יפוטרו מ"תדיראן" בנוסף ל־30 שפרשו מרצון מהחברה – כך קבע השופט לשעבר, נחמיה גוטמן, שמונה כבורר במחלוקת בין ועדי העובדים לבין הנהלת החברה בסוגיית הפיטורין.

פסיקתו של הבורר נחשבת כמכה להנהלת "תדיראן", שבראשית הבוררות דרשה את פיטוריהם של 214 עובדים. במהלך הבוררות קיבל גוטמן את הצעתה של מועצת פועלי חולון, לפיה 90 עובדים ישובצו במחלקות אחרות בחברה.

בפסק הבוררות שהושלם אתמול קבע גוטמן, כי 27 עובדים נוספים יועברו למחלקות אחרות בהם קיים ביקוש לעובדים.

עתה יחל משא־ומתן בחברה על גובה הפיצויים למפוטרים. נודע, שמועצת פועלי חולון דורשת פיצויים בגובה של כ־150 אחוז.

שביתה ב"תדיראן" פ"ת

חברי "ועד 1" – מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם בהנהגת מישל אלמליח ופיני גרוב, יתייצבו היום, בהזמנת חברי ועד עובדי "תדיראן", בשערי המפעל, כדי למנוע כניסתם של מפירי שביתה.

העובדים החליטו להצטרף לשביתה הכללית של ההנדסאים, המהנדסים והאקדמאים היום, אולם מועצת הפועלים הציעה לקיים שביתה סמלית בת שעה. יו"ר הוועד וחבר מזכירות "ועד 1", חיים אונגר, התנגד בשם ועד העובדים לשביתה סמלית, וקרא לעובדים ולחברי "ועד 1" להתייצב היום בשערי המפעל ולמנוע כניסתם של מפירי שביתה.

ממצאי החקירה: הגדנ"עים סטרו פעמיים לעצירים במחנה "עופר"

החייל שהכניסם למתקן הכליאה יועמד כנראה לדין

כתבנו הצבאי

הפרקליט הצבאי הראשי יחליט באילו הליכים לנקוט נגד חייל צה"ל שאיפשר הבאת עצירים ערביים בידי גדנ"עים. אתמול הונח על שולחנו של הפצ"ר תיק חקירת מצ"ח בעניין זה.

שבועיים אחרי שהתפוצצה פרשת הגדנ"עים שהיכו עצירים ערביים במתקן "עופר" שליד רמאללה, סוכמו אתמול ממצאי חקירת המשטרה הצבאית החוקרת לאחר שהפרקליטות הצבאית לחצה להביא לידי גמר מהיר של החקירה.

ממצאי מצ"ח מעלים, כי חייל בדרגת טוראי, שכבר יושב בכלא ומחכה למשפט על עבירה אחרת, הוא זה שאיפשר לשני תלמידים גדנ"עים ממחנה סמוך להיכנס למתקן הכליאה. השניים נכנסו וסטרו פעמיים לשני עצירים ערביים. החייל פעל בניגוד לכל סמכות והפרקליט הצבאי הראשי יחליט ככל הנראה להעמידו לדין על כך.

יובל אפללו, התלמיד שרואיין בכלי התקשורת על פרשה זאת, נחקר אף הוא ומהדו"ח עולה, כי אפללו לא היה כלל במתקן הכליאה, לא ראה עצירים ערבים ואת כל המידע שמסר בראיונות שאב מן התקשורת.

שוב נסגר כביש ירושלים–ת"א – הוצף בסולר ממשאית שהתהפכה

עתיים

הכביש המהיר ירושלים–ת"א, ליד צומת מוצא, שוב נסגר אתמול, לתנועה לאחר שהוצף בסולר שנשפך ממשאית סמיטריילר שהתהפכה בעיקול הכביש. במקום התהוו פקקי תנועה ארוכים והמשטרה הסטתה את כלי הרכב לנתיבים חילופיים.

נהג המשאית נפצע והועבר לטיפול רפואי.

המשאית נסעה מכיוון תל־אביב לירושלים, היא התהפכה בתום הירידה התלולה של הקסטל בעיקול החד של הכביש, לאחר שהנהג איבד כנראה את השליטה על הבלמים.

כתוצאה מהתהפכות המשאית נשפכו על הכביש כמויות גדולות של סולר והמשטרה סגרה את קטע הכביש שבו אירעה התאונה למשך שלוש שעות. למקום הובאו כמויות גדולות של חול ומים ולאחר שהמשאית נגררה מהמקום הוחל בשטיפת הכביש ופיזור החול כדי למנוע אפשרות החלקה של רכבים.

פקקי תנועה גדולים התהוו בנתיב הכביש המוביל לירושלים והתנועה הופנתה על־ידי המשטרה לנתיב חילופי דרך כביש עין כרם ירושלים.

כזכור, גם אתמול נסגר קטע הכביש לתנועה בעקבות דליקת הגז, לאחר התנגשות בין שתי משאיות.

● סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, העומד בראש ועדת השרים לסמלים וטקסים, מציע להעביר את צפירת הדומייה, הנהוגה כיום ביום השואה בשעה 8 בבוקר, לשעה 10 לפני הצהרים.

● תוכנית חדשנית לטיפול בילדי אסירים, כחלק מתוכנית שיקום של אבותיהם, הוצגה לראשונה בכנס "ילדי אסירים — דרכי התמודדות", שנערך אתמול במלון "האט" בירושלים.

צעיר נרצח בקטטה בין נהגים בירושלים

עתיים

נהג טנדר של הסופרמרקט בבית הכרם בירושלים, ישראל בן הרוש בן 23, נרצח אתמול אחה"צ בצומת ראשי בשכונה לאחר קטטה עם נהג אחר.

המקרה אירע סמוך לשעה 5 אחה"צ בצומת שדרות הרצל ורחוב המייסדים. בוויכוח בין השניים נדקר הצעיר והועבר במצב קשה לבית החולים "שערי צדק".

למעלה משעה עמלו הרופאים בבית־החולים בנסיונות להציל את חייו של הצעיר, שבגופו אובחנו מספר דקירות באזור בית החזה. נסיונות ההחייאה שבוצעו בו לא הצליחו והוא נפטר בבית החולים.

המשטרה קוראת לעוברי אורח, שראו את התקיפה, להתקשר למשטרה ולמסור פרטים שיסייעו בחקירה.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 18 עד 28, רמת־הגולן 18 עד 30, נהריה 19 עד 29, צפת 18 עד 28, חיפה 22 עד 29, טבריה 22 עד 35, נצרת 23 עד 29, עפולה 22 עד 31, השומרון 21 עד 30, ת"א 23 עד 28, נתב"ג 22 עד 29, יריחו 21 עד 36, עזה 22 עד 27, באר־שבע 22 עד 33, אילת 26 עד 39. (עתיים)

בשליחות הרוקנ'רול

עופר ניר

אורנית אמרה שהיא לא מאמינה. אורנית, נערה נחמדה מרחובות, זכתה בתחרות שארגנה רשת ג' כשהפרס הראשון – פגישה עם בראיין אדמס בכבודו ובעצמו. אחר־כך, כששאלו אם היא עדיין מתרגשת, השיבה שכבר לא.

ובאמת, מה יש כאן להתרגש מבחורצ'יק חיוור בחולצה לבנה, בשיער קצוץ, שפניו מחוטטות, זכר לפצעי בגרות, שנראה כמו הבן של השכן? ובאמת, פעם הוא היה הבן של השכן. פעם הוא התגורר בישראל עם משפחתו, כשאביו היה כאן בשליחות דיפלומטית. מה אתה זוכר מאז, שאלו אותו, ואדמס אמר שלא הרבה, בעיקר את הים ואת בית־הספר ואת חבית בהרצליה פיתוח. "ניסיתי להגיע לשם היום, אבל התייאשתי בגלל פקקי התנועה. לפני 15 שנה לא היתה כאן תנועה כזו" אמר הזמר. ההורים שלו, הוא סיפר, ביקשו שימסור ד"ש לכמה חברים מאז. הוא מתכונן לעשות את זה וגם לרדת לאילת, אם רק יהיה לו זמן.

בחור נחמד, אדמס, וגם צנוע. באמת צנוע. זה מה שמונע מהמעריצות להתנפל עליו וזה מה שמאפשר לו להסתובב ברחובות מבלי שיטרידו אותו. "פשוט לא מאמינים שזהו בריאן אדמס", אומר האורגנייזר בענווה. שואלים אותו למה רוקנ'רול ממשיך להיות הסגנון הפופולרי במוסיקה הקלה 30 שנה ויותר לאחר שנוצר. הוא מהרהר שנייה "אולי בגלל שההורים לא אוהבים אותו", מחייך אדמס. "זו מוסיקה לצעירים ולצעירים ברוחם".

אורנית מרחובות מצטלמת עם אדמס. יהיה מה להראות לחברה בבית. מחר בערב, כמו רבים אחרים, תבוא בוודאי לראות אותו בהופעתו הראשונה בארץ באמפיתיאטרון ראשל"צ.

סקר בארה"ב: שמיר פחות פופולרי מכולם

דורית גפן

46 אחוז מכלל ציבור הבוחרים האמריקני סבורים שליהודי ארה"ב השפעה מכריעה ונכונה על מדיניות הממשלה האמריקנית כלפי המזרח־התיכון. כך עולה מסקר דעת קהל שנערך בארה"ב עבור הקונגרס היהודי האמריקני.

58 אחוז מהציבור האמריקני סבורים שליהודי ארה"ב השפעה נכונה ולא מוגזמת על מדיניות הממשלה במזרח־התיכון ובעוד 30 אחוז סבורים שהשפעתם רבה מדי, סבורים 12 אחוז שהשפעתם אינה מספקת.

הסקר גילה, כי ציבור הבוחרים האמריקני מקוטב בעמדותיו כלפי הסכסוך במזרח התיכון. בעוד שתמיכת כלל הציבור האמריקני בישראל מגיעה לשיא של 44 אחוז, מבקרים מובילי דעת הקהל את מדיניות ממשלת ישראל ורואים בה מכשלה לשלום. הקיטוב בולט במיוחד בהתייחסות לבעיה הפלשתינית, ומובילי דעת הקהל בעלי רמות הכנסה גבוהות יותר הם ביקורתיים במיוחד כלפי מדיניות ממשלת שמיר ולטענתם על ישראל להתפשר: "שטחים תמורת שלום". במקביל סבורה שכבה זו, כי אש"ף חייב לחדול מפעילות הטרור, ולהכיר בזכות קיומה של ישראל עוד בטרם יושג שלום.

הסקר בדק גם פופולריות של מנהיגים ישראליים וערביים. יצחק שמיר שהוא המנהיג הישראלי המוכר ביותר, הוא גם הפחות פופולרי מכולם. אמש הגיב על כך שמיר ואמר, כי אין להתפלא על כך, מאחר שהסקר נעשה בקרב עסקני הקונגרס היהודי אמריקני.

מחר ב"על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

מוסף שבת

- פיסגת המשך – סיכומי מיפגש מוסקבה – מארק גפן, דליה רפאל

הד"ר קם ועזב – על נטישתו של שותל הכבדים ברמב"ם – יואב אביב

- ירוחם – דברים שרואים מבפנים לא רואים מכאן – עמירם כהן
- ניכוש עשבים ממשלתי – יש דבר כזה – אלישבע איילון
- "יש דיבור" (עמוד לנוער): שבוע הספר – שער לקריאה...
- נועם שפנצר – תל־אביב–טקסאס; יוסף מונדי – רשימות מן החבית; עמירם כהן – על הפנים; יואב אביב – זכוכיות; – עופר ניר – רואים את הקולות; דני ורט – קולנוע; דורית קדר – תערוכות;

חותם

- עלה ל"פליי־אוף" – מיכה גולדמן, מקום 22 אהוד דור
- מגנא טרטה – מגילת העצמאות של דוד טרטקובר – אילן שיינפלד
- מי באמת רצח את בובי – 20 שנה לרצח רוברט קנדי – יהודה צור

הוא לא סתם בחור אידיוטי – המאבק לחינוך משופר של מוטי אשכנזי – טלי ברזילי־זוננפלד

- הזקן והבור – מי זרק את סובחי לבור – גבי בשן
- פיש – נציגו של הבאבא־סאלי בתל־אביב – – אלישבע איילון
- לא בבית ספרנו – מנושקין עזבה מאוכזבת – יוסי וענונו
- מגעים מהסוג השני – סרטים בנושא הומוסקסואלים – יעל ישראל

אוצר חבוי בתוכו – תקליט חדש של שלמה יידוב – מאת עופר ניר

- שלושת־רבעי "הדיבוק" – על "הדיבוק" של מוריס בז'אר – גיורא מנור
- שבוע הספר – קריקטורות ואמרי שפר
- תלו חותם
- שלום־בית – חיה יוסף
- מדורים וטורים – עודד ליפשיץ; גגו; אלי הכהן; מיכאל הרסגור; אלי נצר; שלמה גלזר; יהודה להב; זאב צחור; להב; יעקב לזר; שמואל בונים; חיים מאור.

דף לספרות

- אוהב תפילים – יעל לוטן
- משורר שחזר למקורותיו – א.ב. יפה
- רק הרצון לשחרר הוא בלתי־הפיך – אריה יערי

שלל ספרים – סקירות לקראת שבוע הספר